

२४. नाताळ/खिसमस

तुमच्या माता-पित्यांचा अर्थात घरातील वडीलधाऱ्या मंडळींचा नेहमी मान राखा. तुम्ही चोरी करता कामा नये. आपल्या शेजाऱ्यांविरुद्ध कधीही खोटी साक्ष देता कामा नये. अशी अनेक बोधप्रद नीतिप्रवचने आपणाला ख्रिश्चन धर्मग्रंथातील बायबलमध्ये वाचावयास मिळतात.

अशा या ख्रिश्चन धर्मात 'नाताळ' हा मोठा सण मानला जातो. आपल्याकडे खिसमस पेक्षा नाताळ हा शब्द अधिक प्रचलित आहे. नाताळाचा अर्थ येशूच्या जन्मासंबंधीचा उत्सव असाच आहे. येशू ख्रिस्ताचा जन्म २५ डिसेंबर रोजी झाला. या दिवशी ख्रिस्तांचे अनुयायी प्रार्थना करून येशूचा जन्मदिवस साजरा करतात. हा आनंदोत्सव खाणे पिणे तसेच नृत्य गायनाच्या योगाने प्रकट केला जातो.

तसेच शुभेच्छापत्रे पाठविणे व भेटवस्तू देणे महत्वाचे मानले जाते. या व्यतिरिक्त नाताळात खिसमस ट्री सजविणे ही एक प्राचीन परंपरा जुन्या काळापासून चालत आली आहे. येशूसारखा माहात्म्याच्या जीवनाविषयी फारच कमी उल्लेख आढळतो. त्याचे कारण असे की त्याच्या शिष्यांनी मागाहून त्याला ईश्वरी अवतार म्हणून संबोधले.

---◆◆*◆◆---

वर्षातील प्रमुख सण व दिवस

प्रतिपदा	वर्षप्रतिपदा	चैत्र शु. १
द्वितीया	यमद्वितीया	कार्तिक शु. २
तृतीया	अक्षय्यतृतीया	वैशाख शु. ३
चतुर्थी	गणेशचतुर्थी	भाद्रपद शु. ४
पंचमी	नागपंचमी	श्रावण शु. ५
षष्ठी	चंपाषष्ठी	मार्गशीर्ष शु. ६
सप्तमी	रथसप्तमी	माघ शु. ७
अष्टमी	गोकूळअष्टमी	श्रावण व. ८
नवमी	रामनवमी	चैत्र शु. ९
दशमी	विजयादशमी	आश्विन शु. १०
एकादशी	आषाढी एकादशी	आषाढ शु. ११
	कार्तिकी एकादशी	कार्तिक शु. ११
	गुरुद्वादशी	आश्विन व. १२
द्वादशी	धनत्रयोदशी	आश्विन व. १३
त्रयोदशी	अनंत चतुर्दशी	भाद्रपद शु. १४
चतुर्दशी	नरक चतुर्दशी	आश्विन व. १४
	नारळी पौर्णिमा	श्रावण शु. १५
पौर्णिमा	सर्वपित्री अमावास्या	भाद्रपद व. ३०

---◆◆*◆◆---

गीतगंगा

१. प्रार्थना व भावगीते

नाम-माला

ॐ तत् सत् श्री नारायण तू पुरुषोत्तम गुरू तू ।
सिद्ध बुद्ध तू स्कंद विनायक सविता पावक तू ।
ब्रह्म मज्ज तू यहव शक्ति तू ईशु-पिता प्रभु तू ।
रुद्र विष्णु तू राम-कृष्ण तू रहीम ताओ तू ॥
वासुदेव गो-विश्वरूप तू चिदानंद हरि तू ।
अद्वितीय तू अकाल निर्भय आत्मलिंग शिव तू ॥

---◆◆*◆◆---

इकडे तिकडे

इकडे तिकडे शोधिसी कारे फिरशी वेड्यापरी
वसे तो देव तुझ्या अंतरी ॥१॥
सरीते काठी डोंगर माथी,
संतमुनीजन प्रभुगुणगाती,
या विश्वाचा जो निर्माता जागा असे श्रीहरी ॥१॥
मिळतो मानव जन्म एकदा,
ईश्वर एकच असे सर्वदा,
अज्ञानाचा सारुनी पडदा येई सन्मार्गावरी ॥२॥
असेल इच्छा जर मुक्तीची,
कास धरावी सद्भक्तीची,
वाट खरी ही आत्महिताची तुझीया धरतीवरी ॥३॥

---◆◆*◆◆---

प्रार्थना

नमो देवराया नमो ज्ञानसिंधो
नमो दीननाथा नमो दीनबंधो
नमो निर्मला निर्गुणा निर्विकारा
नमो सर्वशक्ते नमो हे उदारा ॥१॥
नमो विश्वकर्त्या नमो विश्वपाळा
नमो मायबापा नृपाळा कृपाळा
नमो सौख्यकंदा नमो विश्वभूषा
नमो सच्चिदानंद शांतिस्वरूपा ॥२॥

---◆◆*◆◆---

सुसंगती सदा घडो

सुसंगति सदा घडो । सुजन वाक्य कानी पडो ॥
कलंक मनिचा झडो । विषय सर्वथा नावडो ॥
संदग्धि कमळी दडो । मुरडिता हटाने अडो ॥
वियोग घडता रडो । मन भवच्चरित्र जडो ॥
न निश्चय कधी ढळो । कुजन विघ्न बाधा टळो ॥
न चित्त भजनी चळो । मति सदुक्त मागी वळो ॥
स्वतत्त्व हृदया कळो । दुराभिमान सारा गळो ॥
पुन्हा न मन हे मळो । दुरित आत्मबोधे जळो ॥

- मोरोपंत

---◆◆*◆◆---

ए मालिक तेरे बंदे हम

ऐ मालिक तेरे बंदे हम, ऐसे हो हमारे करम
नेकी पर चले और बधी से टले
ताकी हँसते हुए निकले दम ॥१॥
ये अंधेरा घना छा रहा है, तेरा इन्सान घबरा रहा है
हो रहा बेखबर कुछ न आता नजर
सुख का सुरज छिपा जा रहा है ।
तेरी रोशनी में है वो दम
जो अमावस को कर दे पूनम ॥२॥
जब जुल्मों का हो सामना, तब तू ही हमें थामना ।
जो बुराई करे, हम भलाई करे ।
नही बदलेकी हो कामना ।
बढ़ उठे प्यार का हर कदम
और मिटे गैर का ये भरम ॥३॥
बड़ा कमजोर है आदमी, अभी लाखों है इसमें कमी
पर तू जो खड़ा है दयालु बड़ा,
तेरी कृपा से धरती थमी
दिया तुमने हमें जब जनम,
तू ही झेले हमारे ये गम ॥३॥

--◆◆*◆◆--

नमस्कार माझा

नमस्कार माझा या ज्ञानमंदिरा
सत्यम शिवम् सुंदरा ॥ धृ॥
शब्दरूप शक्ति दे, भावरूप भक्ती दे
प्रगतीचे पंख दे चिमणपाखरा ॥१॥
विद्याधन दे आम्हांस, एक छंद एक ध्यास
नाव नेई पैलतीरी दयासागरा ॥२॥
होऊ आम्ही नीतिमंत, कला गुणी बुद्धिमंत
कीर्तीचा कळस जाई उंच अंबरा ॥३॥

--◆◆*◆◆--

देहाची तिजोरी

देहाची तिजोरी, भक्तीचाच ठेवा,
उघडदार देवा आता उघडदार देवा ॥१॥
पिते दूध डोळे मिटुनी जात मांजराची,
मनी चोरट्याच्या कारे भीती चांदण्यांची
सरावल्या हातांनाही कंप का सुटावा ॥२॥
उजेडात होते पुण्य अंधारात पाप,
ज्याचे त्याचे हाती आहे कर्तव्याचे माप
दुष्ट दुर्जनांची कैसी घडे लोकोसेवा ॥३॥
स्वार्थ जणू भितीवरचा, आरसा बिलोरी
आपलीच प्रतिमा होते आपलीच वैरी
घडोघडी अपराधांचा तोल सावरावा ॥३॥

--◆◆*◆◆--

शोधिसी मानवा

शोधिसी मानवा राऊळी मंदिरी,
नांदतो देव हा आपल्या अंतरी ॥ धृ ॥
मेघ हे दाटती कोठुनी अंबरी,
सूर येती कसे वाजते बासरी
रोम रोमी फुले तीर्थ हे भूवरी,
दूर इंद्रायणी दूर ती पंढरी ॥१॥
गंध का हासतो पाकळी सारुनी,
वाहते निर्झरी प्रेम संजीवनी
भोवताली तुझ्या साद घाली कुणी,
खूण घे जाणुनी, रुप हे ईश्वरी ॥२॥
देव का भेटतो पुजनी - अर्चनी,
पुण्य का लाभते दान - धर्मातूनी
शोध रे दिव्यता आपल्या जीवनी
आंधळा खेळ हा खेळशी कुठवरी ॥३॥

--◆◆*◆◆--

तूच कर्ता आणि करविता

तूच कर्ता आणि करविता शरण तुला भगवंता,
मी रे शरण तुला भगवंता ॥१॥
श्वासे तुझीया पान हालते, स्पर्श तुझीया फूल फुलते
तेज झळाळत गगन निवळते,
रविचंद्राचा तू निर्माता ॥२॥
सुख दुःखाची ऊन सावली तुझीच जाणीव वेळोवेळी
तुझ्या कृपेच्या पंखाखाली,
जीवदान दे मरणा मिळता ॥३॥
देऊळ तूची, तूची मूर्ती, तूच आरती, पूजा भक्ती
तूच असता माझी स्फूर्ती
मागावयाचे काय अनंता ॥३॥

--◆◆*◆◆--

मला हे दत्त गुरू दिसले

ब्रम्हा विष्णू आणि महेश्वर सामोरी बसले
मला हे दत्तगुरू दिसले ॥१॥
माय उभी ही गाय होऊनी,
पुढे वासरू पाहे वळूनी
कृतज्ञतेचे श्वान विचारे, पायावर झुकले ॥२॥
तुम्हीच केली सारी किमया,
कृतार्थ झाली माझी काया
तुमचे अवती माझे भवती, औदुंबर वसले ॥३॥
चरण शुभंकर फिरता तुमचे,
मंदिर बनले उभ्या घराचे
घुमटामधुनी हृदयपाखरू स्वानंदे फिरले ॥३॥

--◆◆*◆◆--

दर्शन दे रे भगवंता

दर्शन दे रे, दे रे भगवंता
किती अंत आता, पाहसी अनंता ॥१॥
माय पित्याची सेवा पुंडलिकाची
भक्ती पाहिलीस तू गोऱ्या कुंभाराची
तैसे येणे व्हावे, तुझे कृपावंता ॥२॥
ऐकताच वाणी संत चोखोबाची
साक्षात प्रगटे मूर्ती विठ्ठलाची
ऐसे ज्ञान देशी तुझ्या प्रिय संता ॥३॥
तूच जन्मदाता, तूच विश्वकर्ता
मन शांत होई, तुझे गुण गाता
हीच एक आशा पुरवी तू आता ॥३॥

--◆◆*◆◆--

हंस वाहिनी सरस्वतीच्या

हंसवाहिनी सरस्वतीच्या पदकमली रमते
माझे मन पावन होते ॥१॥
वीणा हाती मंजुळ वादन,
श्वेत कमल हे मंगल आसन
राजहंसतव राजसवाहन,
घे वंदन माते ॥२॥
मूर्ती साजरी नयन मनोहर,
धवल वस्त्र किती शोभे सुंदर
चंद्रही लाजे उदार अंबर,
भारावून जाते ॥३॥

--◆◆*◆◆--

एकची धर्म

खरा तो एकचि धर्म जगाला प्रेम अर्पवि ॥१॥
जगी जे दीन अति-पतित, जगी जे दीन पददलित
तया जाऊन उठवावे, जगाला अर्पवि ॥१॥
सदा जे आर्त अतिविकल, जयांना गांजती सकल
तया जाऊन हसवावे, जगाला प्रेम अर्पवि ॥२॥
कुणा ना व्यर्थ शिणवावे, कुणा ना व्यर्थ हिणवावे
समस्तां बंधू मानावे, जगाला प्रेम अर्पवि ॥३॥
प्रभूची लेकरे सारी, तयाला सर्वही प्यारी
कुणा ना तुच्छ लेखावे, जगाला प्रेम अर्पवि ॥४॥
असे हे सार धर्माचे, असे हे सार सत्याचे
परार्था प्राणही द्यावे, जगाला प्रेम अर्पवि ॥५॥

--♦♦*♦♦--

अंजनीच्या सुता

अंजनीच्या सुता, तुला रामाचं वरदान
एकमुखानं बोला, बोला जय जय हनुमान ॥१॥
धन्य तुझी रामभक्ती धन्य तुझी काया
बालपणी गेलासी तू सूर्याला धरया
थरथरलीही धरती हादरले आसमान ॥१॥
सीतामाई शोधासाठी गाठलीस लंका
तिथं राम नामाचा तू वाजविलास डंका रे डंका
दैत्य खवळले सारे परी हासले बिभीषण ॥२॥
हार तुला नव रत्नांचा जानकीने घातला
पाहिलेस फोडून मोती राम कुठे ठाकला ।
उघडून आपली छाती, दाविले प्रभू भगवान ॥३॥

--♦♦*♦♦--

केशवा माधवा

केशवा माधवा तुझ्या नामात रे गोडवा ॥ धृ॥
तुझ्यासारखा तूच देवा, तुला कुणाचा नाही हेवा
वेळोवेळी संकटातूनी तारीशी माधवा ॥१॥
वेडा होऊनी भक्तीसाठी, गोपगड्यांसह यमुनाकाठी
नंदा घरच्या गाई राखशी, गोकुळी यादवा ॥२॥
वीर धनुर्धर पार्थासाठी, चक्रसुदर्शन घेऊनी हाती
रथ हाकुनिया पांडवांचा पळविशी कौरवा ॥३॥

--♦♦*♦♦--

धरीला पंढरीचा चोर

धरीला पंढरीचा चोर, गळा बांधुनिया दोर S S S ॥१॥
हृदयबंधी खाना केला, आंत विठ्ठल कोंडीला
शब्दे केली जडाजुडी, विठ्ठल पायी घातली बेडी ॥१॥
शब्दांचा मारा केला, विठ्ठल काकुळतीला आला
जनी म्हणे बा विठ्ठला, जीवे न सोडी मी रे तुला ॥२॥

--♦♦*♦♦--

गजानन श्री गणराया

गजानना श्री गणराया, आधी वंदू तुज मोरया
मंगलमूर्ती श्री गणराया, आधी वंदू तुज मोरया ॥१॥
सिंधुर चर्चित ढवळी अंग
चंदन उटी खुलवी रंग
बघता मानस होते दंग ॥
जीव जडला चरणी तुझीया, आधी वंदू ॥१॥
गौरी तनया, भालचंद्रा
देवा कृपेच्या तू समुद्रा
वरद विनायक करुणा गारा
अवघी विघ्ने नेसशी विलया, आधी वंदू ॥२॥

--♦♦*♦♦--

प्रभू तू दयाळू

प्रभू तू दयाळू कृपावंत दाता
दया मागतो रे तुझी मी अनंता ॥१॥
जगविण्यास देहा दिली एक रोटी
नमस्कार माझे तुला कोटी कोटी
वासना कशाची नसे अन्य चिंता ॥१॥
तुझ्या पावलांशी लाभता निवारा
निघे शीण सारा, मिळे प्रेम धारा
सर्व नष्ट होती, मनातील खंता ॥२॥
ज्ञान काय ठावे मला पामराला
मनी शुद्ध माझ्या, असे भाव भोळा
तुझे नाम ओठी, नको वेदगीता ॥३॥

--♦♦*♦♦--

सत्य शिवाहून सुंदर हे

ज्ञान दिल्याने ज्ञान वाढते, त्या ज्ञानाचे मंदिर हे
सत्य शिवाहून सुंदर हे ॥१॥
इथे मोल ना दामाचे, मोती होतील घामाचे
सरस्वतीच्या प्रेमाचे,
प्रतीक रम्य शुभंकर हे ॥१॥
चिरा-चिरा हा घडवावा, कळस कीर्तीचा चढवावा
अज्ञानी तो पढवावा,
थेंब आम्ही तर सागर हे ॥२॥
त्यागाला या नाव नसे, भाग्यवान हा देश असे
कल्पतरू हा उभा दिसे,
त्या छायेतील मंदिर हे ॥३॥

--♦♦*♦♦--

कुठे शोधिसी रामेश्वर अन्

कुठे शोधिसी रामेश्वर अन् कुठे शोधिसी काशी
हृदयातील भगवंत राहिला हृदयातून उपाशी
झाड फुलांनी आले बहरून
तू न पाहिले डोळे उघडून
वर्षा काळी पाऊस धारा
तुला न दिसला त्यात इशारा
काय तुला उपयोग आंधळ्या, दीप असुनी उशाशी
रुद्राक्षांच्या गळ्यात माळा,
लाविलेस तू भस्म कपाळा
कधी न घेऊन नांगर हाती
पिकविलेस मातीतून मोती
हाय अभाग्या भगवे नेसुन, घर संन्यासून जाशी
देव बोलतो बालमुखातून
देव बोलतो उंच पिकांतून
कधी होउनी देव भिकारी
अन्नासाठी आर्त पुकारी
अवती भवती असून दिसेना, शोधितोस आकाशी
--♦♦*♦♦--

तुम ही हो माता-पिता

तुम ही हो माता पिता तुम ही हो
तुम ही हो बंधू सखा तुम ही हो ॥१॥
तुम ही हो साथी तुम ही सहारे
कोई न अपना सिवा तुम्हारे
तुम ही हो नैय्या, तुम ही खिवय्या ॥१॥
जो खिल सके ना, वो फूल हम है
तुम्हारे चरणों की धूल हम है ।
दया की दृष्टी सदा ही रखना ॥२॥

--♦♦*♦♦--

इतनी शक्ती हमें दे ना दाता

इतनी शक्ती हमें दे ना दाता
मन का विश्वास कमजोर हो ना
हम चले नेक रस्ते पे हमसे
भूलकर भी कोई भूल हो ना ॥१॥
दूर अज्ञान के हो अंधेरे
तू हमें ज्ञान की रोशनी दे
हर बुराई से बचते रहे हम
जीतनी भी दे भली जिंदगी दे
बैर हो ना किसीका किसीसे
भावना मन में बदले की हो ना ॥१॥
हम न सोचे हमें क्या मिला है ।
हम ये सोचे किया क्या हैं अर्पण
फूल खुशियों के बाँटे सभी को
सबका जीवन ही बन जाए मधुबन
अपनी करुणा का जल तू बहाके
करदे पावन हर एक मन का कोना ॥२॥
हर तरफ जुल्म है बेबसी है
सहमा सहमा सा हर आदमी है
पाप का बोझ बढ़ता ही जाए
जाने कैसे ये धरती थमी है
बोझ ममता से तू ये उठाए
तेरी रचना का अंत हो ना ॥३॥
हम अंधेरे में हैं रोशनी दे,
खो न दे खुद को ही दुश्मनी से
हम सजा पाएँ अपने किए की
मौत भी हो तो सहलें खुशी से
कल जो गुजरा है फिर से ना गुजरे
आने वाला वो कल ऐसा हो ना ॥४॥

--♦♦*♦♦--

फिरत्या चाकावरती

फिरत्या चाकावरती देशी मातीला आकार
विठ्ठला तू वेडा कुंभार ॥१॥
माती पाणी उजेड वारा ।
तूच मिसळशी सर्व पसारा ।
आभाळच मग ये आकारा ॥
तुझ्या घटांच्या उतरंडीला,
नसे अंत ना पार ॥१॥
घटाघटाचे रूप आगळे ।
प्रत्येकाचे दैव वेगळे ।
तुझ्याविणा ते कोणा न कळे ।
मुखी कुणाच्या पडते लोणी,
कुणा मुखी अंगार ॥२॥
तूच घडविशी तूच फोडीशी,
कुरवाळीसी तू तूच ताडीसी
न कळे यातून काय जोडीशी
देशी डोळे परी निर्मिशी
तया पुढे अंधार ॥३॥

--♦♦*♦♦--

नको देवराया

नको देवराया अंत असा पाहू
प्राण हा सर्वथा जाऊ पाहे ॥१॥
हरिणीचे पाडस व्याघ्रे धरियेले
मज लागी जाहले तैसे देवा ॥१॥
तुजवीन ठाव न दिसे त्रिभुवनी
धावे हो जननी विठाबाई ॥२॥
मोकलूनी आस जाहले उदास
घेई कान्हो पात्रे सहृदयात ॥३॥

--♦♦*♦♦--

पणती जपून ठेवा

पणती जपून ठेवा, अंधार फार झाला
थोडा उजेड ठेवा, अंधार फार झाला ॥१॥
आले चहूदिशांनी तुफान विस्मृतीचे
नाती जपून ठेवा अंधार फार झाला ॥१॥
शिशिरातल्या हिमात हे गोठतील श्वास
हृदये जपून ठेवा अंधार फार झाला ॥२॥
वणव्यात वास्तव्यांच्या होईल राख त्यांची
स्वप्ने जपून ठेवा, अंधार फार झाला ॥३॥
काळ्या ढगांत वीज आहे पुन्हा टपून
घरटी जपून ठेवा, अंधार फार झाला ॥४॥
शोधात कस्तुरीच्या आहेत पारधी हे
हरणे जपून ठेवा, अंधार फार झाला ॥५॥
हे वाटतील परके, आपुलेच श्वास आता
हातात हात ठेवा, अंधार फार झाला ॥६॥
हृदयात तेवणाऱ्या, जखमा तुम्हीच आता
कंदील एक लावा, अंधार फार झाला ॥७॥

--♦♦*♦♦--

तुकाराम महाराजांचे अभंग

जे कां रंजले, गांजले ।
त्यांसी म्हणे जो आपुले ॥
तोचि साधू ओळखावा ॥
देव तेथेचि जाणावा ॥
मृदु सबाह्य नवनीत ॥
तैसे सज्जनाचें चित्त ॥
ज्यासी आपंगिता नाही । त्यासी धरी जो हृदयी ॥
तया करणे पुत्रासी ॥ तेचि दासां आणि दासीं ॥
तुका म्हणे सांगों किती । तोचि भगवंताची मूर्ती ॥

--♦♦*♦♦--

मंदिरात अंतरात

मंदिरात अंतरात तोच नांदताहे
नाना रूपी, नाना देही, तुझा देव आहे ॥१॥
तोच मांगल्याची मूर्ती
तोच विठ्ठलाची कीर्ती
तोच राम, तोच शाम, तोच धाम आहे ॥१॥
संतांचीया कीर्तनात
साधकांच्या चिंतनात
तोच ध्यास, तोच श्वास, तोच धाम आहे ॥२॥
तोच बाल्य तारुण्यही
वार्धक्याचा विश्रामही
तोच ऐल, तोच पैल, आदी अंत आहे ॥३॥

--♦♦*♦♦--

रघुपती राघव राजाराम

रघुपती राघव राजाराम । पतीतपावन सीताराम ।
ईश्वर अल्ला तेरे नाम । सबको सन्मति दे भगवान ।
मंदिर मस्जिद तेरे धाम । सबको जन्म दिया भगवान ॥
गोविंद गोविंद हरे मुरारे । गोविंद गोपाळ मुकुंद कृष्ण ॥
वैष्णव जन तर तोचि म्हणावा । जो परपीडा जाणि रे
पर दुःखी उपकार करी तरी । मनि अभिमान न आणि रे ।
सकल जनी सर्वासि वंदी । निंदा करी न कुणाची रे ॥१॥
वाचा तन मन निश्चल राखी । धन्य तयाची जननी रे ॥१॥
समदृष्टी जो तृष्णा त्यागी । परकोता ज्या माता रे
असत्य वचना वदे न रसना । कर न परधना स्पर्शी रे ॥२॥
मोह माया व्यापिती ना या । दृढवैराग्य वसे मनि रे
नामस्मरणी लागली टाळी । तनु, तार्थखनी त्याची रे ॥३॥
लोभ कपट विरहित जो निश्चल । काम क्रोध निवारी रे
म्हणे नरसैय्या दर्शन त्याचे । कुले एकशत तारी रे ॥४॥

- संत नरसी मेहता

--♦♦*♦♦--

सावता महाराजांचे अभंग

कांदा मुळा भाजी ।
अवघी विठाबाई माझी ॥
लसूण, मिरची, कोथिंबिरी ।
अवघा झाला माझा हरी ॥
मोट नाडा विहिरी दोरी ।
अवघी व्यापिली पंढरी ॥
सावता म्हणे केला मळा ।
विठ्ठल पायी रोविला गळा ॥

--◆◆◆◆◆--

सबके लिये खुला है मंदिर ये हमारा

सबके लिये खुला है मंदिर ये हमारा ।
मतभेद को भुला है मंदिर ये हमारा ॥१॥
आओ कोई भी पंथी आओ कोई भी धर्मी
देशी विदेशियोंका मंदिर ये हमारा ॥१॥
मैदानपर बिछाया । डाला है एक आसन
सब देवता समाता । मंदिर ये हमारा ॥२॥
मानव का धर्म क्या है । मिलती है राह जिसमें
चाहता भला सभी का । मंदिर ये हमारा ॥३॥
आओ सभी मिलेगे । समुदाय प्रार्थना में
तुकड्या कहे अमर है । मंदिर ये हमारा ॥४॥

--◆◆◆◆◆--

जगी ज्यास कोणी नाही

जगी ज्यास कोणी नाही, त्यास देव आहे.
निराधार आभाळाचा तोच भार साहे ॥१॥
बाळ सोडूनी ते दिधले, कुंतीने जळात
घरी राधिकेच्या परिते वाढले सुखात
कर्णराज म्हणूनी त्याचे नाव अमर आहे
जगी ज्यास कोणी ॥१॥

भक्त बाळ प्रल्हादाला छळीले पित्याने
नरसिंहरूप घेऊन त्याला रक्षिले प्रभुने
अलौकिक त्याची मूर्ती अजूनी विश्व पाहे
जगी ज्यास कोणी ॥२॥
साधु संत कबिराला त्या छळीती लोक सारे
पांडुरंग रक्षी त्याला प्राशुनी निखारे
आसवेच त्यांची झाली दुःख रूप दोहे
जगी ज्यास कोणी ॥३॥

--◆◆◆◆◆--

उठा उठा हो सकळीक

उठा उठा हो सकळीक । वाचे स्मरावा गजमुख ॥
ऋद्धि-सिद्धीचा नायक । सुखदायक भक्तांसी ॥
अंगी शेंदुराची उटी । माथां शोभतसे किरिटी ॥
केशर कस्तुरी लल्लाटी । हार कंठी साजिरा ॥
कानी कुंडलांची प्रभा । सूर्य चंद्र जैसे नभा ।
माजी नागबंदी शोभा । स्मरतां उभा जवळी तो ॥
कांसे पीतांबराची धटी । हाती मोदकाची वाटी ॥
रामानंद स्मरतां कंठी । तो संकटी पावतो ॥

--◆◆◆◆◆--

चोखीबांचे अभंग

ऊस डोंगा परिर रस नोहे डोंगा ।
काय भुललासी वरलिया रंगा ॥
कंमान डोंगी परी तीर नोहे डोंगा ।
काय भुललासी वरलिया रंगा ॥
नदी डोंगी परी जळ नोहे डोंगे ।
काय भुललासी वरलिया रंगे ॥
चोखा डोंगा परी भाव नोहे डोंगा ।
काय भुललासी वरलिया रंगा ॥

--◆◆◆◆◆--

देव माझा विठू सावळा

देव माझा विठू सावळा
माळ त्याची माझीया गळा
देव माझा विठू सावळा ॥१॥
विठू राहे पंढरपूरी
वैकुंठच हे भूवरी
भीमेच्या काठी डुले भक्तीचा मळा
देव माझा विठू सावळा ॥१॥

साजिरे रूप सुंदर
कटी झळके पीतांबर
कंठात तुळशीचे हार, कस्तुरी टिळा
देव माझा विठू सावळा ॥२॥
भजनात विठू डोलतो
कीर्तनी विठू नांदतो
रंगून जाई हो भक्तांचा पाहूनी लळा
देव माझा विठू सावळा ॥३॥

--◆◆◆◆◆--

भेटीलागी जीवा..

भेटीलागी जीवा लागलीसे आस ।
पाहे रात्रंदिवस वाट तुझी ॥१॥
पौर्णिमेचा चंद्रमा चकोरी जीवन ।
तैसे माझे मन वाट पाहे ॥२॥
दिवाळीच्या मुळा लेंकी आसावली ।
पाहातसे वाटुली पंढरीची ॥३॥
भुकेलिया बाळ अतिशोक करी ।
वाट पाहे परिर माउलीची ॥४॥
तुका म्हणे मज लागलीसे भूक ।
धांवूनि श्रीमुख दांवी देवा ॥५॥

--◆◆◆◆◆--

दत्ता तुझा असावा

(दिगंबर दिगंबरा श्रीपाद वल्लभ दिगंबरा SSSS)
दत्ता तुझा असावा आधार या मनाला
देवा दिगंबरा हे दे आसरा जिवाला ॥१॥
(दिगंबरा दिगंबरा श्रीपाद वल्लभ दिगंबर SSSS)
ब्रह्मा हरी महेश भक्तांस देख ठाव
विपदांस दूर नेशी हा येथ नित्य भाव
विश्वस्वरूप ईशा - २ दे सौख्य या जगाला
देवा दिगंबरा हे दे आसरा जिवाला ॥१॥
विलयास पाप जाते जो नम्र तव पदाशी
मोहास जिंकीतो तो भक्ती करी सदाची
अनुबंध तोडी असता पुण्यास दे उजाळा
देवा दिगंबरा हे दे आसरा जिवाला ॥२॥
स्वामी चराचराचा ही प्रार्थना पदांशी
इच्छित तेच लाभो नित साधना मनाची
दत्ता दिगंबरा हे दे सदबुद्धी पामराला
देवा दिगंबरा हे दे आसरा जिवाला ॥३॥

--◆◆◆◆◆--

गुरुवीण कोण दाखवील वाट

गुरुवीण कोण दाखवील वाट SS - २
आयुष्याचा पथ हा दुर्गम, अवघड डोंगर घाट SS ॥ १ ॥
या अंधारी दिशा न कळती,
नसे आसरा, नसे शिंदोरी
कंठ दाटण्या आल्या भरुणी
लोचन काठोकाठ ॥१॥
भुके मधुनी तहान लागे
पुढे जाऊ की, परतू मागे
हे श्रीदत्ता सांभाळी मज
दावी रूप विराट ॥२॥

--◆◆◆◆◆--

आरं आरं माणसा...

आरं आरं माणसा तू, येडा का खुळा रं
देवापुढं माणूस पालापाचोळा रं ॥१॥
घडीभर नाही कुणाचा भरोसा
तुला कोण देई मनाचा दिलासा
वाऱ्यावर फिरतो हा जीव पांगळा रं ॥१॥
सान्या दुनियेचा देवा देव अन्नदाता
आम्ही बनवितो त्यास भगवंताचा
देवाघरी माणसाचा - न्याय आंधळा रं ॥२॥
मीठ साखरेचं रुप जरी आहे गोड
एक होई खारं एक होई गोड
दुधासंगे दाघांचाबी धर्म वेगळा रं ॥३॥

--◆◆*◆◆--

घनःश्याम सुंदरा

घनःश्याम सुंदरा श्रीधरा अरुणोदय झाला ।
उठि लवकरि वनमाळी उदयाचळी मित्र आला ॥१॥
अनंद कंदा प्रभात झाली उठी सरली राती
काढीधार क्षीरपात्र घेऊनी धेनू हंबरती
लक्षितातिवा सुरे हरी धेनु स्तनपानाला उठी ॥१॥
सायंकाळी एके मेळी द्विजगण अवघे वृक्षी ।
अरुणोदय होताचि उडाले चरावया पक्षी ।
प्रभातकाळी उठुनि कावडी तीर्थपंथ लक्षी ।
करुनि सडासंमार्जन गोपी कुंभ घेऊनि कुक्षी ॥२॥
यमुनाजळासि जाती मुकुंदा दध्योदन भक्षी ॥
घनश्याम सुंदरा श्रीधरा अरुणोदय झाला ।
उठी लवकरि वनमाळी उदयाचळी मित्र आला ॥३॥

--◆◆*◆◆--

तुझे रूप

तुझे रूप चित्ती राहो, मुखी तुझे नाम
देह प्रपंचाचा दास - २ सुखे करो काम ॥१॥
देह धारी जो जो त्यासी विहित नित्य कर्म
सदाचारा नीतिहूनी आगळा न धर्म
तुला आठवावे गावे हाच एक नेम
देह प्रपंचाचा दास, सुखे करो काम ॥१॥
तुझ्या पदि वाहिला मी देह भाव सारा
पुरे आंतराळी आत्मा सोडुनि पसारा
नाम तुझे घेतो गोर, म्हणूनी आठ याम
देह प्रपंचाचा दास, सुखे करो काम ॥२॥
पांडुरंग, पांडुरंग

--◆◆*◆◆--

ॐ जय जगदीश हरे

ॐ जय जगदीश हरे, स्वामी जय जगदीश हरे
भक्तजनेके संकट, दासजनेके संकट क्षण में दूर करे ॥१॥
जो द्यावे फल पावे दुःख विलसे मन का
सुख संपत्ती घर आवे कष्ट मिटे तनका -
ॐ जय जगदीश हरे ॥१॥
माता पिता तुम मेरे शरण पडू मैं किसकी
तुम बिन और न दुजा आस करूँ किसकी
ॐ जय जगदीश हरे ॥२॥
तुम पुरण परमात्मा, तुम अंतरयामी
परब्रम्ह परमेश्वर, तुम सबके स्वामी
ॐ जय जगदीश हरे ॥३॥
तुम करुणा के सागर तुम पालन कर्ता
मैं मुख खलकामी, कृपा करो भक्ता
ॐ जय जगदीश हरे ॥४॥

तुम हो एक अगोचर सबके प्राणपती
किस विधी मिलू दयामय तुमको मैं कुमती
ॐ जय जगदीश हरे ॥५॥
दांन बंधू दुःखहर्ता तुम रक्षक मेरे
अपने हाथ उठाओ, शरण पडा तेरे
ॐ जय जगदीश हरे ॥६॥
जिस विकार में जाओ पाप हरो देवा
श्रद्धा भक्ती बढाओ संतन की देवा
ॐ जय जगदीश हरे ॥७॥

--◆◆*◆◆--

तू सुखकर्ता

तू सुखकर्ता तू दुःखहर्ता
तूच कर्ता आणि करविता ॥१॥
ओंकारा तू तू अष्टविनायक
चिंतामणी तू, तू सिद्धिविनायक
मंगलमूर्ती तू भवतारक
सर्वसाक्षी तू अष्टविनायक
तुझ्या कृपेचा हात मस्तकी
पायी तव मम चिंता SSS ॥१॥
देवा सरुदे माझे मी पण
तुझ्या दर्शने उजळे जीवन
नित्य करावे तुझेच चिंतन
तुझ्या धुळीचे झाले भूषण
सदैव राहो ओठांवरती
तुझीच रे गुणगाथा ॥२॥
मोरया मोरया मंगलमूर्ती मोरया SSS

--◆◆*◆◆--

संथ वाहते कृष्णामाई

संथ वाहते कृष्णामाई - संथ वाहते कृष्णामाई
तिरावरल्या सुखदुःखांची, जाणीव तिजला नाही ॥१॥
नदी नव्हे ही निसर्ग नीति आत्मगतीने सदा वाहती
लाभ हानीची लवही कल्पना नाही तिज ठायी ॥१॥
कुणी नदीला म्हणती माता कुणी मानिती पूज्य देवता
पाषाणाची घडवून मूर्ती पूजित कुणी राही ॥२॥
सतत वाहते उदंड पाणी कुणी न वळवून नेई रानी
आळशास ही व्हावी कैसी गंगा फलदायी ॥३॥

--◆◆*◆◆--

नाम घेता मुखी राघवाचे

नाम घेता मुखी राघवाचे
दास रामाचा हनुमंत नाचे ॥१॥
अंजनी उदरी जन्मला
भक्षिण्या रवि धावला
धावने वायू परि त्याचे S S हो
दास रामाचा हनुमंत नाचे ॥१॥
रूप मेरू परि घेऊनी
तर पाहे सिंधू लंघुनी
करुनिया दहन लंकेचे S S हो ।
दास रामाचा हनुमंत नाचे ॥२॥
जमवुनी वानरे सारी ।
बांधिला सेतू सागरी
बळ महान बाहुबलीचे S S हो
दास रामाचा हनुमंत नाचे ॥३॥
नित रमे राम जप-तपी
जाहला अमर तो कपी
गुण गाता रघुसेवकाचे SSS हो ।
दास रामाचा हनुमंत नाचे ॥४॥
नाम घेता मुखी राघवाचे ।
दास रामाचा हनुमंत नाचे ॥

--◆◆*◆◆--

प्रथम तुला वंदितो

प्रथम तुला वंदितो कृपाळा गजानना गणराया ॥धृ॥
सिद्धिविनायक तुच अनंता शिवात्मजा मांगला
सिंधुर वदना विद्याधीशा गणाधिपा वत्सला
तूच ईश्वरा सहाय्य करावे, हा भवसिंधू तराया ॥१॥
गजवदना तव रूप मनोहर, शुक्लांबर शिवसुता
चिंतामणी तू अष्टविनायक, सकलांची देवता
रिद्धी-सिद्धीच्या वरा दयाळा, देई कृपेची छाया ॥२॥

--♦♦*♦♦--

गणपती बाप्पा मोरया

गणपती बाप्पा मोरया पुढल्या वर्षी लवकर या ॥धृ॥
इवले इवले डोळे तुमचे मोठे मोठे कान
एवढे मोठे डोळे कशी कळते तरी मान
गोरा गोरा पान रंग, मऊ नित छान रंग
मोठ्या तुमच्या पोटामध्ये मोठी माया ॥१॥
मोठ्या झुल्या पोटवरी वाकडी वळे सोड
सोडोखाली लपून बसे देवा तुमचे तोंड
दोनावरी दोन हात एकच कसा तुमचा दात
अजब वाटे रूप तुमचे बघावया ॥२॥
उंदरावरी बसून कशी डुलत येते स्वारी
गोड गोड मोदकांची आवड तुम्हा भारी
शोभिवंत मकर त्यात पुजेचा हो थाटमाट
आरतीला टाळ झांज वाजावया ॥३॥
पाहुणे तुम्ही येता खरी मौज होते मोठी
खिरापत खाऊ मिळे, मिळे आम्हा सुट्टी
पुन्हा-पुन्हा तुम्ही यावे विद्या-ज्ञान आम्हा द्यावे
मनोभावे वंदू तुम्हा गणराया ॥४॥

--♦♦*♦♦--

जी आवडतो सर्वांना

जो आवडतो सर्वांना तोच आवडे देवाला ॥धृ॥
दीन भुकेला दिसता कोणी घास मुखीचा मुखी घालुनी
दुःख नेत्रीचे घेता पिळूनी SSS फोडी पाझर पाषाणाला
- तोची आवडे ॥१॥
घेऊनी पंगू आपल्या पाठी, आंधळ्याची होता काठी
पायाखाली त्याच्यासाठी देव अंतरी निज हृदयाला ॥२॥
जनसेवेचे बांधून कंकन त्रिभुवन सारे घेई जिंकून
अर्पून आपले हृदयसिंहासन
नित भजतो मानवतेला SSS ॥३॥

--♦♦*♦♦--

उठा-उठा प्रभुवरा

उठा उठा प्रभुवरा अंबरी अरुणोदय झाला-२ ॥धृ॥
दहा दिशांना लाली आली ही भूपाळी अधरी आली
सुवर्ण किरणे उधळून सुंदर उषःकाल झाला SS
उठा उठा प्रभुवरा अंबरी अरुणोदय झाला ॥१॥
तुझ्या मंदिरी भक्तही जमले, एकमुखाने दर्शन घडले
पूजन प्रभूचे करण्यासस्तव हा भक्तांचा मेळा - २
उठा उठा प्रभुवरा अंबरी अरुणोदय झाला ॥२॥
त्रैलोक्याचा नाथ दिगंबर, निवास होतो चराचरावर
कमल नयन हो उघडा आता, भक्तिभाव दाटला
उठा उठा प्रभुवरा अंबरी अरुणोदय झाला ॥३॥
(दिगंबरा दिगंबरा श्रीपाद वल्लभ दिगंबरा)

--♦♦*♦♦--

उठी उठी गोपाळा

मलयगिरीचा चंदनगंधित धूप तुला दावीला
स्वीकारावी पूजा आता उठी उठी गोपाळा ॥धृ॥
पूर्व दिशेला गुलाल उधळून ज्ञानदीप लाविला
गोरस अर्पूनी अवघे गोधन गेले यमुनेला
धूप दीप नैवेद्य असा हा सदुपचार चालला ॥१॥
रांगोळ्यांनी सडे सजविले रस्त्यारस्त्यांतून
सानपाउली वाजती पैजन, छुनु छुनु छुन-छुन
कुठे मंदिरी ऐकू येते, टाळांची किण-किण
एक तानता कुठे लावीते, एक तारीची धुन
निसर्गमानव तुझ्या स्वागता असा सिद्ध जाहला ॥२॥
राजद्वारी झडे चौघडा, शुभःकाल जाहला
सागरतिरी ऋषीमुनींचा, मेदघोष चालला
वनवेळूंचे वाजवी मुरली, छान सूर लागला
तरु शिखरावर कोकीळ कवीने पंचम स्वर लाविला ॥३॥

--♦♦*♦♦--

तुझ्या कांतिसम

तुझ्या कांतिसम रक्तपताका पूर्वदिशे झळकती
अरुण उगवला प्रभातकाळी ऊठ महागणपती
सूर्याआधी दर्शन घ्यावे तुझे मुशक ध्वजा
शुभद सुमंगल सर्वाआधी तुझी पाद्य पुजा
छेडून विणा जागविते तुज सरस्वती भगवती
अरुण उगवला प्रभातकाळी ऊठ महागणपती ॥१॥
आवडते तुज म्हणून आणली रक्तवर्ण कमळे
आचमनांच्या किरणासम ही हिरवी दूर्वादळे
उभ्या ठाकल्या चौदा विद्या घेउनिया आरती
अरुण उगवला प्रभातकाळी ऊठ महागणपती ॥२॥
शूर्पकर्णका उठ गजमुखा उठी रे मोरेश्वरा
तिन्ही जगाचा तूच नियंता विश्वासी आसरा
तुझ्या दर्शना अधिर देवा, स्वरब्रह्माचे पती
अरुण उगवला प्रभातकाळी ऊठ महागणपती ॥३॥

कैवल्याच्या चांदण्याला

कैवल्याच्या चांदण्याला भुकेला चकोर
चंद्रभाहो पांडुरंगा (२ वेळा) मन करा थोर ॥धृ॥
बालपणी खेळी रमलो तारुण्य नासले
वृद्धपणी देवा आता दिसे पैलतीर ॥१॥
जन्म मरण नको आता, नको येरझार
नको ऐहीकाचा नाठा, व्यर्थ परिवार ॥२॥
चराचरा पाणव्या जाहला उशीर
पांडुरंग पांडुरंग, पांडुरंग पांडुरंग ॥३॥

--♦♦*♦♦--

ओंकार स्वरूपा

ओंकार स्वरूपा SSS (३ वेळा)
तुज नमोSS तुज नमो SS तुज नमो SS
ओंकार स्वरूपा सद्गुरू समर्था
अनाथांच्या नाथा तुज नमो ॥धृ॥
नमो माय बापा गुरु कृपा धना
तोडिया बंधना माया मोहा
मोहजाल माझे कोण निरसिल
तुजवीन दयाळा सद्गुरू राया - तुज नमो ॥१॥
सद्गुरू राया माझा आनंद सागर
त्रैलोक्या आधार गुरू राव
गुरू राव स्वामी असे स्वयंप्रकाश
ज्यापुढे उदास चंद्र रवी -
रवि-शशी-अग्नी-मेनकीच्या रुपा
स्वप्रकाश रुपा नेने देव - तुज नमो ॥२॥
एका जनार्दनी गुरू परब्रह्म
तयाचे पैनाम सदामुखी
ओंकार स्वरूपा तुज नमो, तुज नमो, तुजनमो SSSS

--♦♦*♦♦--

प्रभाती सूर नभी रंगती

प्रभाती सूर नभी रंगती दश दिशा भूपाळी म्हणती ॥१॥
पानो-पानी अमृत शिंपीत उषा हसरी हसते धुंदीत
जागे होऊन फुले सुगंधित, तालावरी डोलीती ॥१॥
ऋषीवनांची हाक ऐकूनी मोट धावती शेतामधुनी
पक्षी आपुल्या मधुर स्वरांनी स्वरात स्वर मिळविशी ॥२॥
प्रसन्न वदनी सुहासिनी कुणी, सडे शिंपती मृदल करानी
श्री विष्णूचे नाम स्मरूणी, तार कुणी छेडिती ॥३॥

--◆◆*◆◆--

प्रभू सोमनाथा

मनी धन्य झाले तुझे गीत गाता
प्रभू सोमनाथा, प्रभू सोमनाथा ॥१॥
तिथे प्राणनाथ तिथे देवराया
दोन दैवतांची घडो नित्यपूजा
एक पाठीराखा एक सौख्यदाता
प्रभू सोमनाथा, प्रभू सोमनाथा ॥१॥
मनी मानसी या तुझी ओढ होती
तुझे नाम ओठी तुझे रूप चित्ती
तेच भाव्य माझे मिळे आज हाता
प्रभू सोमनाथा, प्रभू सोमनाथा ॥२॥
माहेरीचे सुख सासरात आले
जीव शीव दोन्ही एकरूप झाले
किती किती गावी तुझी गोडगाथा
प्रभू सोमनाथा, प्रभू सोमनाथा ॥३॥

--◆◆*◆◆--

विसरू नको

विसरू नको श्रीरामा मला
मी तुझ्या पाउली जीव वाहिला SS प्रिया ॥१॥
किती जन्म झाले तुझी प्रेमिका मी
कितीदा नव्याने तुला भेटले मी
तुझी सावली झाले, घेऊनी हिंडले सतीचा वसा SS
प्रिया विसरू नको ॥१॥
तू सांभ भोळा उमा पार्वती मी
तू कृष्ण काळा तुझी राधिका मी
युगायुगांचे नाते आपले वेगळे जुळे श्यामला
प्रिया विसरू नको ॥२॥

--◆◆*◆◆--

बाप्पा मोरया रे

तूच सुखकर्ता, तूच दुःखकर्ता अवघ्या दिनांच्या नाथा
बाप्पा मोरया रे, बाप्पा मोरया रे चरणी ठेवितो माथा ॥
पहा झाले पुरे एक वर्ष होतो वर्षाने एकदा हर्ष
गोड अन्नाचा होतोय स्पर्श त्याला संसाराचा परामर्श
पुन्या वर्षाची साऱ्या दुःखाची वाचावी कशी मी गाथा
बाप्पा मोरया रे ॥१॥
आली कशी पहा आज वेळ, कसा खर्चाचा बसावा मेळ
गूळ फुटाणे खोबरं नि केळं, साऱ्या प्रसादाची केली भेळ
कर भक्षण आणि रक्षण, तूच पिता आणि माता
बाप्पा मोरया रे ॥२॥
नाव काढू नका तांदुळाचे, केले मोदक लाल गव्हाचे
हाल ओळख साऱ्या जनाचे, दिन येतील कारे सुखाचे
सेवा जाणुनी गोड मानुनी द्यावा आशीर्वाद आता
बाप्पा मोरया रे ॥३॥

--◆◆*◆◆--

तू सुखकर्ता तू दुःखहर्ता

तू सुखकर्ता तू दुःखहर्ता विघ्नविनाशक मोरया
संकटी रक्षी शरण तुला मी गणपती बाप्पा मोरया
मंगलमूर्ती तू गननायक, वक्रतुंड तू सिद्धिविनायक
तुझिया द्वारे आज बातलो, ये इच्छित मज द्यावा ।
संकटी रक्षी शरण तुला मी..... ॥१॥
तू सकलांचा भाग्यविधाता, तू विद्येच्या स्वामी दाता
ज्ञानदीप उजळून आमचा, निमवी नैराश्याला
संकटी रक्षी शरण तुला मी..... ॥२॥
तू माता तू पिता जगीचा, याचा तू सर्वस्व जगीचा
पामर मी वरुनी भासती, तुझी आरती गाया
संकटी रक्षी शरण तुला मी..... ॥३॥
मंगलमूर्ती मोरया, गणपती बाप्पा मोरया SSSS

--◆◆*◆◆--

विठू माउली तू

विठू माउली तू माउली जगाची
माउलीत मूर्ती विठ्ठलाची - विठ्ठला SS मायबापा ॥ धृ॥
काय तुझी माया सांगू श्रीरंग
संसाराची पंढरी तू पांडुरंग
डोळ्यातून वाहे माय चंद्रभागा
अमृताची गोडी आज आलीया अभंगा
विठ्ठला मायबापा SSS
अभंगाला जोड टाळ-चिपळ्यांची ॥१॥
लेकरांची सेवा केलीस तू आई
कसं पांग फेडू कसं होऊ उत्तराई
तुझ्या उपकारा जगी तोड नाही
ओवाळीन जीव माझा सावळे विठाई
विठ्ठला मायबापा SSS
जन्मभरी पूजा तुझ्या पावलांची ॥२॥
पांडुरंग पांडुरंग SS विठू माउली तू, SSS

--◆◆*◆◆--

नको वाजवू श्री हरी मुरली

नको वाजवू श्री हरी मुरली - २
तुझ्या मुरलीने तहान भूक हरली रे - २
नको वाजवू श्री हरी मुरली ॥१॥
घरी करित होते मी काम धंदा
तेथे मी गडबडली रे ॥१॥
नको वाजवू श्री हरी मुरली.....
घागरा घेऊनी पाणीयासी जाता
डोईवर घागर पाझरली ॥२॥
नको वाजवू श्री हरी मुरली.....
एका जनार्दनी पूर्ण कृपेने
राधा गवळण घाबरली ॥३॥
नको वाजवू श्री हरी मुरली.....

--◆◆*◆◆--

चंद्रभागेच्या तिरी

चंद्र भागेच्या तिरी उभा मंदिरी
तो पहा विटेवरी - जय विठ्ठल विठ्ठल जयहरी
दुमदुमली पंढरी पांडुरंग हरी
तो पहा विटेवरी जय विठ्ठल विठ्ठल जयहरी ॥१॥
जगी प्रकटला तो जगजेठी
आला पुंडलिकाच्या भेटी
पाहून सेवा खरी, थांबला हरी, तो पहा विटेवरी ॥१॥
नामदेव नामात रंगला - हरी पांडुरंग - (२ वेळा)
संत तुका किर्तनी रंगला - विठ्ठल - (४ वेळा)
टाळ घेऊनी करी, चला वारकरी, तो पहा विटेवरी ॥२॥
संत जनाई ओवी गाई -
(विठाई ओ विठाई माझे पंढरीची आई)
जशी सखू अन् बहिणाबाई -
(विठाई हो विठाई माझे पंढरीची आई)
रखुमाई मंदिरी, एकली परि, तो पहा विटेवरी
जय विठ्ठल विठ्ठल जय हरीSSS

एक धागा सुखाचा

एक धागा सुखाचा, शंभर धागे दुःखाचे
जरतारी हे वस्त्र माणसा, तुझिया आयुष्याचे
पांघरशी जरी असला कपडा
येसी उघडा जाशी उघडा
कपड्यासाठी करीशी नाटक, तीन प्रवेशांचे !
मुकी अंगडी बालपणाची, रंगीत वसने तारुण्याची
जीर्ण शाल मग उरे शेवटी, लेणे वार्धक्याचे !
या वस्त्राते विणतो कोण, एकसारखी नसती दोन
कुणा न दिसती त्रिखंडात त्या, हात विणकराचे !

---◆◆*◆◆---

तुज मागतो मी आता

तुज मागतो मी आता तुज मागतो आता
तुज मागतो मी आता मज द्यावे एकदंता SSS
तुज मागतो ॥धृ॥
तुझे ठायी माझी भक्ती
विरू ठावी गणपती
तुझे ठायी ज्याची प्रीती
त्याची घडावी संगती ॥१॥
धरणीधरा ऐसे द्यावे
सर्वाभूती लीन व्हावे
तुज शरण शरण शरण
आलो पतीत मी जाण ॥२॥
तुझा अपराधी मी खरा
आहे रक्षूच्या परहा
माझे येऊ दे करुणा
तुज लागी गजानना ॥३॥
मज द्यावे एकदंता, तुज मागतो मी आता...

---◆◆*◆◆---

जैसे ज्याचे कर्म तैसे

जगी जीवनाचे सार घ्यावे जानूनी सत्वर
जैसे ज्याचे कर्म तैसे फळ देतो रे ईश्वर ॥धृ॥
क्षणिक सुखासाठी आपल्या होतो कुणी नितीभ्रष्ट
कुणी त्यागी जीवन आपले दुःखी जगी करण्या नष्ट
देहापरि जे जे नाही आत्मा भोगितो नंतर ॥१॥
ज्ञान असो की अज्ञान जगी एक आहे रान
मग तुला न चुकवी कोणी थोर असो अथवा लहान
सोड सोड माया सारी आहे जग हे नश्वर ॥२॥
मना खंत वाटून ज्याचे शुद्ध होई अंतःकरण
क्षमा करी परमेश्वर त्या जातो तयाला जो शरण
अंत पृथ्वी जा मग आला युगे चालली झर झर ॥३॥

---◆◆*◆◆---

विठ्ठलाच्या पायी विट

विठ्ठलाच्या पायी विट झाली भाग्यवंत
पाहताच होती दंग आज सर्व संत ॥धृ॥
युगे अष्टावीस उभा विटू विटेवर
धन्य झाली चंद्रभागा धन्य ती पंढरी
दर्शनास येथ जमती गरीब श्रीमंत ॥१॥
पाहुनिया पुंडलिकाची सेवा ती अलोट
ऐकदाच वीट घडली परब्रम्ह भेट
अनाथांचा नाथ हरी असे दयावंत ॥२॥
कुठली ती होती माती कोण तो कुंभार
घडवीता उभा राही पहा विश्वंभर
तिच्यामुळे पंढरपूर झाले किर्तीवंत ॥३॥
पाहुनिया विटेवरती विटू भगवंत
दत्ता म्हणे मन माझे होई येथे शांत
गुरुकृपे साधियेला मी हाच हा सुपंथ ॥४॥

---◆◆*◆◆---

नाम तुझे घेता देवा

नाम तुझे घेता देवा होई समाधान
तुझ्या प्रति लागो माझे तन - मन - ध्यान
सूत्रधार तू विश्वाचा तुझे गूढ ज्ञान
कालगती जे फिरविशी चक्र ते महान
मिळे मोक्ष तुझिया नामे घेशी ऐसे दान ॥१॥
काम क्रोध माया भुलवी मन धाव घेई
आशा निराशेचे फेरे जगी काय ठायी
आहे तूच अंतरज्ञानी तुला सर्व जाण ॥२॥
बंधू माय बापाला दे आच दर्शनाची
दत्त म्हणे ऐसा नाठा हाक पामराची
ऐशी बुद्धी माझी देवा आहे भक्तवाण ॥३॥

---◆◆*◆◆---

देवा बोला हो माझ्याशी

देवा बोला हो माझ्याशी SS
मीच मजवर रुसल्यावरती, बोलू मी कोणाशी
देवा बोला हो माझ्याशी
देह वाहिला तुमच्या पायी
जीवा शिवाची आशा नाही
कानी पडतील बोल प्रभूचे
आशा हीच उराशी - देवा ॥१॥
तुम्हीच मजला बोल शिकविले
आज तरी का मौन घेतले
बोलशी करुनी माय अबोला
धरते क्राय पिलाशी - देवा ॥२॥
बोलायाचे नसेल जरी का
बोलू नका पण इतुके ऐका
कमलाक्षातुनी कटाक्ष फेका
मजवरती अविनाशी
देवा बोला हो माझ्याशी ॥

---◆◆*◆◆---

अशी पाखरे येती आणि...

अशी पाखरे येती, आणि स्मृती ठेवूनी जाती
दोन दिसांची रंगत संगत, दोन दिसांची नाती ॥धृ॥
चंद्र कोवळा पहिला वहिला झाडामागे उभा रहिला
जरा लाजुनी जाय उजळुनी काळोखाच्या राती ॥१॥
फुलून येता फूल बोलले, मी मरणावर हृदय तोलले
नव्हते नंतर, परि निरंतर, गंधित झाली माती ॥२॥
हात एक तो हळु थरथरला, पाठीवर मायेने फिरला
देवघरातील समईमधुनी अजुनी जळती वाती ॥३॥
कुठे कुणाच्या घडल्या भेटी, गीत एक मोहरले ओठी
त्या जुळल्या हृदयांची गाथा, सूर अजुनिही गाती ॥४॥

---◆◆*◆◆---

उद्धवा अजब तुझे सरकार

उद्धवा अजब तुझे सरकार
लहरी राजा, प्रजा आंधळी, अधांतरी दरबार !
इथे फुलांना मरण जन्मता
दगडांना पण चिरंजीविता
बोरी-बाभळी उगाच जगती, चंदनमाथी कुठार !
लबाड जोडती इमले माड्या
गुणवंतांना मात्र झोपड्या
पतिव्रतेच्या गळ्यात धोंडा, वेश्येला मणिहार !
वाईट तितुके इथे पोसले
भलेपणाचे भाग्य नासले
या पृथ्वीच्या पाठीवर ना माणसास आधार !

---◆◆*◆◆---

जग हे बंदिशाळा

जग हे बंदिशाळा, ५५

कुणी न येथे भला चांगला
जो तो पथ चुकलेला
ज्याची त्याला प्यारी झोपडी
कोठडीतले सखे सवंगडी
हातकडी की अवजड बेडी प्रिय हो ज्याची त्याला ॥१॥
जो तो अपुल्या जागी जखडे
नजर न धावे तटा पलीकडे
उंबरातले किडे मकोडे उंबरी करिती लीला ॥२॥
कुणा न ठाऊक सजा किती ते
कोठुनी आलो ते नच स्मरते
सुटकेलागी मन घाबरते जो आला तो रमला ॥३॥

---◆◆◆◆◆---

गुरुदत्त पाहिले कृष्णातीरी

गुरुदत्त पाहिले कृष्णातीरी
शत दीप उजळले माझ्या उरी ॥ धृ॥
चरण क्षाळिते कृष्णामाई
गर्द तरुंची शीतल राई
गोड आरती, खग गण गाती
भुलली स्वर्गपुरी ॥१॥
यतिवेशे गुरू मूर्ती शोभली
अपार करुणा हृदयी भरली
सूर्य चंद्रमा नयनी वदती
शांती लुमे साजीरी ॥२॥
प्रभू चरणाची सुखद पाउले
सेवा या सूर भूवर आले
माझ्या नयनां मधुनी झरती
प्रेमाश्रूच्या सरी ॥३॥
गुरुदत्त पाहिले कृष्णातीरी

---◆◆◆◆◆---

टाळ बोले चिपळीला

टाळ बोले चिपळीला, नाच माझ्या संग
देवाजीच्या द्वारी आज, रंगला अभंग ॥१॥
दरबारी आले रंक आणि राव
झाले एकरूप नाही भेदभाव
गाऊ गचू सारे या हो, होउनी निसंग ॥२॥
जन सेवेपायी काया झीजवावी
घाव सोसुनिया मने रिझवावी
ताल देउनिया बोलतो मृदुंग ॥३॥
ब्रह्मानंदी देह बुडुनिया जाई
एक एक खांब वारकरी होई
कैलासीचा राजा झाला पांडुरंग ॥४॥

---◆◆◆◆◆---

मागे उभा मंगेश

मागे उभा मंगेश, पुढे उभा मंगेश ५५
माझ्याकडे देव माझा, पाहतो आहे... ॥ध॥
जटा ज्योत माथ्यावरी
चंद्रकला शिरी धरी
सर्पमान रुळे उभी
चिंता भस्म सर्व अंगास लिहून राहे
माझ्याकडे देव माझा पाहतो आहे ॥१॥

---◆◆◆◆◆---

मंगलमय चरणी तुझ्या

मंगलमय चरणी तुझ्या, विनंती हीच देवा ॥धृ॥
आठव तव नित्य असो, हृदयी गुरू वचन ठसो
शुभविचार मनी विलसे, हा अमोल ठेवा ॥१॥
देशावर प्रेम करू, कर्तव्या नच विसरू
सत्कार्या पुढती सरू, वर असाची द्यावा ॥२॥

---◆◆◆◆◆---

माझे माहेर पंढरी

माझे माहेर पंढरी, आहे भीमेच्या तीरी ॥
बाप आणि आई माझी, विठ्ठल रखुमाई ॥
पुंडलिक आहे बंधु, त्याची ख्याती काय सांगू ॥
बहीण माझी चंद्रभागा, करितसे पापभंगा ॥
एका जनार्दनी शरण, करी माहेरची आठवण ॥

- संत एकनाथ

---◆◆◆◆◆---

शारदे छेड तुझी वीणा

शारदे छेड तुझी वीणा
झंकारातून ओसंडू दे सद्गर्तन सद्गुणा ॥धृ॥
जिकडे तिकडे उणिव आहे
ओंगळ दूषित जीवन वाहे
संपर्क नको दुर्जना ॥१॥
उणीव भेडसावी ही देशाला
सदाचरण सद्गर्तन शीला
मती दे सद्भावना ॥२॥

बालपणी हा वसा उचलू दे
शक्ती बुद्धी दे देवी शारदे
अन्य नको या विना ॥३॥

---◆◆◆◆◆---

लहानपण देगा देवा

लहानपण देगा देवा,
मुंगी साखरेचा रवा ॥१॥
ऐरावत रत्न थोर,
त्यासी अंकुश्रुधा मार ॥२॥
ज्याचे अंगी मोठेपण,
तया यातना कठीण ॥३॥
तुका म्हणे जाण,
व्हावे लहानाहून लहान ॥४॥

- संत तुकाराम

---◆◆◆◆◆---

हम जैसे

हम जैसे रहते है, तुम भी रहोना ।
हम जैसे चलते है, तु भी चलोना ॥धृ॥
नदी यह कहती है, मै सागर के पास जाती हूँ ।
सागर के पास जाते-जाते, सागर ही बन जाती हूँ ।
नदी जैसी बहती है, तुम भी बहोना ॥१॥
पत्थर की एक मूर्त देखो, पहले तो एक पत्थर था ।
घाँवो को सहते सहते, कष्टोको सहते सहते,
मूर्त ही बन जाती हूँ ।
पत्थर जैसा सहता है, तुम भी सहोना ॥२॥
तुलसीजी यह कहते है, राम नाम लेवरे ।
राम नाम भजते - भजते, राम नाम लेते लेते,
रामसा बन जाओ रे ।
तुलसीजी जो कहते है, तुम भी कहोना ॥३॥

---◆◆◆◆◆---

पाउले चालती

पाउले चालती पंढरीची वाट
सुखी संसाराची सोडुनिया गाठ ॥धृ॥
गांजुनिया भारी दुःख दारिद्र्याने
पडता रिकामे भाकरीचे ताट ॥१॥
आप्तइष्ट सारे सगेसोयरे ते
पाहुनिया सारे फिरविती पाठ ॥२॥
धेता प्रसाद श्री विठ्ठलाचा
अशा दारिद्र्याचा व्हावा नायनाट ॥३॥
मन शांत होता पुन्हा लागे ओढ
तैसा परी गोड संसाराचा थाट ॥४॥

---◆◆◆◆◆---

राधा कृष्णावर भाळली

राधा कृष्णावरी भाळली
कुजबुज उठली गोकुळी ॥ धृ॥
अमृतवृक्षी फुलला मोहर
कोकिलकंठी फुटला सुस्वर
कुंजवनांतून फुलांफुलांतून
नवलकथा दरवळली ॥१॥
वायुवेगे सुगंध वार्ता
कालिंदीच्या कानी पडता
हरिभक्तीची ओढ तियेची
नीळजळी थयथयली ॥२॥
अमर प्रीतीचे गीत लाघवी
हरी अधरींची वेणु वाजवी
राधा मोहन, बघण्या मीलन
इंद्रपुरी अवतरली ॥३॥

---◆◆*◆◆---

बोले तैसा चाले

बोले तैसा चाले,
त्याची वंदावी पाऊले ॥१॥
अंगे झाडीन अंगण,
त्याचे दास्यत्व करीन ॥२॥
त्याचा होईन किंकर,
उभा ठाकेन जोडूनि कर ॥३॥
तुका म्हणे देव,
त्याचे चरणी माझा भाव ॥४॥

- संत तुकाराम

---◆◆*◆◆---

अमृताहुनी गोड नाम तुझे देवा

अमृताहुनी गोड नाम तुझे देवा
मन माझे केशवा का बा न घे
सांग पंढरीराया काय करू यासी
का रूप ध्यानासी न ये तुझे ॥१॥
अमृताहुनी गोड नाम तुझे देवा ॥
कीर्तनी बैसता निद्रे नागविले
मन माझे गुंतले विषय सुखा-विषय-सुखा ॥२॥
अमृताहुनी गोड नाम तुझे देवा
हरीदास गर्जती हरी नामाच्या कीर्ती
न ये माझ्या चित्ती नामा म्हणे ॥३॥
अमृताहुनी गोड नाम तुझे देवा SSSS

---◆◆*◆◆---

धागा धागा अखंड विणू या

धागा धागा अखंड विणू या
विट्टल विट्टल मुखे म्हणू या ॥धृ॥
अक्षांशाचे रेखांशांचे
उभे आडवे गुंफून धागे
वस्त्र विणिले पांडुरंगे
विश्वंभर तो विणकर पाहिला
कार्यारंभी नित्य स्मरू या ॥१॥
करचरणांच्या मागावरती
मनामनांचे, तंतू टाका
फेकून शेला अंगावरती
अधी उघडी लाज राखा
बंधुत्वाचा फिरवित चरखा
एकत्वाचे सूत्र धरू या ॥२॥

---◆◆*◆◆---

तेथे कर माझे जुळती

दिव्यत्वाची जेथ प्रचिती
तेथे कर माझे जुळती ॥धृ॥
हृदय मंदिरी संसृतिशरस्वागत
हंसताची करिती कुटुंब - हितरत
गृहस्थ जे हरी उरात रिझवित
सदनी फुलबागा रचिती ॥१॥
ज्या प्रबला निज भावबलाने
करिती सदने हरिहर भुवने
देव-पतींना वाहुनि सुमने
पाजुनि केशव वाढविती ॥२॥
गाळुनिया भाळीचे मोती
हरिकृपेचे मळे उगविती
जलदांपरि येऊनिया जाती
जग ज्यांची न करी गणती ॥३॥
शिरी कुणाच्या कुवचन वृष्टी
वरिती कुणी अव्याहत लाठी
धरिती कुणी घाणीची पाटी
जे नरवर इतरांसाठी ॥४॥
यज्ञी ज्यांनी देऊनी निजशीर
घडिले मानवतेचे मंदिर
परि जयांच्या दहन भूमिवर
नाही चिरा नाही पणती ॥५॥
स्मिते जयांची चैतन्य फुले
शब्द जयांचे नव दीप कळे
कृतीत ज्यांच्या भविष्य उजळे
प्रेम - विवेकी जे झुलती ॥६॥

---◆◆*◆◆---

जगमें सुंदर हें दो नाम

जगमें सुंदर हें दो नाम, चाहे कृष्ण कहो या राम
बोलो राम, राम, राम, बोलो श्याम, श्याम, श्याम ॥
माखन बृजमें एक चुरावे
एक बेर भिलनीके खावे
प्रेम भावसे भरे अनोखे, दोनो के है काम ॥
एक कंस पापी को मारे
एक दुष्ट रावण संहारे
दोनो दीनके दुःख हरत है, दोनो बलके धाम ॥
एक राधिकाके संग राजे
एक जानकी संग विराजे
चाहे सीताराम कहो, या बोलो राधेश्याम ॥

---◆◆*◆◆---

विठ्ठ माझा लेकूवाळा

विठ्ठ माझा लेकूवाळा, संगे गोपाळांचा मेळा ॥१॥
निवृत्ती हा खांद्यावरी, सोपानाचा हात धरी ॥२॥
पुढे चाले ज्ञानेश्वर, मागे मुक्ताबाई सुन्दर ॥३॥
गोराकुंभार मांडीवरी, चोखा जीवा बरोबरी ॥४॥
बंका कडियेवरी, नामा करंगुळी धरी ॥५॥
जनी म्हणे गोपाळा, करी भक्तांचा सोहळा ॥६॥

---◆◆*◆◆---

नाही खर्चिली कवडी दमडी

नाही खर्चिली कवडी दमडी, नाही वेचिला दाम
बाई मी विकत घेतला शाम
कुणी म्हणे ही असेल चोरी, कुणा वाटते असे उधारी
जन्मभरींच्या श्वासाइतुके मोजियले हरिनाम
बाळ गुराखी यमुनेवरचा, गुलाम काळा संता घराचा
हाच तुक्याचा विट्टल आणि दासाचा श्रीराम
जितके मालक तितकी नावे, हृदयी तितुकी यांची गावे
कुणा न ओळखी तरी याला दीन अनाथ अनाथ.

---◆◆*◆◆---

अल्ला तेरो नाम

अल्ला तेरो नाम ईश्वर तेरो नाम
सबको सन्मति दे भगवान, अल्ला तेरो नाम.....॥१॥
इस धरती का रूप न उजड़े प्यार की ठंडी धूप न उजड़े
सबको मिले सुख का वरदान, सबको सन्मति दे भगवान
अल्ला तेरो नाम... ॥१॥
मांगो का सिंदूर न छूटे माँ बहनों की आस न टूटे,
देह बिना दाता भटके न प्राण सबको सन्मति दे भगवान,
अल्ला तेरो नाम... ॥२॥
ओ सारे जग के रखवाले निर्बल को बल देने वाले
बलवानों को दे दे ज्ञान सबको सन्मति दे भगवान
अल्ला तेरो नाम... ॥३॥

---◆◆*◆◆---

असो तुला देवा माझा

असो तुला देवा माझा सदा नमस्कार
तुझ्या दया दातृत्वाला अंत नाही पार ॥१॥
तुझ्या कृपेने रे होतिल फुले पत्थराची
तुझ्या कृपेने रे होतिल मोती मृत्तिकेची
तुझ्या कृपेने रे होतिल सर्प रम्य हार ॥२॥
तुझ्या कृपेने रे होईल उषा त्या निशेची
तुझ्या कृपेने रे होईल सुधा त्या विषाची
तुझ्या कृपेने रे होईल पंगु सिंधु पार ॥३॥
तुझ्या कृपासिंधूमधला बिंदु जरि मिळेल
तरी प्रभो शतजन्माची मम तृषा शमेल
तुझा म्हणुनि आलो देवा बघत बघत दार ॥४॥

---◆◆*◆◆---

शुभं करोति म्हणा

दिवा पाहुनि लक्ष्मी येते
करुं तिची प्रार्थना, करुं तिची प्रार्थना
शुभं करोति म्हणा, मुलांनो, शुभं करोति म्हणा ॥
शुभं करोति कल्याणम्, शुभं करोति कल्याणम् ॥१॥
जेथे ज्योती तेथे लक्ष्मी
उभी जगाच्या सेवाधर्मी
दिशा दिशांतुनि या लक्ष्मीच्या
दिसती पाऊलखुणा -
शुभं करोति म्हणा, मुलांनो, ॥२॥
या ज्योतीने सरे आपदा
आरोग्यासह मिळे संपदा
शत्रुबुद्धिचा विनाश होता
सौख्य मिळे जीवना
शुभं करोति म्हणा, मुलांनो, ॥३॥
दिव्या दिव्या रे दिपत्कार
कानी कुंडल मोती हार
दिव्यास पाहून नमस्कार,
हा रिवाज आहे जुना, रिवाज आहे जुना
शुभं करोति म्हणा, मुलांनो, ॥४॥
शुभं करोति म्हणा, मुलांनो,
---◆◆*◆◆---

ईश्वरास वंदिता...

ईश्वरास वंदिता, ही मनात प्रार्थना
सूर ताल देत असे चरचरास चेतना
चराचास चेतना ॥१॥
निलया नभातल्या, चंद्र सूर्य चांदण्या
वाहती तुझ्या सर्वे पर्वतातल्या नद्या
मिळो तुझी कृपा सदा मोद होऊ दे जना ॥२॥
ये वसंत अंगणी उमलल्या कुळ्या कळ्या
देखल्या सुगंध तू फुलवी झाकल्या फुला
मिळो तुझी कृपा सदा, मोद होऊ दे जना ॥३॥

---◆◆*◆◆---

मी शरण तुला

मी शरण तुला जय अंबे माँ - २
अंबे माँ, जगदंबे माँ, अंबे माँ, जगदंबे माँ
शरण तुला जय अंबे माँ, मी शरण तुला जय अंबे माँ ।
चरणी तुझ्या सुखशांती मिळे
पाप वासना दूर पळे
(जय दुर्गा तू काली माँ, तू अपनी संतोषी माँ,
महिषासुर मर्दिनी देवी पार्वती माँ)
मी शरण तुला जय अंबे माँ ॥१॥
तुझ्या कृपेची नवलाई
वाल्याचा वाल्मीकी होई
(शक्ती देवी तू महान, दूर करी आमचे अज्ञान
माय भवानी भक्ताला तू दे वरदान)
मी शरण तुला ॥२॥
त्यागा मधुनी पुण्य मिळे
सत्कर्मची गोड फळे
(एकवीरा तू सत्यवती तूच शारदा सरस्वती
आदी माते दे आम्हाला शुद्धमती)
मी शरण तुला ॥३॥
अंबे माँ जगदंबे माँ, अंबे माँ जगदंबे माँ
शरण तुला जय अंबे मी शरण तुला ॥
---◆◆*◆◆---

जय जगदंबे अंबाबाई

जय जगदंबे अंबाबाई । तूच आम्हा माउली ।
शिवानंदे तुझी राहू दे ॥ आम्हांवरी साउली ॥
अमृतयोगे तुझ्या रूपाची
प्रगटती प्रतिबिंबे
आशिषाची सुवर्ण पुष्पे
सुगंधिती जीवने
तुझ्या कृपेची गंगा वाहे - सदा या राहूली
शिवानंदे तुझी राहू दे । आम्हांवरी साउली ॥१॥
मातृत्वाची लेणी भरली
तुझ्या हृदय कमली

दातृत्वाचे देणे देते
सुखाची अंजली
तुझ्या दर्शनी भेटतो माते - स्वर्ग या मंदिरी
शिवानंदे तुझी राहू दे । आम्हांवरी साउली ॥२॥
पराक्रमाची विराट रूपे
बधुती दानवाते
तपस्वीनींची सौम्यरूपे
दिसती नामस्मराते
तुझा महिमा किती गाऊ - थिटी येथ जीवनी
शिवानंदे तुझी राहू दे । आम्हांवरी साउली ॥३॥

- कृष्णानंदन

---◆◆*◆◆---

जब प्राण तनसे निकले

इतना तो करना स्वामी
जब प्राण तनसे निकले
गोविंद नाम लेके, तब प्राण तनसे निकले ॥१॥
श्रीगंगाजी का तट हो
जमुनाजी का वंशिवट हो
मेरा सावरा निकट हो, जब प्राण तनसे निकले ॥२॥
पितांबरी कसी हो
छबि मनमे ये बसी हो
होठोपे कुछ हसी हो, जब प्राण तनसे निकले ॥३॥
जब कंठ प्राण आये
कोई रोग ना सताये
यम तरस ना दिखाये, जब प्राण तनसे निकले ॥४॥
उस वक्त जल्दी आना
नही श्याम भूल जाना
राधे को साथ लाना, जब प्राण तनसे निकले ॥५॥
एक भक्त की है अर्जी
खुदगर्ज की है गर्जी
आगे तुम्हारी मर्जी, जब प्राण तनसे निकले ॥६॥

---◆◆*◆◆---

सर्वात्मका शिव सुंदरा

सर्वात्मका शिव सुंदरा स्वीकार या अभिवादन
तिमिरातूनी तेजाकडे प्रभू आमुच्या ने जीवना ॥धृ॥

सुमनात तू गगनात तू ताऱ्यांमध्ये फुलतोस तू
सद्धर्म जे जगतामध्ये सर्वात त्या वसतोस तू
चोहीकडे रूपे तुझी, जाणीव ही माझ्या मना
तिमिरातूनी ॥१॥

श्रमतोस तू शेतामध्ये तू राबसी श्रमिकासवे
जे रंजले वा गांजले पुसतोस त्यांची आसवे
स्वार्थाविना सेवा जिथे तेथे तुझे पद पावना
तिमिरातूनी ॥२॥

न्यायार्थ जे लढती रणी तलवार तू त्यांच्या करी
ध्येयार्थ जे तमी चालती तू दिप त्यांच्या अंतरी
ज्ञानार्थ जे तपती मुनी होतोस त्याची साधना
तिमिरातूनी ॥३॥

करुणाकरा करुणा तुझी असता मला भय कोठले
मार्गावरी पुढती सदा पाहीन मी तव पाऊले
सृजनत्व या हृदयामध्ये नित जागवी भिती विना
तिमिरातूनी ॥४॥

---◆◆*◆◆---

संतोषी माता की आरती

मैं तो आरती उतारूं रे संतोषी माता की,
मैं तो आरती उतारूं रे

जय जय संतोषी माता, जय जय माँ
बडी ममता है बडा प्यार माँ की आँखों में
माँ की आँखों में
बडी करुणा है माया दुलार माँ की आँखों में
माँ की आँखों में

क्यु न देखु मैं बारम्बार माँ की आँखों में
दिखे हर घडी नया चमत्कार माँ की आँखों में
नृत्य करूं छुम छुम झम झमा झम झुम झुम

झांकी निहारूं रे ओ प्यारी झांकी निहारूं रे
सदा होती है जयजयकार माँ के मंदिरमें
माँ के मंदिरमें
नित झांझर की होए झनकार माँ के मंदिरमें
माँ के मंदिरमें
सदा मंजिरे करते पुकार माँ के मंदिरमें
दीप धरूं, धूप करूं, प्रेम सहित भक्ती करूं,
जीवन सुधारूं रे ओ प्यारा प्यारा जीवन सुधारूं रे
मैं तो आरती उतारूं रे संतोषी माता की,
जय जय संतोषीमाता जय जय माँ

---◆◆*◆◆---

आकाशी झेप घे रे पाखरा

आकाशी झेप घे रे पाखरा सोडी सोन्याचा पिंजरा
तुज भवति वैभव माया फळ रसाळ मिळते खाया
सुखलोलुप झाली काया हा कुठवर वेड्या घेसी आसरा
सोडी सोन्याचा पिंजरा ॥१॥

घर कसले ही तर कारा विष समान मोती चारा
मोहाचे बंधन द्वारा तुज अडवितो हा कैसा उंबरा
सोडी सोन्याचा पिंजरा ॥२॥

तुज पंख दिले देवाने कर विहार सामर्थ्याने
दरी डोंगर हिरवी राने जा ओलांडुनिया, सरिता सागरा
सोडी सोन्याचा पिंजरा ॥३॥

कष्टाविण फळ ना मिळते तुज कळते परि ना वळते
हृदयात व्यथा ही जळते का जीव बिचारा होई बावरा
सोडी सोन्याचा पिंजरा ॥४॥

घामातून मोती फुलले श्रमदेव घरी अवतरले
घर प्रसन्नतेने नटले हा योग जीवन आला साजिरा
सोडी सोन्याचा पिंजरा ॥५॥

---◆◆*◆◆---

देख तेरे संसार की हालत

देख तेरे संसार की हालत क्या हो गई भगवान
कितना बदल गया इन्सान
सूरज न बदला चाँद न बदला ना बदला रे आसमान
कितना बदल गया इन्सान - देख तेरे....॥धृ॥
आया समय बडा बे ढंगा आज आदमी बना लफंगा
कहीं पे झगडा कहीं पे दंगा नाच रहा नर हो कर नंगा
छल और कपट के हाथों अपना बेच रहा ईमान
कितना बदल गया इन्सान - देख तेरे..... ॥१॥
राम के भक्त रहीम के बन्दे रचते आज फरेब के धन्दे
कितने ये मक्कार ये अन्धे देख लिए इतने भी धन्दे
इन्ही की काली करतुतों से हुआ ये मुल्क मसान
कितना बदल गया इन्सान - देख तेरे..... ॥२॥
जो हम आपस में न झगडते बने हुए क्यों खेल बिगडते
काहे लाखों घर ये उजडते क्यों ये बच्चे माँ से बिछडते
फूट-फूट कर क्यों रोते प्यारे बापू के प्राण,
कितना बदल गया इन्सान - देख तेरे..... ॥३॥

---◆◆*◆◆---

माती सांगे कुंभाराला

माती सांगे कुंभाराला, पाये मज तुडवीशी
तुझाच आहे शेवट वेड्या, माझ्या पायाशी ॥धृ॥
मला फिरविशी तू चाकावर,
घट मातीचे बनवी सुंदर,
लग्नमंडपी कदी असे मी कधी रावापाशी ॥१॥
वीर धुरंदर आले गेले
पायी माझ्या इथे झोपले
कुब्जा अथवा मोहक युवती, अंत मज पाशी ॥२॥
गर्वने का ताठ राहशी
व्यर्थ कशाला उगा नाचशी
तुझ्या लल्हाटी अखेर लिहिले मीलन माझ्याशी ॥३॥
माती सांगे कुंभाराला, यावे मज तुडविशी

---◆◆*◆◆---

अजाण आम्ही तुझी लेकरे

अजाण आम्ही तुझी लेकरे तू सर्वांचा पिता
नेमाने तुझ नमितो गातो तुझ्या गुणांच्या कथा ॥धृ॥
सूर्यचंद्र हे तुझेच देवा तुझी गुरे वासरे
तुझीच शेते सागर डोंगर फळे फुले पाखरे ॥१॥
अनेक नावे तुला तुझे रे दहा दिशांना घर
करिसी देवा सारखीच तू माया सगळींवर ॥२॥
खूप शिकावे, काम करावे, प्रेम धरावे मनी
हौस एवढी पुरवी देवा हीच एक मागणी ॥३॥

---◆◆*◆◆---

देवतुल्य

देवतुल्य बाबा माझे देवतुल्य आई
पूजा रोज त्यांची करितो अन्य देव नाही ॥धृ॥
पेटवून त्यांच्यापाशी दोन नेम ज्योती
लावूनिया पावन होती चरणधूल माथी
सदा मागतो मी त्यांचे वरदहस्त डोई ॥१॥
शुद्ध भाव आणिक त्यांच्या मनी वसे प्रेम
वचन सत्य बोलायाचा असे नित्य नेम
भल्याबुन्या परिणामांचा खेद खंत नाही ॥२॥
नभाहून मोठी माया हृदय सागरांचे
समाधान खेळे सदनी शांती वैभवाचे
प्रपंचात राहुनिया सत्त्वशील राही ॥३॥

---◆◆*◆◆---

आई

आई सारखे दैवत सान्या जगतात नाही
म्हणून श्रीकाराच्या नंतर शिकणे अ आई...
होऽ होऽऽ शिकणे अ आई ॥१॥
तीच वाढवी, ती सांभाळी
ती करी सेवा तीन त्रिकाळी
देवानंतर नमवी मस्तक आईच्या पायी
मस्तक आईच्या पायी ॥१॥
कौसल्याविण राम न ठावा ।
देवकी पोटी कृष्ण जन्मला
शिवरायांचे चारित्र्य घडवी, माय जिजाबाई,
घडवी माय जिजाबाई ॥२॥
नकोस विसरू ऋण आईचे
स्वर्ग माउली पुण्याईचे
थोर पुरुष तो ठरुनि तिथेचा होई उतराई ॥३॥

---◆◆*◆◆---

दत्त दिगंबर दैवत माझे

दत्त दिगंबर दैवत माझे,
हृदयी माझ्या नित्य विराजे
दत्त दिगंबर दैवत ॥१॥
अनसूयेचे सत्त्व आगळे
तिन्ही देव ही केली बाळे
त्रिमूर्ती अवतार मनोहर
दिनोद्धारक त्रिभुवन गाजे दत्त ... ॥१॥
तीन शिर कर सहा शोभती
हास्य मधुर प्रभू वदनावरती
जटा शुभ्र शिरी पायी खडावा
भस्म विलोपित कांती साजे दत्त... ॥२॥
पाहुनी प्रेमळ सुंदर मूर्ती
आनंदाचे आसू झरती
सारे सात्त्विक भाव उमलती
हळू हळू सरते मी पण माझे दत्त... ॥३॥

---◆◆*◆◆---

सुमर मनवा

सुमर मनवा, सुमर मनवा, सुमर मनवा
सुमर मनवा, सुमर मनवा, सुमरले पंचतत्त्व सुविचार
सुमर मनवा, सुमर मनवा, सुमरले पंचतल सुविचार ॥१॥
घट घट भितर जग में निरंतर
नादब्रह्म साकार
सुनलो प्रणाम की दीन पुकार
सुमर मनवा, सुमर मनवा, सुमरले पंचतत्त्व सुविचार ॥१॥
मेरा मेरा कुछ नहीं तेरा
छोड दो अहंकार
पालो शाश्वत शोच अपार
सुमर मनवा.... ॥२॥
कारण और फल कर्म भाग्य का
स्मरलो वारंवार
सुनलो धर्मचक्र झनकार
सुमर मनवा..... ॥३॥
चंद्रपूर का अटल सहारा
करे सिनारा एक आधार
मानो श्रद्धा का यह है सार
सुमर मनवा..... ॥४॥
आओ जलादो यज्ञ अग्नि में
ये कर विषय विकार
करलो देवी साक्षात्कार
सुमर मनवा..... ॥५॥
घर घर भितर नगमें निरंतर
सुनलो प्रणाम की दीन पुकार
सुमर मनवा..... ॥६॥

---◆◆*◆◆---

दीपावली मनाए सुहानी

दीपावली मनाए सुहानी
मेरे साई के हाथों में जादु का पाणी
दीपावली मनाये सुहानी
मेरे बाबा के हाथों में जादु का पाणी
दीपावली ॥१॥
श्रद्धा का दीपक भक्ती की ज्योती
सत्य प्रेम के घरकी निशाणी
दीपावली मनाये सुहानी
मेरे साई के हाथों में जादु का पाणी
दीपावली मनाए सुहानी
दीपावली ॥१॥
मेरे साई की अमृतवाणी
मैतो भयी रे साई दिवानी
द्वारका मैय्या ये मेरी पुराणी
दीपावली मनाए सुहानी
मेरे साई के हाथों में जादु का पाणी
दीपावली मनाए सुहानी
मेरे बाबा के हाथों में जादु का पाणी
दीपावली ॥२॥

---◆◆*◆◆---

सर्व धर्म प्रार्थना

तू ही राम है, तू रहीम है, तू करीम कृष्ण खुदा हुआ ।
तू ही वाहे गुरु, तू ईसू मसीह, हर नाम में तू समा रहा ॥
तेरी जात पाक कुरान में, तेरा दर्श वेद पुराण में ।
गुरु ग्रन्थजीके बखान में, तू प्रकाश अपना दिखा रहा ।
अरदास है कहीं कीर्तन, कहीं रामधुन कहीं आवाहन ।
विधि वेद का है यह सब रचन, तेरा भक्त तुझको बुला रहा ।
विधी वेष जात के भेद से, हमें मक्त कर दो परम पिता ।
तुझे देख पाएँ सभी में हम, तुझे ध्या सकें हम सभी जगद्गुरु ॥

तेरे गुण नहीं हम गा सकें, तुझे कैसे मन में ला सकें ।
है दुआ यही तुझे पा सकें, तेरे दर पे सिर ये झुका हुआ ॥

---◆◆*◆◆---

शिवभोला भंडारी

शिवभोला भंडारी
भोला भंडारी, साई भोला भंडारी
शिव भोला भंडारी, साधु भोला भंडारी
शिव भोला, शिव भोला
शिवभोला भंडारी, साधु भोला भंडारी
साई भोला भंडारी, शिव भोला भंडारी ॥१॥
भस्मासुर ने करी तपस्या
वर देना त्रिपुरारी
जिस के सिरपर हाथ लगावे
भस्म होअे संसारी
शिवभोला..... ॥१॥
शिव के सिर पर हाथ धरन की
मन में दुष्ट विचारी
भाग्य फिरत कहूँ जिस शंकर
लगा दैत्य दरबारी
गिरिजा रूप धर हरी हर बोले
बात असुर से प्यारी
जो तु मुझको नाच सिखावे
होऊ नार तुम्हारी
शिवभोला..... ॥२॥
नाच करन अपे सिरपर धर
भस्म भया मती मारी
ब्रह्मानंद देई दोए मांगे
शिवभक्त न हितकारी
शिवभोला..... ॥३॥

---◆◆*◆◆---

साईबाबा बोली

साईबाबा बोलो, साई बाबा बोलो,
साईबाबा बोलो, साई बाबा बोलो,
साईबाबा बोलो, साई बाबा बोलो,
साईबाबा बोलो, साई बाबा बोलो,
डग मग जग ये डोल रहा है।

आसन से मत डोलो

साई बाबा बोलो, साई बाबा बोलो ॥धृ॥

आँखे सुखी मन रोता है

बाबा हमारा क्यु सोता है

खोल के आँखे देखते बाबा

तेरे बिना यहा क्या होता है

लौट के आज साई हमारे

अपने आँखे खोलो

राम साई बोलो, शाम साई बोलो

साई बाबा बोलो, साई बाबा बोलो

साई बाबा बोलो, साई बाबा बोलो

तु तो रहमत खुदा की साई

तु तो महोबबत खुदा की साई

तु तो कुदरत खुदा की साई

तु तो सुरत खुदा की साई

तु तो सुरत खुदा की साई

तुम बिन जीवन जहेर है साई

अव्वल अल्ला नूर ईलाही

अला साई बोलो, मौला साई बोलो

साई बाबा बोलो, साई बाबा बोलो

साई बाबा बोलो, साई बाबा बोलो

--◆◆*◆◆--

मैं नही माखन खायो

मैया मोरी, मैं नही माखन खायो

भोर भयो गयनके पीछे

तूने मदुबन मोहि पढायो

चार प्रहर बन्सी बज भटक्यो

सांझ परे घर आयो

मैया मोरी मैं कब माखन खायो ? ॥१॥

मै बालक बहियनको छोटी

ये छिको किस विधी पायो

ये ग्वाल बाल सब बैर पडे है

बरबर मुख लपटायो

मैया मोरी मैं कब माखन खाया ? ॥२॥

मैया मोरी तू जननी

मनकी अती भौली

इनके कहे पतियायो

मैया ये ले अपनी लकुटी कम्बलिया

तूने बहुतही नाच नचायो

मैया जियों तेरे कुछ भेद उपजी है

तूने मोहे जानो परायो जायो ॥३॥

सूरदास तब हसी यशोदा

लेकर कंठ लगायो

नयन नीर भर आयो

कन्हैया, मैंनेही माखन खायो

मैया मोरी मैंने ही माखन खायो ॥४॥

--◆◆*◆◆--

2. राष्ट्रभक्तीपर गीते, स्फूर्तिगीते

बलसागर भारत होवो

बलसागर भारत होवो विश्वात शोभुनी राहो ॥धृ॥

हे कंकण करि बांधियले,

जनसेवे जीवन दिधले,

राष्ट्रार्थ प्राण हे उरले,

मी सिद्ध मरायाला हो । बलसागर... ॥१॥

वैभवी देश चढवीन,

सर्वस्व त्यास अर्पिन,

हा तिमिर घोर संहारिन,

या बंधु सहाय्याला हो । बलसागर ... ॥२॥

हातात हात घेऊन,

हृदयास हृदय जोडून,

ऐक्याचा मंत्र जपून,

या कार्य करायाला हो । बलसागर ... ॥३॥

करि दिव्य पताका घेऊ,

प्रिय भारत गीते गाऊ,

विश्वात पराक्रम दावू,

ही माय निजपदा लाहो । बलसागर ... ॥४॥

या उठा करू हो शर्थ,

संपादु दिव्य पुरुषार्थ,

हे जीवन ना तरि व्यर्थ

भाग्यसूर्य तळपत राहो । बलसागर ... ॥५॥

ही माय थोर होईल,

वैभवे दिव्य शोभेल,

जगतास शांति देईल,

तो सोन्याचा दिन येवो । बलसागर... ॥६॥

- साने गुरुजी

--◆◆*◆◆--

सारे जहाँ से अच्छा

सारे जहाँ से अच्छा हिन्दोस्ताँ हमारा ।

हम बुलबुलें हैं इसकी, वह गुलस्ताँ हमारा ॥

गुरबत में हों अगर हम, रहता है दिल वतन में ।

समझों वहीं हमें भी, दिल हो जहाँ हमारा ॥

परबत वह सबसे ऊँचा, हमसाया आसमाँका ।

वह संतरी हमारा, वह पासबाँ हमारा ॥

गोदी में खेलती हैं, जिसकी हजारों नदियाँ ।

गुलशन है जिनके दम से, रश्के-जिनाँ हमारा ॥

ए आबे-रुदे-गंगा, वह दिन है याद तुझको ।

उतरा तेरे किनारे, जब कारवाँ हमारा ॥

मजहब नहीं सिखाता आपस में बैर रखना ।

हिंदी है हम, वतन है हिन्दोस्ताँ हमारा ॥

युनानो मिस्त्रो रूमा, सब मिट गये जहाँ से ।

अब तक मगर है बाकी, नामोनिशाँ हमारा ॥

कुछ बात है की हस्ती, मिटती नहीं हमारी ।

सदियों रहा है दुश्मन, दौरे जमाँ हमारा ॥

इकबाल कोई महरम, अपना नहीं जहाँ में ।

मालूम क्या किसी को दर्दे-निहाँ हमारा ॥

- मुहम्मद इकबाल

--◆◆*◆◆--

जयोऽस्तुते

जयोऽस्तुतेऽऽ श्री महन्मंगले शिवास्पदे शुभदे ।
स्वतंत्रते भगवती त्वामहं यशोयुतां वंदे ! ॥४॥
राष्ट्राचे चैतन्य मूर्त तू नीति संपदांची ।
स्वतंत्रते भगवती श्रीमती राज्ञी तू त्यांची ।
परवशतेच्या नभात तूची आकाशी होशी ।
स्वतंत्रते भगवती चांदणी चमचम लखलखशी
गालांवरच्या कुसुमी किंवा कुसुमांच्या गाली ।
स्वतंत्रते भगवती तूच जी विलसतसे लाली ।
तू सूर्याचे तेज उदधिचे गांभीर्यहि तूची ।
स्वतंत्रते भगवती अन्यथा ग्रहण नष्ट तेची
मोक्ष मुक्ति ही तुझीच रूपे तुलाच वेदांती ।
स्वतंत्रते भगवती योगिजन परब्रह्म वदती ।
जे जे उत्तम उदात्त उन्नत महन्मधुर ते ते ।
स्वतंत्रते भगवती सर्व तव सहचारी होते
हे अधम रक्तरंजिते ! सुजनपूजिते ! श्री स्वतंत्रते
तुजसाठी मरण ते जनन ।
तुजवीण जनन ते मरण ।
तुज सकल चराचर शरण ।
भरतभूमिला दृढलिंगना कधि देशिल वरदे ?
स्वतंत्रते भगवती त्वामहं यशोयुतां वंदे !
हिमालयाच्या हिमसौधाच्या लोभ शंकराला
क्रीडा तेथे करण्याचा का तुला वीट आला ?
होय आरसा अप्सरसांना सरसे करण्याला
सुधाधवल जान्हवीस्त्रोत तो का गे त्वा त्यजिला ?
स्वतंत्रते ! या सुवर्णभूमित कमती काय तुला ?
कोहिनूरचे पुष्प रोज घे ताजे वेणीला
ही सकलश्रीसंयुता आमची माता भारती असता

का तुवा ढकलुनी दिधली ?
पूर्वीची ममता सरली
परक्यांची दासी झाली
जीव तळमळे का तू त्यजिले, उत्तर याचे दे
स्वतंत्रते भगवती त्वामहं यशोयुतां वंदे !
- स्वातंत्र्यवीर सावरकर

या भारतात

या भारतात बंधुभाव नित्य वसू दे, दे वरचि असा दे
हे सर्व पंथ संप्रदाय एक दिसू दे, मतभेद नसू दे !
नांदोत सुखे गरिब अमिर एक मतांनी
मग हिंदु असो ख्रिश्चन वा हो इस्लामी
स्वातंत्र्यसुखा या सकलांमाजि वसू दे
दे वरचि असा दे !
सकळांस कळो मानवता राष्ट्रभावना
हो सर्व स्थळी मिळुनी समुदाय प्रार्थना
उद्योगी तरुण शीलवान येथे दिसू दे
दे वरचि असा दे !
जातिभाव विसरुनिया एक हो आम्ही
अस्पृश्यता समूळ नष्ट हो जगातुनी
खलनिंदकामनीहि सत्य, न्याय वसू दे
दे वरचि असा दे !
सौंदर्य रमो घरघरांत स्वर्गीयापरी
ही नष्ट/होऊ दे विपत्ति भीति बावरी
तुकड्यास सदा या सेवेमाजि वसू दे
दे वरचि असा दे !

- संत तुकडोजी महाराज

---◆◆*◆◆---

सागरास

ने मजसी ने परत मातृभूमीला सागरा, प्राण तळमळला!
भूमातेच्या चरणतला तुज धूता, मी नित्य पाहिला होता
मज वदलासी अन्य देशि चल जाऊ, सृष्टिची विविधता
पाहू
तै जननीहृदय विरहशंकितहि झाले,
परि तुवा वचन तिज दिधले
मार्गज्ञ स्वये मीच पृष्ठि वाहीन, त्वरित या परत आणीन
विश्वसलो या तव वचनी मी
जगदनुभवयोगे बनूनी मी
तव अधिक शक्त उद्धरणी मी
येईन त्वरे कथुन सोडिले तिजला, सागरा, प्राण तळमळला
शुक पंजरि वा हरिण शिरावा पाशी ही फसगत झाली तैशी
भूविरह कसा सतत साहु या पुढती दशदिशा तमोमय होती
गुणसुमने मी वेचियली या भावे की तिने सुगंधा घ्यावे
जरि उद्धरणी व्ययन तिच्या ही साचा, हा व्यर्थ भार विद्येचा
ती आप्रवृक्षवत्सलता रे
नवकुसुमयुता त्या सुलता रे
तो बालगुलाबहि आता रे
फुलबाग मला हाय पारखा झाला, सागरा, प्राण तळमळला
नभि नक्षत्रे बहुत एक परि प्यारा, मज भूतभूमिचा तारा
प्रासाद इथे भव्य परि मज भारी, आईची झोपडी प्यारी
तिजवीण नको राज्य,
मज प्रिय साचा वनवास तिच्या जरि वनिचा
भुलविणे व्यर्थ हे आता रे
बहु जिवलग गमते चिंता रे
तुज सरित्पते जी सरिता रे
तद्विरहाची शपथ घालितो तुजला,
सागरा, प्राण तळमळला
या फेनमिषे हससि निर्दया कैसा ? का वचन भंगिशी ऐसा ?
त्वत्स्वामित्वा सांप्रत जी मिरविते, भिउनि का आंगलभूमीते

मन्मातेला अबल म्हणुनि फसवीसी मज विवासनाते देशी?
तरी आंगलभूमी भयभिता रे
अबलान माझी ही माता रे
कथीले अगस्तीस आता रे
जो आचंबनी एक क्षणीत जो प्याला,
सागरा, प्राण तळमळला

- स्वातंत्र्यवीर सावरकर

---◆◆*◆◆---

ध्येय साधना अमर रहे

अमर रहे, अमर रहे S ... ध्येय साधना अमर रहे ॥४॥
अखिल जगत को पानव करती
त्रस्त उरों में आशा भरती
भारतीय सभ्यता सिखाती
गंगा की चिर-धार बहे SS... ॥१॥
इस से प्रेरित होकर जन जन,
करे निछावर निज तन मन धन,
देशभक्ति का पाले प्रिय प्रण -
अडिग लाख आघात सहे SS... ॥२॥
क्षिती न हम को छूने पाएँ ।
स्वार्थ लालसा नहीं सताए,
शुद्ध हृदय ले बढ़ते जाये,
धन्य धन्य जग आप कहे SS... ॥३॥
जीवित पुष्प चढा चरणोंपर,
मातृभूमि से माँगे यह वर,
तेरा वैभव अमर रहे माँ...
हम दिन चार रहे न रहे SS... ॥४॥

---◆◆*◆◆---

सदैव सैनिका पुढेच जायचे

सदैव सैनिका, पुढेच जायचे
न मागुती तुवा, कधी फिरायचे ॥१॥
सदा तुझ्यापुढे, उभी असे निशा
सदैव काजळी, दिसायच्या दिशा
मधून मेघ हे, नभास ग्रासती
मधेच या विजा, भयाण हासती
दहा दिशांतुनी, तुफान न्हायचे
सदैव सैनिका, पुढेच जायचे ॥१॥
प्रलोभने तुला, न लोभ दाविती
न मोह बंधने, पदांस बांधिती
विरोध क्रोध वा, तुला न थांबवी
न मोह भासतो, गजान्तवैभवी
न दैन्यही तुझे, कधी सरायचे
सदैव सैनिका, पुढेच जायचे ॥२॥
वसंत वः शरद, तुला न ती क्षिती
नभात सूर्य वा, असो निशापती !
विशीर्ण वस्त्र हो, विदीर्ण पावले
तरी न पाय हे, कधी विसावले !
न लोचना तुवा, सुखे मिटायचे
सदैव सैनिका, पुढेच जायचे ॥३॥
नभात सैनिका, प्रभात येऊ दे
खगांसवे जगा, सुखात गाऊ दे
फुलाफुलांवरी, सुवर्ण शोभु दे
जगास शांतता, सुहास्य लाभु दे
न पाय तोवरी, तुझे ठरायचे
सदैव सैनिका, पुढेच जायचे ॥४॥

---◆◆◆◆---

बंध 'वन्दे मातरम्'

वेदमंत्राहून आम्हा बंध 'वन्दे मातरम् !'
माउलीच्या मुक्ततेचा यज्ञ झाला भारती
त्यात लाखों वीर देती जीवितांच्या आहुती
आहुतींनी सिद्ध केला मंत्र 'वन्दे मातरम् !'
याच मंत्राने मृतांचे राष्ट्र सारे जागले
शस्त्रधारी निष्ठुरांशी शांतिवादी झुंजले
शस्त्रहीनां एक लाभे शस्त्र 'वन्दे मातरम् !'
निर्मिला हा मंत्र ज्यांनी, आचरीला झुंजुनी
ते हुतात्मे देव झाले स्वर्गलोकी जाऊनी
गा तयांच्या आरतीचे गीत 'वन्दे मातरम्'

- ग.दि.माडगूळकर

---◆◆◆◆---

जय भारता

जय भारता, जय भारता, जय भारती जनदेवता ॥१॥
जय लोकनायक, थोर ते, जय क्रांतिकारक वीर ते
जय भक्त ते रणधीर ते, जय आमुची स्वाधीनता
जय भारता जय भारता ॥१॥
तेजोनिधी हे भास्करा, प्रिय पर्वता, प्रिय सागरा
तरुवृक्ष हो हे अंबरा, परते पहा परतंत्रता
जय भारता जय भारता ॥२॥
बलिदान जे रणि जाहले, यज्ञात जे धन अर्पिले
शतकांत जे हृदयी फुले, उदयाचली हो सांगता
जय भारता जय भारता ॥३॥
ध्वजनील मंडळ हो उभा, गतकाल हा वितरी प्रभा
भवितव्य हे उजळी नभा, दलितांस दाविल तारता
जय भारता जय भारता ॥४॥

- कुसुमाग्रज

---◆◆◆◆---

आचंद्र सूर्य नांदो

हे राष्ट्र देवतांचे, हे राष्ट्र प्रेषितांचे
आचंद्रसूर्य नांदो, स्वातंत्र्य भारताचे ॥१॥
कर्तव्यदक्ष भूमी, सीतारघुत्तमाची
रामायणे घडावी, येथे पराक्रमाची
शिर उंच उंच व्हावे, हिमवत पर्वताचे
आचंद्रसूर्य नांदो, स्वातंत्र्य भारताचे ॥१॥
येथे नसो निराशा, थोड्या पराभवाने
पार्थास बोध केला, येथेच माधवाने
हा देश स्तन्य प्याला, गीताख्य अमृताचे
आचंद्रसूर्य नांदो, स्वातंत्र्य भारताचे ॥२॥
येथेच मेळ झाला, सामर्थ्य संयमाचा
येथेच जन्म झाला, सिद्धार्थ गौतमाचा
हे क्षेत्र पुण्यदायी, भगवान् तथागतांचे
आचंद्रसूर्य नांदो, स्वातंत्र्य भारताचे ॥३॥
हे राष्ट्र विक्रमाचे, राष्ट्र शांततेचे
सत्यार्थ झुंज घ्यावी, या जागत्या प्रथेचे
येथे शिव-प्रतापी, नरसिंह योग्यतेचे
आचंद्रसूर्य नांदो, स्वातंत्र्य भारताचे ॥४॥
येथे परंपरांचा सन्मान नित्य आहे
जनशासनातळींचा पायाच 'सत्य' आहे
येथे सदा निनादो, जयगीत जागृताचे
आचंद्रसूर्य नांदो, स्वातंत्र्य भारताचे ॥५॥

- ग. दि. माडगूळकर

---◆◆◆◆---

आई मला वरदान दे

आई मला वरदान दे
चाललो मी समारांगणी मजला जाऊ दे ॥
वैरी पाहू दे त्याचे शीर छेदू दे ॥१॥
लग्न घरी असता त्या लाडक्या रायाचं
घेतला कोंडाना बोल आठवी तान्याच
शिवबाच्या वचनाला मजला जागू दे ॥१॥
चीन पाकिस्तान आपण भाई-भाई
संधी साधूनी त्यांनी केली चढाई
बंदूक दे त्यांचे शीर छेदू दे ॥२॥
मर्द गडी शिवबाचे आम्ही शूर मराठे
रण मरणाचे आम्हा नाही भय वाटे
माय रक्षणास रक्तात न्हाऊ दे ॥३॥
कंठमणक्ष आईचे पंडितजी शास्त्री
दिला लढा तयारी नव्हती तया भ्रांती
शास्त्र समान मजला आज होऊ दे ॥४॥
नको रडू आई नको उगा अश्रु ढाळू
देश रक्षणास जीवन सारे जाळू
विश्वनाथ समरगीत शौर्य गाऊ दे ॥५॥

- पवार गुरूजी, नाडोली

---◆◆◆◆---

संचलन गीत

हिंद के जवान हम, हिंद की है शान हम ।
हिंद के निशान को, बुलंद हम किये चलें ।
प्रबल ज्वाल माल हों, आँधियाँ कराल हों ।
जलधि गगन भूमि पर, तने प्रलय के जाल हों ।
किन्तु हम डरें नहीं कदम-कदम बढ़े चलें,
हिंद के निशान को
हिंद हेतु जान दें, हिंद हेतु प्राण दें ।
हिंद हेतु हम सभी, सहर्ष रक्तदान दें ।
जय हिंद, बोलते बढे चलें
हिंद के निशान को

---◆◆◆◆---

जय जवान, जय किसान

एक सूर, एक ताल, एक गाऊ विजयगान !

जय जवान, जय किसान !!

अखिल देश पाठिशी, 'जवान' व्हा रणी चली
किसान होऊनी कसा, भूमि सस्य श्यामला
यौवनास योग्य रे, शौर्य आणि स्वाभिमान

जय जवान ॥१॥

शत्रु मित्र जाणुनी, सावधान सर्वदा
आपुल्या श्रमे करू, प्रसन्न देवि अन्नदा
उभ्या जगात आपुली, सदैव उंच ताठ मान !

जय जवान ॥२॥

अजिंक्य सैन्य आमुचे, गाजवी पराक्रमा
भूमिदास दाखवी, निर्मितीत विक्रमा
स्वतंत्र हिंद देश हा स्वतंत्र सिंधु आसमान !

जय जवान ॥३॥

- ग. दि. माडगूळकर

---◆◆*◆◆---

उचललेस तू मीठ मूठभर

उचललेस तू मीठ मूठभर,

साम्राज्याचा खचला पाया

भारतास का मानवमात्रा

स्फुरणदायि ती दांडीयात्रा

सत्याग्रहि नववीर निघाले

अन्यायाचे मूळ हराया

मिठास होता महाग भारत

तुज मुंगीचे कळे मनोगत

तुझ्या हृदयिचा उठला ईश्वर

दास्यमुक्त हा देश कराया

मीठ त्या क्षणी ठरले अमृत

निद्रित जनता झाली जागृत

नमली सत्ता, सरले शोषण

काय नाव या द्यावे विजया

लोकसेवका, लोकनायका

लोकशक्तिच्या धन्य मांत्रिका

देशोन्नतिचे सत्पथ सारे

भिडती येउन तुझ्याच पाया

- ग. दि. माडगूळकर

---◆◆*◆◆---

मानव तितुका एकच

'मानव तितुका एकच आहे, नीच न कोणी, उच्च न कोणी'
हाच आपुला धर्म खरोखर,

हीच आपुली शाश्वत वाणी ॥१॥

स्वतंत्रतेने मानव राहो, असोत राष्ट्रे स्वतंत्र सारी

पृथ्वीची तर सर्व लेकरे, कोणी धनी अन् कोण भिकारी ॥२॥

या तरुणांनो वेद जपा हा, जपा जपा हे दिव्य कुराण

हाच अवेस्ता वाचा सारे, वाचा हेची ख्रिस्तपुराण ॥३॥

पददलितांना उचलुनि घ्या, प्रेमालिंगन द्या दीनांस

पशुत्व सोडुनि मानव व्हावे, नव धर्माचा घ्यावे ध्यास ॥४॥

उन्मत्तांना नमवायाते, खुशाल बांधा ना कमरा

कलह न करिता एकजुटीने लढूनिया जिंकू समरा ॥५॥

आज जगातील धर्मांना या, अधर्मपण हे जणु का आले ?

परस्परांतील भांडण केवळ, स्वधर्म वैभव का झाले ॥६॥

राष्ट्रधर्म हा असे आपुला, मानवधर्माच हा जाणा

'एकी, शांती, त्याग' असे हा नवधर्माचा नव बाणा ॥७॥

या धर्माचे दूत होऊनी, फिरा फिरा मग विश्वात

सेवा समता संघटनेची द्वाही फिरवा जगतात ॥८॥

- वसंत बापट

---◆◆*◆◆---

मंगल देश ! पवित्र देश !

मंगल देश ! पवित्र देश ! महाराष्ट्र देश !

प्रणाम घ्यावा माझा हा, श्रीमहाराष्ट्र देश ॥१॥

राकट देशा, कणखर देशा, दगडांच्या देशा ॥

नाजुक देशा, कोमल देशा, फुलांच्याहि देशा ॥

अंजनकांचनकरवंदीच्या काटेरी देशा ॥

बकुळफुलांच्या, प्राजक्तीच्या दळदारी देशा ॥

भावभक्तिच्या देशा, आणिक बुद्धीच्या देशा ॥

शाहिरांच्या देशा, कर्त्या मर्दांच्या देशा ॥

ध्येय जे तुझ्या अंतरी निशाणावरी नाचते करी ॥

जोडी इहपरलोकांसी व्यवहारापरमार्थासी

वैभवासी वैराग्यासी

जरिपटक्यासह भगव्या झेंड्याच्या एकचि देशा ॥

प्रणाम घ्यावा माझा हा, श्रीमहाराष्ट्र देश ॥

- गोविंदाग्रज

---◆◆*◆◆---

प्रिय आमुचा एक महाराष्ट्र

बहुत असोत सुंदर संपन्न की महा ।

प्रिय आमुचा एक महाराष्ट्र देश हा ॥१॥

गगनभेदि गिरिविण अणु नच जिथे उणे ।

आकांक्षांपुढति जिथे गगन ठेंगणे ।

अटकेवरि जेथील तुरंगीं जल पिणे ।

तेथ अडे काय जलाशय - नंदविणे ॥

पौरुषासि अटक गमे जेथ दुःसहा ॥

प्रिय आमुचा ॥१॥

प्रासाद कशास जेथ हृदयमंदिरें

सद्भावांचींच भव्य दिव्य आगरे ।

रत्नां वा मौक्तिकांहि मूल्य मुळि नुरे ।

रमणीची कूस जिथें नृमृणि-खनि ठरे ।

शुद्ध तिचे शिलहि उजळवि गृहा गृहा ॥

प्रिय आमुचा ॥२॥

नग्न खड्ग करी, उघडे बघुनि मावळे ।

चतुरंग चमूचेहि शौर्य मावळे ।

दौडत चहुंकडुनि जवें स्वार जेथले ।

भासति शतगुणित जरी असति एकले ।

यन्नामा परिसुनि रिपु शामितबल अहा ॥

प्रिय आमुचा ॥३॥

विक्रम वैराग्य एक जाणि नोंदती

जरि पटका भगवा झेंडाहि डोलती

धर्म-राजकारण समवेत चालती

शक्तियुक्ति एकवटुनि कार्य साधती

पसरे यत्कीर्ति अशी विस्मयावहा ॥४॥

गीत मराठ्यांचे श्रवणीं मुखीं असो

स्फूर्ति दीप्ति धृतिहि देत अंतरीं ठसो

वचनि लेखनीहि मराठी गिरा दिसो

सतत महाराष्ट्र धर्म मर्म मनि वसो

देह पडो तत्कारणिं ही असे स्पृहा ॥५॥

- श्री. कृ. कोल्हटकर

---◆◆*◆◆---

जिंकू किंवा मरू

माणुसकीच्या शत्रूसंगे युद्ध आमुचे सुरू
जिंकू किंवा मरू। जिंकू किंवा मरू ॥१॥

लढती सैनिक, लढू नागरिक
लढतिल महिला, लढतिल बालक
शर्थ लढ्याची करू। जिंकू किंवा मरू।

देश आमुचा शिवरायाचा
झांशीवाल्या रणराणीचा
शिर तळहाती धरू। जिंकू किंवा मरू।

शस्त्राघाता शस्त्रच उत्तर
भुई न देऊ एक तसूभर
मरू पुन्हा अवतरू। जिंकू किंवा मरू।
हानी होवो कितीही भयंकर
पिढ्या पिढ्या हे चालो संगर
अंती विजयी ठरू। जिंकू किंवा मरू।

- ग. दि. माडगूळकर

---◆◆*◆◆---

या जगतात शांतिभाव

या जगतात शांतिभाव नित्य असू दे।

हीच वृत्ती राहू दे ॥१॥

हे सर्व देश, दुनिया एक दिसू दे ॥१॥

नको जातपात, भेदभाव मनी हो।

नको धनवान, गरीब भेद हा।

वंशभेद वर्णभेद नष्ट होऊ दे। हीच वृत्ती राहू दे ॥१॥

नको युद्ध आम्हा, नको अणुबॉम्ब हा।

मिळू दे मानवी जीवना स्थीर लाभ हा।

हवी सहिष्णुता ठायी ठायी हीच असू दे।

हीच वृत्ती राहू दे ॥२॥

नको साम्राज्यशाही, हवी लोकशाही ही

मनामनाचे गुंफुनी धागे गुंफत राही।
राहोत सुखी सर्व एकमतानी, हीच वृत्ती राहू दे ॥३॥
पूर्व-पश्चिम मने एक होऊ दे।
स्वतंत्रतेत सर्व देश नित्य नांदू दे।
होऊ दे संगम दोन्ही संस्कृती। हीच वृत्ती राहू दे ॥४॥
होवोत सुखी मन एक दिलाने।
नांदोत या विश्वात शांती प्रेमाने।
मानवता ही एक होऊ दे। हीच वृत्ती राहू दे ॥५॥

---◆◆*◆◆---

हम होंगे कामयाब

हम होंगे कामयाब, हम होंगे कामयाब
हम होंगे कामयाब एक दिन
हो हो मन मे है विश्वास
पूरा है विश्वास

हम होंगे कामयाब एक दिन ॥१॥

होगी शांती चारो ओर

होगी शांती चारो ओर

होगी शांती चारो ओर

एक दिन ॥२॥ हो हो मन में है विश्वास....

हम चलेगे साथ-साथ

डाल हाथो में हाथ

हम चलेगे साथ साथ

एक दिन ॥३॥ हो हो मन में है विश्वास....

नही डर किसी का आज

नही भय किसी का आज

नही डर किसी का आज

एक दिन ॥४॥ हो हो मन में है विश्वास....

- गिरिजाकुमार माथूर

---◆◆*◆◆---

सैनिकांची वीरगाथा

हमारे जवान, हमारे जवान
दिलोमें जिनके आग है हथेलियोपे जान ॥१॥
ये चाहे अगर धूल में फूल खिला दे
ये चाहे तो वतन को अपना खून पिला दे।
ये चाहे तो जुल्मों का जहान हिला दे
ये चाहे तो जमी को आसमाँ मिला दे
शक्ती शिवा महान की प्रताप की है शान हमारे जवान
झंडा है इनके हाथ में भारत की शान
इतिहास दे रहा प्रणाम इनकी आन की
एकदम भडका है इनके प्राण का
जवान ये मुकाबला करे जहान का।

(आझाद हिंद सेनेचे कूचगीत)

---◆◆*◆◆---

स्काउट झंडागीत

भारत स्काउट गाईड झंडा ! उंचा सदा रहेगा
उंचा सदा रहेगा। उंचा सदा रहेगा ॥१॥
नीला गगनसा विस्तृत भ्रातृभाव फैलाता।
त्रिदल कमलनित तीन प्रतिज्ञाओंकी याद दिलाता।
और चक्र कहता है प्रतिपल आगे कदम बढ़ेगा।

ऊँचा सदा रहेगा ॥२॥

यह चौबिसो आरे चक्रके हमसे प्रतिपल कहते।
सावधान चौबिसो घंटे हममें है बल भरते।
तत्पर सदा रहे सेवामें जीवन सफल बनेगा।

ऊँचा सदा रहेगा ॥३॥

परहित रक्षामें हम जीवन हस हस दे दे अपना।
इस झंडेपर मरमिटनेका है सुखदायी सपना
सेवाका पथदर्शक झंडा घरघरमें फहरेगा।

ऊँचा सदा रहेगा ॥४॥

---◆◆*◆◆---

भ्रांत तुम्हां का पडे ?

हिंदपुत्रांनो, स्वतःला लेखिता का बापडे ?

भ्रांत तुम्हां का पडे ?

वाधिणीचे दूध प्याला, वाघबच्चे फाकडे ॥ भ्रांत... ॥

पूर्वजांची थोरवी लाभे पुन्हा बोलून का ?

झिंगूनी डोलू नका;

लक्ष द्या चोहीकडे, द्या कालवैशिष्ट्याकडे ! ॥

भ्रांत... ॥

लेखणी बंदूक घ्या वा तागडी वा नांगर

हिंदवी व्हा चाकर;

एक रक्ताचेच आहो साक्ष देई आतडे ॥ भ्रांत... ॥

इच्छिता स्वातंत्र्य, द्या स्वातंत्र्य हे अन्यासही,

का न कोणा आस ही ?

का गुलामांचे तुम्हां सुलतान होणे आवडे ? ॥ भ्रांत... ॥

कायदा पाळा गतीचा, काळ मागे लागला

थांबला तो संपला !

धावत्याला शक्ति येई आणि रस्ता सापडे ॥ भ्रांत... ॥

- माधव ज्यूलियन

---◆◆*◆◆---

शूर आम्ही सरदार

शूर आम्ही सरदार आम्हांला, काय कुणाची भीती।
देव, देश अन् धर्मापायी प्राण घेतलं हाती ॥१॥
आईच्या गर्भात उमगली, झुंजाराची रीत
तलवारीशी लगीन लागलं जडली वेडी प्रीत
लाख संकटे झेलुन घेईल, अशी पहाडी छाती ॥२॥
जिकावं वा लढून मरावं, हेच आम्हाला ठाव
लढून मरावं मरून जगावं, हेच आम्हाला ठाव।
देशापायी सारी विसरू, माया ममता नाती ॥३॥

---◆◆*◆◆---

रक्षिण्यास चालले

रक्षिण्यास चालले जवान मायभूमीते
दिगंत कीर्ती वाढवा, जयो स्तुते, यशो स्तुते ॥१॥
वाजतात नौबती रक्त हो उधाणते
कंपिल्या दिशा दहा धुंदा वायु मंडळे
लाख लाख अंतरात दिव्य ज्योत जागते ॥१॥
प्रचंड यज्ञ मांडिला राष्ट्र सिद्ध जाहले
काम, दाम, यज्ञदान रक्तकुंड पेटले
भेदभाव संपले प्रणाम लोकदेवते ॥२॥
मंदाध शत्रू घास घे स्वतंत्र लोकशाहीचा
अभूतपूर्व देश हा कधी न नष्ट व्हायचा
शूरवीर आमचे, आम्हांस देवते ॥३॥
--◆◆*◆◆--

ज्योत से ज्योत

ज्योत से ज्योत जगाते चलो,
प्रेम की गंगा बहाते चलो
राह में आए जो दीन दुःखी
सबको गलेसे लगाते चलो ॥१॥
जिसका न कोई संगी साथी
ईश्वर हैं रखवाला
जो निर्धन है जो निर्गुण है
वो है प्रभू का प्यारा
प्यार के मोती लुटाते चलो ॥२॥
आशा टुटी ममता रूठी
छूट गया है किनारा
बंद करो मत द्वार दया का
दे दो कुछ तो सहारा
दिन दया का जलाते चलो ॥३॥
--◆◆*◆◆--

आता उठवू सारे रान

आता उठवू सारे रान, आता पेटवू सारे रान
शेतकऱ्यांच्या राज्यासाठी लावू पणाला प्राण ॥१॥
किसान मजूर उठतील, कंबर लढण्या कसतील
एकजुटीची मशाल घेऊन पेटवतील हे रान ॥२॥
कोण आम्हा अडवील कोण आम्ही रडवील
अडवणूक करणाऱ्यांची उडवू दाणा-दाण ॥३॥
शेतकऱ्यांची फौज निघे, हातात त्यांच्या वेडी पडे
तिरंगी झेंडे घेती गाती, स्वातंत्र्याचे गान ॥४॥
--◆◆*◆◆--

उठा राष्ट्रवीर हो

उठा राष्ट्रवीर हो सज्ज व्हा उठा चला
सशस्त्र व्हा उठा चला ॥१॥
युद्ध आज पेटले जवान चालले पुढे
मिलुनी सर्व शत्रूला क्षणात चारुया खडे
एक संघ होऊनी लढू चला, लढू चला
उठा उठा चला चला ॥२॥
लाख संकटे जरी, उभी समोर ठाकली
मान ताठ आमची, कुणा पुढे ना वाकली
थोर वंश आपला, महान मार्ग आपला ॥३॥
वायुपुत्र होऊनी धरू मुठीत भास्करा
होऊनी अगस्तिही पिऊनी टाकू सागरा
रामकृष्ण होऊ या समर्थ होऊया चला ॥४॥
यज्ञ कुंड पेटले, प्रचंड हे सभोवती
दुष्ट शत्रु मारुनी तयास देऊ आहुती
देव भूमी ही अजिंक्य, दाखवू जगा चला ॥५॥
--◆◆*◆◆--

झेंडा आमुचा

झेंडा आमुचा प्रिय देशाचा फडकत वरी महान
करितो आम्ही प्रणाम याला करितो आम्ही प्रणाम ॥१॥
या देशाची पवित्र माती । जुळवी आमच्या मधली नाती
एक नाद गर्जतो भारता, तुझा आम्हा अभिमान ॥२॥
लढले गांधी याच्या करीता । टिळक-नेहरू लढली जनता
समरधुरंदर वीर खरोखर, अपूर्ण गेले प्राण ॥३॥
भारत माता आमुची माता । आम्ही गातो त्या जयगीता
हिमालयाच्या उंच शिरावर, फडकत राही निशाण ॥४॥
गगनावरि अन् सागरतीरी । सळसळ करती लाटा लहरी
जय जय भारत, जय जय भारत गातो मी जय गाण ...।
--◆◆*◆◆--

जय जय महाराष्ट्र माझा

जय जय महाराष्ट्र माझा, गर्जा महाराष्ट्र माझा ॥१॥
भीमा, वरदा, कृष्णा, कोयना, भद्रा गोदावरी
एकपणाचे भरती पाणी मातीच्या घागरी
भीमथडीच्या तट्टांना या यमुनेचे पाणी पाजा ॥२॥
भीती न आम्हा तुझी मुळीही गडगडणाऱ्या नभा
आस्मानीच्या सुलतानीला जबाब देती जीभा
सह्याद्रीचा सिंह गर्जतो शिवशंभू राजा
दरीदरीतून नाद गुंजला, महाराष्ट्र माझा ॥३॥
काळ्या छातीवरी कोरली, अभिमानाची लेणी
पोलादी मनगटे खेळती, खेळ जीवघेणी
दारिद्र्याच्या उन्हात झिजला
निढळाच्या घामाने भिजला
देशगौरवासाठी झिजला,
दिल्लीचेही तक्त राखितो महाराष्ट्र माझा ॥४॥
--◆◆*◆◆--

जय जय महाराष्ट्र माझा

जय जय महाराष्ट्र माझा गर्जा महाराष्ट्र माझा ॥१॥
संताजी-तानाजी-धनाजी, शिवरायांची धरती
कधी न झुकली जुलमापुरती अशी मराठी माती
लोकशाहीचा युगकर्ता हा राजांचा राजा ॥२॥
इथे नांदती संत, महंत, पंत आणि पंडित
कृष्णा, कोयना, गायत्री, वेण्णा कीर्ती गाती वहात
इथेच आमुच्या ज्ञानेश्वरीचा ज्ञानीयांचा राजा ॥३॥
रायगड अन् प्रतापगड हे, सिंहगड गर्जती
पराक्रमाचे गाती पोवाडे अभिमानाचे झुलती
संकटी असता भारत माता राखीतसे लज्जा ॥४॥
शौर्य त्याग अन् स्वातंत्र्याची इथे चालते पूजा
अन्यायाला तुडवीत पायी, घेऊनी तिरंगी ध्वजा
शूर वीरांच्या शिरोमणी हा भारत भू चा कलिजा ॥५॥
--◆◆*◆◆--

देश हा देव असे माझा

देश हा देव असे माझा, देश हा देव असे माझा,
अशी घडावी माझ्या हातून, तेजोमय पूजा ॥१॥
चंदन व्हावा देहच केवळ, भाव फुलांची भरुनी ओंजळ
प्राण जोशिले ओवाळीन मी देवांचा राजा ॥२॥
धन्य अशा या समर्पणाने, या जन्माचे होईल सोने
मर्द मावळ्या रक्ताची मी मर्दानी तनुजा
हर हर महादेव, हर हर महादेव ॥३॥
--◆◆*◆◆--

माझे राष्ट्र महान

महाराष्ट्र जय महाराष्ट्र जय माझे राष्ट्र महान
कोटी कोटी प्राणांत उसळतो एक तुझा अभिमान
महाराष्ट्र जय महाराष्ट्र जय माझे राष्ट्र महान ॥१॥
बलिदाने इतिहास रंगला तुझाच पानोपान
तूच ठेविले स्वातंत्र्याचे फडकत उंच निशाण
तू संतांची, मतिमंतांची, बलवंतांची आण
तूच ठेवीला कर्मयोगमय जागृत यज्ञ महान
महाराष्ट्र जय महाराष्ट्र ॥१॥

मातीच्या चित्रात ओतिले जयवंत तू छान
मराठमोळी वाणी वर्णी वेदान्ताते ज्ञान
पंढरीत नांदले अखंडित भक्तीचे जयगान
ब्रीद न तुटले झुंजाराचे, रणी होता निर्वाण
महाराष्ट्र जय महाराष्ट्र ॥२॥

पुजिरापुढती अभंग ठरले तुझे ना पाषाण
काळालाही जिंकून गेले इथले प्रज्ञावान
मानवतेचे संमतेचे तू एकच आशास्थान
पराक्रमावर तुझ्या विसंबे अखंड हिंदुस्थान
महाराष्ट्र जय महाराष्ट्र ॥३॥

--◆◆*◆◆--

क्रांतीगीत

चल मर्दाने सीना ताने
हाथ हिलाते पाँव बढाते
मन मुस्काते, गाते गीत ॥
एक हमारा देश, हमारा
मंजिल हम किससे भयभीत
चल मर्दाने सीना ताने
हाथ हिलाते, पाँव बढाते
मन मुस्काते, गाते गीत ॥

--◆◆*◆◆--

ऐ वतन तेरे लिए (कर्मा)

मेरा कर्मा तू, मेरा धर्मा तू
तेरा सबकुछ मैं, मेरा सबकुछ तू, SSS
हर कर्म अपना करेगे, ऐ वतन तेरे लिए
दिल दिया है, जान भी देंगे, ऐ वतन तेरे लिए ॥१॥
तू मेरा कर्मा तू मेरा धर्मा तू मेरा अभिमान है
ऐ वतन महेबूब मेरे तुझपे दिल कुर्बान है
हम जिऐंगे और मरेगे, ऐ वतन तेरे लिए
दिल दिया है जान भी देंगे ऐ वतन तेरे लिए ॥१॥
हिंदू मुस्लीम शिख ईसाई, हम वतन हमनाम है
जो करे इनको जुदा मजहब नहीं इल्जाम है
हम जिऐंगे और मरेगे ऐ वतन तेरे लिए
दिल दिया है जान भी देंगे ऐ वतन तेरे लिए ॥२॥
तेरे गलियों में चलाकर नफरतों की गोलियाँ
लुटते है कुछ लुटेरे दुल्हनों की डोलीयाँ
(लुट रहे है आप वो अपने घरों को लूटकर)
(खेलते है बेखबर अपने लहू से होलियाँ)
हम जिऐंगे और मरेगे ॥३॥
दिल दिया है, जान भी देंगे, ऐ वतन तेरे लिए

--◆◆*◆◆--

सैनिकही तुमच्यासाठी

भारतीय नागरीकाचा घास रोज अडतो ओठी
सैनिक हो तुमच्यासाठी, सैनिक हो तुमच्यासाठी ॥१॥
वावरतो फिरतो आम्ही, नित्यकर्म अवघे करतो
राबतो आपुल्या क्षेत्री, चिमण्यांची पोटे भरतो
परि आठवं येता तुमचा, आतडी तुडतसे पोटी
सैनिकही तुमच्यासाठी ॥१॥

आराम विसरलो आम्ही, आळसा मुळी ना थारा
उच्चारें कडून या तिकडे वारसार हेलतो वारा
एकताच का अश्रूची, डोळ्यांत होतसे दाटी
सैनिक हो तुमच्यासाठी ॥२॥

रक्षिता तुम्ही स्वातंत्र्या प्राणास घेऊन हाती
तुमच्यास्तव आमुची लक्ष्मी, तुमच्यास्तव शेती भाती
एकट्या शिपायासाठी, झुरतात अंतरे कोटी
सैनिक हो तुमच्यासाठी ॥३॥

--◆◆*◆◆--

यापुढे यशाकडे

यापुढे यशाकडे अखंड झेप घ्यायची
अखंड झेप घ्यायची, अखंड झेप घ्यायची ॥१॥

शक्ती युक्ती बुद्धीने सुजाण यत्न चालवू
संपदा समर्थता उदंड आम्ही मेळवू
सावधान पाउलेच याप्रतीच जायची ॥१॥

वज्रता विनम्रता तनुमनात बाणवू
स्नेहशील एकता निजांतरात तेववू
वीज वादळातही ज्योत ना विझायची ॥२॥

अजिंक्य झेप आपुली अशक्यशब्द नेणते
मृगेद्रता समयही एव मंत्र एक जाणते
सार्थ तो करू अशी शपथ ही वहायची ॥३॥

विक्रमी कृती करू चला दिगंत हालवू
तेज मायभूमीचे उभ्या जगास दाखवू
चेतना स्वरातली उरात जागवायची ॥४॥

--◆◆*◆◆--

इस देश को रखना...

पासे सभी पलट गये दुश्मन की चाल के
अक्षर सभी पलट गये भारत के भाल के
मंजिल पे आया मुल्क हर बला को टाल के
सदियों के बाद फिर उडे बादल गुलाल के
हम लाए है तूफान से कश्ती निकाल के
इस देश को रखना मेरे बच्चों संभाल के
तुम ही भविष्य हो मेरे भारत विशाल के
इस देश को रखना मेरे बच्चों संभाल के
इस देश को रखना.....

देखो कहीं बरबाद न होवे यह बगीचा
इसको हृदय के खून से बापू ने है सींचा
रक्खा है यह चिराग शहीदो ने बाल के
दुनिया के दांव पेच से रखना न वास्ता
मंजिल तुमहारी दूर है लम्बा है रास्ता
भूटका न दे कोई तुम्हें धोखे में डाल के
इस देश को रखना.....

एटम बमों के जोर पे ऐंठी है ये दुनिया
बारूद के इक ढेर पे बैठी है ये दुनिया
तुम हर कदम उठाना जरा देखभाल के
इस देश को रखना.....

आराम की तुम भूल भुलैया मे न भूलो
सपनों के हिंडोलो पे मगन होके न झूलो
अब वक्त आ गया मेरे हंसत हुए फूलों
उठो छलांग मार के आकाश को छू लो
तुम गाड दो गगन में तिरंगा उछाल के
इस देश को रखना.....

--◆◆*◆◆--

तुला नव्या जगाची आण

तुझ्या कामामधून तुझ्या घामामधून
उद्या पिकेल सोन्याचं रान
चल उचल हत्यार, गड्या होऊन हुशार
तुला नव्या जगाची आण ॥१॥
तुझ्या घणाच्या घावामधून
उठे नव्या जगाची आस
तुझ्या घामाच्या थेंबामधून
पिके भुकेल्या भावाचा घास
तुझ्या श्वासामधून, तुझ्या ध्यासामधून
जुळे नव्या जगाचं गान ॥१॥
तुझ्या पोलादी टांचेखालून
जित्या पाण्याचे निघतील झरे
तुझ्या लोखंडी दंडामधून
वाहे वीजेची ताकत की रे
चल मारू धडक, उभा फोडू खडक,
आता कशाची भूक तहान ॥२॥
भाग्य लिहिलेलं माझं तुझं
घाम आलेल्या भाळावरी
स्वप्न लपलेलं माझं तुझं
इथं भरड माळावरी
घेऊन कुदळ खोरं, चल म्होरं म्होरं
देऊ देशाला जीवनदान ॥३॥

---◆◆◆◆---

ए वतन हमको तेरी कसम

जलते भी गए कहते भी गए आजादी के परवाने
जीना तो उसी का जीना जो मरना वतन पे जाने
ए वतन ए वतन हमको तेरी कसम
तेरी राहों में जाँ तक लुटा जाएंगे
फूल क्या चीज है तेरे कदमों पे हम
भेट अपने सरों की चढा जाएंगे, ए वतन ए वतन...
कोई पंजाब से कोई महाराष्ट्र से
कोई यू.पी. से है, कोई बंगाल से
तेरी पूजा की थाली में लाए हैं हम

फूल हर रंग के आज हर डाल से
नाम कुछ भी सही पर लगन एक है
जोत से जोत दिल की जगा जाएंगे, ए वतन ए वतन...
हम रहें न रहें इसका कुछ गम नहीं
तेरी राहों को रोशन कर देंगे हम
खाक में मिल गई जिन्दगी तो क्या
माँग तेरी सितारों से भर देंगे हम
रंग अपने लहू का तुझे देके हम
तेरे गुलशन की रौनक बढ़ा जाएंगे, ए वतन ए वतन...
तेरी जानिब उठी जो कहर की नजर
उस नजर को झुका के ही दम लेंगे हम
तेरी धरती पे है जो कदम गैर का
उस कदम का निशां तक मिटा देंगे हम
जो भी दीवार अब आएगी सामने
ठोकरो से उसे हम गिरा जाएंगे, ए वतन ए वतन...
हैंसके रुखरत करो हमको ए साथियों
पूरी करने हम अपनी कसम चल दिए
राखी बाँधी थी बहन ने जिस हाथ में
पहनकर हथकड़ी उसमें हम चल दिए
हम न देखेगे कल की बहारें तो क्या हुआ
तुमको तो बहारें दिखा जाएंगे, ए वतन ए वतन...
तू न रोना कि तू है भगतसिंह की माँ
मरके भी लाल तेरा मरेगा नहीं
घोड़ी चढके तो लाते है दुल्हन सभी
हंस के हर कोई फाँसी चढेगा नहीं
इश्क आजादी से आशिकों ने किया
देख लेना उसे हम ब्याह लाएंगे, ए वतन ए वतन...
जब शहीदों की अर्थी उठे धूम से
देश वालों तुम आँसू बहाना नहीं
पर मनाओ जब आजाद भारत का दिन
उस घड़ी तुम हमें भूल जाना नहीं
लौटकर आ सके न जहाँ में तो क्या
याद बनके दिलों में तो आ जाएंगे, ए वतन ए वतन...
- प्रेम धवन

---◆◆◆◆---

ध्वज विजयाचा उंच धरा रे

अजिंक्य भारत, अजिंक्य जनता
ललकारत सारे
ध्वज विजयाचा उंच धरा रे ॥१॥
मातीमधल्या कणाकणातून
स्वातंत्र्याचे घुमते गायन
प्रगतीचे रे पाऊल पुढले
संघटनेचा मंत्र जपा रे ॥१॥
भाग्यवान ते जवान सगळे
हासत खेळत रणी झुंजले
स्वातंत्र्यास्तव मरण जिंकले
मान राखला मातेचा रे ॥२॥
इतिहासाच्या पानोपानी
बलिदानाची घुमती गाणी
धनदौलत रे देऊ उधळुनी
पराक्रमाचे गीत गाऊ रे ॥३॥

- योगेश्वर अभ्यंकर

---◆◆◆◆---

इन्साफ की डगर पे

इन्साफ की डगर पे बच्चों दिखाओ चलके
यह देश है तुम्हारा नेता तुम्ही हो कल के - २
दुनिया के रंज सहना और कुछ न मुँह से कहना
सच्चाइयों के बल पे आगे ही बढ़ते रहना
रख दोगे एक दिन तुम संसार को बदल के, इन्साफ...
अपने हो या पराए सबके लिए हो न्याय
देखो कदम तुम्हारा हरगिज न डगमगाए
रस्ते बडे कठिन है चलना जरा संभल के, इन्साफ....
इन्सानियत के सर पर इज्जत का ताज रखना
तन मन की भेंट देकर भारत की लाज रखना
जीवन नया मिलेगा अन्तिम चिता में जल के, इन्साफ...

- शकील बदायुनी

कर चले हम फिदा

कर चले हम फिदा जानो तन साथियों
अब तुम्हारे हवाले वतन साथियों
साँस थमती गई नब्ज जमती गई
फिर भी बढ़ते कदम को न रुकने दिया
कट गए सर हमारे तो कुछ गम नहीं
सर हिमालय का हमने न झुकने दिया
मरते मरते रहा बांकपन साथियों, अब.....
जिन्दा रहने के मौसम बहुत हैं मगर
जान देने की रत रोज आती नहीं
हुस्न और इश्क दोनों को रुसवा करे
वह जवानी जो खूँ में नहाती नहीं
आज धरती बनी है, दुल्हन साथियों, अब.....
राह कुरबानियों की न वीरान हो
तुम सजाते ही रहना नए काफिले
फतह का जश्न इस जश्न के बाद है
जिन्दगी मौत से मिल रही है गले
बाँध लो अपने सर से कफन साथियों, अब.....
खींच दो अपने खूँ से जमीं पर लकीर
इस तरफ आने पाए न रावण कोई
तोड दो हाथ अगर हाथ उठने लगे
छुने पाए न सीता का दामन कोई
राम ही तुम तुम्ही लक्ष्मण साथियों, अब तुम्हारे.....

- कैफी आज़मी

---◆◆◆◆---

छोडो कल की बातें

छोडो कल की बातें कल की बात पुरानी
नए दौर में लिखेंगे मिलकर नई कहानी
हम हिन्दुस्तानी, हम हिन्दुस्तानी
आज पुरानी जंजीरों को तोड़ चुके हैं
क्या देखें उस मंजिल को जो छोड़ चुके हैं
चाँद के दर पे जा पहुँचा है आज जमाना
नए जगत से हम भी नाता तोड़ चुके हैं,
नया खून है नई उमंगें अब है नई जवानी,
हम हिन्दुस्तानी.....

हमको कितने ताजमहल है और बनाने
कितने ही अजंता हमको और सजाने
अभी पलटना है रख कितने दरियाओं का
कितने पर्वत राहों से है आज हटाने
नया खून है नई उमंगें अब है नई जवानी,
हम हिन्दुस्तानी.....

आओ मेहनत को अपना ईमान बनाएँ
अपने हाथों को अपना भगवान बनाएँ
राम की इस धरती को गौतम की भूमि को
सपनों से भी प्यारा हिन्दुस्तान बनाएँ
नया खून है नई उमंगें अब है नई जवानी,
हम हिन्दुस्तानी.....

दाग गुलामी का धोया है जान लुटाके
दीप जलाएँ हैं कितने दीप बुझाके
मिली है आजादी तो फिर इस आजादी को
रखना होगा हर दुश्मन से आज बचाके
नया खून है नई उमंगें अब है नई जवानी,
हम हिन्दुस्तानी.....

हर जर्ग है मोती आँख उठाकर देखो
मिट्टी में सोना है हाथ बढ़ाकर देखो
सोने की ये गंगा है चाँदी की जमुना

चाहो तो पत्थर पे धान उगाकर देखो
नया खून है नई उमंगें अब है नई जवानी,
हम हिन्दुस्तानी.....

- प्रेम धवन

--◆◆※◆◆--

न झुकेगा सर वतन का

हिन्दुस्तान की कसम न झुकेगा सर वतन का
हर जवान की कसम हिन्दुस्तान की कसम
जिन्हें प्यार है वतन से जाँ से खेलते हैं
खुबाबों से खेलते हैं आरमाँ से खेलते हैं
मिले जो राह में तूफ़ाँ से खेलते हैं
न रुकेंगे हम किसी से इस उडान की कसम, हिन्दुस्तान..
फिर इम्तहान होगा यूँ इम्तहान देंगे
खायेंगे जख्म हंस के खुश हाके जान देंगे
मिट जाएंगे जुबाँ पर हम जब जबान देंगे
हैं इसी में शान अपनी इसी शान की कसम
न झुकेगा, सर वतन का हर जवान की कसम, हिन्दुस्तान..
जंग रहमत है या लानत यह सवाल अब न उठे
जब मौत आ ही गई सर पे तो रहमत होगी
दूर से देखो भडकते हुए शोलों का जलाल
इसी जंग के किसी कोने में जन्नत होगी
जन्नत है अपनी मंजिल आसमान की कसम, हिन्दुस्तान..
दिल होगा जितना घायल उतना मगन रहेगा
दुनियाँ को याद अपना यह बाँकपन रहेगा
लहराएगा तिरंगा जब तक गगन रहेगा
यह निशान है हमारा इस निशान की कसम, हिन्दुस्तान..
- कैफी आजमी

--◆◆※◆◆--

अपनी आजादी की हम...

अपनी आजादी को हम हरगिज मिटा सकते नहीं
सर कटा सकते हैं लेकिन सर झुका सकते नहीं
हमने सदियों में ये आजादी की नैमत पाई है
सैकड़ों कुरबानियाँ देकर ये दौलत पाई है
मुस्करा कर खाई हैं सीने पे हमने गोलियाँ
कितने वीरानों से गुजरें हैं तो जन्नत पाई है
खाक में हम अपनी इज्जत को मिला सकते नहीं,
अपनी.....

क्या चलेगी जुल्म की अहले वफा के सामने
आ नहीं सकता कोई शोला हवा के सामने
लाख फौजें लेके आए अमन का दुश्म कोई
रुक नहीं सकता हमारी एकता के सामने
हम वो पत्थर हैं जिसे दुश्मन हिला सकते नहीं,
अपनी.....

हम वतन के नौजवाँ हैं हमसे जो टकराएगा
वो हमारी ठोकरो से खाक में मिल जाएगा
वक्त के तूफान में बह जाएंगे जुल्मों सितम
आसमाँ पर ये तिरंगा उग्र भर लहरायेगा - २
जो सबक बापू ने सिखलाया भुला सकते नहीं,
अपनी आजादी

दुश्मनों के हम हैं दुश्मन, यार के हम यार हैं - २
अमन में फूलों की डाली जंग में तलवार हैं
जिस किसी में हौसला हो आजमा कर देख ले
जिन्दगी के वास्ते लड़ने को हम तैयार है
बढ़ चुके हैं जो कदम पीछे हटा सकते नहीं
अपनी आजादी

ये हमारे ऊँचे पर्वत ये हमारी नदियाँ
ये हमारी मुस्कुराती लहलहाती खेतियाँ
इन पर डालेगा कोई दुश्मन अगर नजरें बुरी
हम तो उस जालिम की रख देंगे उडा के धज्जियाँ
आबरु अपने वतन की हम गवाँ सकते नहीं,
अपनी आजादी

- शकील

--◆◆※◆◆--

जहाँ डाल-डाल पर

जहाँ डाल-डाल पर सोने की चिड़िया करती है बसेरा
वो भारत देश है मेरा - २
जहाँ सत्य, अहिंसा और धर्म का पग-पग लगता डेरा
वो भारत देश है मेरा, वो भारत देश है मेरा
जहाँ डाल-डाल पर.... ॥धृ॥
ये धरती जहाँ ऋषि मुनि, जपते प्रभु नाम की माला
जहाँ हर बालक एक मोहन है और राधा हर एक बाला
जहाँ सूरज सबसे पहले आकर डाले अपना डेरा,
वो भारत... ॥१॥

अलबेलों की इस धरती के त्यौहार भी है अलबेले
कहीं दीवाली की जगमग है कहीं होली के मेले
जहाँ राग रंग और हँसी खुशी का चहूँ ओर है घेरा,
वो भारत... ॥२॥

जहाँ आसमान से बातें करते मंदिर और शिवाले
किसी नगर में किसी द्वार पर कोई न ताला डाले
प्रेम की बंसी जहाँ बजाता आए शाम सवेरा,
वो भारत... ॥३॥

- राजेन्द्र कृष्ण

--◆◆※◆◆--

ये देश हैं वीर जवानों का

ये देश है वीर जवानों का अलबेलों का मस्तानों का
इस देश का यारोंSS क्या कहना, ये देश है दुनिया का गहना
यहाँ चौड़ी छाती वीरों की यहाँ भोली शक्ले हिरोकी
यहाँ गाते हैं राँझे मस्ती में, मचती हैं धूमें बस्ती में
पेड़ों के कतारे झूलों की राहों में बहारे फूलों की
यहाँ हँसता है सावन बालों में, खिलती है कलियां गालों में
दिलबर के लिए दिलदार है हम
दुश्मन के लिए तलवार है हम
मैदां में अगर हम डट जाएं
मुश्किल है कि पीछे हट जाएं, ये देश.....

- साहिर

---◆◆*◆◆---

मेरा रंग दे बसंती चोला

मेरा रंग दे बसंती चोला माए रंग दे बसंती चोला ॥धृ॥
जिस चोले को पहन शिवाजी खेले अपनी जान पे
जिसे पहन झांसी की रानी मिट गई अपनी आन पे
आज उसी को पहन के निकला - २
हम मस्तों का टोला, मेरा.....॥१॥
दम निकले इस देश की खातिर बस इतना अरमान है
एक बार इस राह पे मरना सौ जनमों के समान है
देख के वीरों की कुर्बानी - २
अपना दिल बी बोला मेरा.....॥२॥

- प्रेम धवन

---◆◆*◆◆---

ऐ मेरे वतन के लोगों

ऐ मेरे वतन के लोगों तुम खुब लगा लो नारा
ये शुभ दिन है हम सबका लहरा लो तिरंगा प्यारा
पर मत भूलो सीमा पर वीरों ने हैं प्राण गँवाए
कुछ याद उन्हें भी करलो जो लौट के घर ना आए
ऐ मेरे वतन के लोगों जरा आँख में भर लो पानी
जो शहीद हुए हैं उनकी जरा याद करो कुर्बानी
जब घायल हुआ हिमालय खतरे में पड़ी आजादी
जब तक थी साँस लडे वो फिर अपनी लाश बिछा दी
हो गए वतन पे निछावर वो वीर थे कितने गुमानी
जो शहीद हुए हैं उनकी.....

जब देश में थी दीवाली वो खेल रहे थे होली
जब हम बैठे थे घरों में वो झेल रहे थे गोली
थे धन्य जवान वो अपने थी धन्य उनकी जवानी,
जो शहीद हुए हैं उनकी.....

शेरों की तरह झपटे थे भारत के बहादुर बेटे
इस मुल्क की लाज बचाते मर गए बर्फ पर लेटे
संगीन पर धर कर माथा सो गए वीर बलिदानी,
जो शहीद हुए हैं उनकी.....
कोई सिख कोई जाट मराठा, कोई गोरखा कोई मद्रासी
सरहद पर मरने वाला-हर वीर था भारतवासी
जो खून गिरा पर्वत पर वो खून था हिन्दुस्तानी,
जो शहीद हुए हैं उनकी.....

थी खून से लथपथ काया फिर भी बन्दूक उठाके
एक-एक ने दस को मारा फिर गए होश गवाँ के
जब अंत समय आया तो कह गए कि हम मरते हैं
खुश रहना देश के प्यारों अब हम तो सफर करते हैं
तस्वीर नयन में खींची क्या लोग थे वा अभिमानी
जो शहीद हुए हैं उनकी.....

- प्रदीप

---◆◆*◆◆---

सरफरोशी की तमन्ना

एक से करता नहीं क्यों दुसरा कुछ बातचीत
देखता हूँ मैं जिसे वो चुप तेरी महफिल है
सरफरोशी की तमन्ना अब हमारे दिल में है
देखना है जोर कितना बाजुए कातिल में है
वक्त आने पर बता देंगे तुझे ओ आसमां
हम अभी से क्या बताएं क्या हमारे दिल में है,
सरफरोशी.....
खींचकर लाई है सबको कत्ल होने की उम्मीद
आशिकों का आज ज़मघट कूच-ए-कातिल में है,
सरफरोशी.....

- रामप्रसाद बिस्लिम

---◆◆*◆◆---

मेरे देश की धरती

मेरे देश की धरती सोना उगले, उगले हीरे-मोती
मेरे देश की धरती.....
बैलों के गले में जब घुंगरू जीवन का राग सुनाते है
गम कोसों दूर हो जाता है, खुशियों के कमल मुस्काते है
सून के रहट की आवाजें यू लगे कहीं शहनाई बजे
आते ही मस्त बहारों के दुल्हन की तरह हर खेत सजे
मेरे देश की धरती.....
जब चलते हैं इस धरती पर हल, ममता अंगड़ाइयाँ लेती है
क्यू न पूजे इस माटी को जो जीवन का सुख देती है
इस धरती पर जिसने जन्म लिया उसने ही पाया प्यार तेरा.....
यहाँ अपना पराया कोई नहीं है सब पे माँ उपकार तेरा,
मेरे देश की धरती.....
यह बाग है गौतम नानक का, खिलते हैं अमन के फूल यहाँ
गांधी, सुभाष, टागोर, तिलक ऐसे हैं चमन के फूल यहाँ
रंग हरा हरिसिंह नवले से रंग लाल है लाल बहादुर से
रंग बना बसंती भगतसिंह, रंग अमन का वीर जवाहर से
मेरे देश की धरती.....

- गुलशन बावरा

---◆◆*◆◆---

नन्हा मुन्ना राही हूँ

नन्हा मुन्ना राही हूँ देश का सिपाही हूँ
बोलो मेरे संग जय हिन्द- जय हिन्द, जय हिन्द
रस्ते पे चलूँगा न डर-डर के,
चाहे मुझे जीना पड़े मर-मर के
मंजिल से पहले न लूँगा कहीं दम,
आगे ही आगे बढ़ाऊँगा कदम
दाहिने बाएं, दाहिने बाएं, दमSSS नन्हा मुन्ना राही....
धूप में पसीना बहाऊँगा जहाँ,
हरे-हरे खेत लहराएंगे वहाँ
धरती पे फाँके न पाएंगे जनम,
आगे ही आगे बढ़ाऊँगा कदम
दाहिने बाएं, दाहिने बाएं, दमSSS नन्हा मुन्ना राही....
नया है जमाना मेरी नई है डगर,
देश को बनाऊँगा मशीनों का नगर
भारत किसी से रहेगा नहीं कम,
आगे ही आगे बढ़ाऊँगा कदम
दाहिने बाएं, दाहिने बाएं, दमSSS नन्हा मुन्ना राही....
बड़ा होके देश का सहारा बनूँगा,
दुनिया की आँखो का तारा बनूँगा
रखूँगा ऊँचा तिरंगा हरदम,
आगे ही आगे बढ़ाऊँगा कदम
दाहिने बाएं, दाहिने बाएं, दमSSS नन्हा मुन्ना राही....
शांति की नगरी मेरी है वेतन,
सबको सिखलाऊँगा प्यार का चलन
दुनिया में गिरने नहीं दूँगा कहीं बम,
आगे ही आगे बढ़ाऊँगा कदम
दाहिने बाएं, दाहिने बाएं, दमSSS नन्हा मुन्ना राही....

- शकील

---◆◆*◆◆---

होठों पे सच्चाई रहती है

होठों पे सच्चाई रहती है,
जहाँ दिल में सफाई रहती है
हम उस देश के वासी है
जिस देश में गंगा बहती है,
होठों पे.....

मेहमाँ जो हमारा होता है वो जान से प्यारा होता है
ज्यादा की नहीं लालच हमको, थोड़े में गुजारा होता है
बच्चों के लिए जो धरती माँ सदियों से
सभी कुछ सहती है,
हम उस.....

कुछ लोग जो ज्यादा जानते है,
इन्सान को कम पहचानते है
ये पूरब है पूरब वाले हर जान की कीमत जानते है
मिल जुल के रहो और प्यार करो,
इक चीज यही तो रहती है,
हम उस.....

जो जिससे मिला सीखा हमने,
गैरों को भी अपनाया हमने
मतलब के लिए अंधे होकर,
रोटी को नहीं पूजा हमने
अब हम तो क्या सारी दुनिया,
सारी दुनिया से कहती है,
हम उस.....

- शैलेन्द्र

---◆◆◆◆---

बच्चों तुम तकदीर हो

बच्चो तुम तकदीर हो कल के हिन्दुस्तान की
बापू के वरदान की नेहरू के अरमान की,
बच्चों.....

आज के टूटे खंडहरों पर तुम कल का देश बसाओगे
जो हम लोगों से न हुआ वो तुम करके दिखलाओगे
तुम नन्ही बुनियादें हो दुनिया के नये विधान की,
बच्चों.....

दीन धर्म के नाम पर कोई बीज फूट का बोये ना
जो सदियों के बाद मिली है वो आजादी खोए ना
हर मजहब से ऊँची है किमत इन्सानी जान की,
बच्चों.....

फिर कोई जयचन्द न उभरे फिर कोई जाफर न उठे
गैरों का दिल खुश करने को अपनों पर खंजर न उठे
धन दौलत के लालच में तौहीन न हो ईमान की,
बच्चों.....

नारी को इस देश ने देवी कहकर दासी जाना है
जिनको कुछ अधिकार न हो घर की रानी माना है
तुम ऐसा आदर मत लेना आड हो जो अपमान की,
बच्चों.....

रह न सके अब इस दुनिया में युग सरमायेदारी का
तुमको झण्डा लहराना है मेहनत की सरदारी का
तुम चाहो तो बदल के रख दो किस्मत हर इन्सान की
बच्चों.....

- साहिर

---◆◆◆◆---

हिन्दुस्तान हमारा है

आज हिमालय की चोटी से फिर हमने ललकारा है
दूर हटो, ऐ दुनिया वालों हिन्दुस्तान हमारा है
जहाँ हमारा ताजमहल है और कुतुबमीनारा है
जहाँ हमारे मन्दिर-मस्जिद सिखोंका गुरुद्वारा है
उस धरती पर कदम बढ़ाना अत्याचार तुम्हारा है
दूर हटो, ऐ दुनिया वालों हिन्दुस्तान हमारा है
शुरू हुआ है जंग तुम्हारा, जाग उठो हिन्दुस्तानी
तुम न किसी के आगे झुकना, जर्मन हो या जापानी
आज सभी के लिए हमारा ये ही कौमी नारा है
दूर हटो, ऐ दुनिया वालों हिन्दुस्तान हमारा है....

- प्रदीप

---◆◆◆◆---

तुझे धरती की रानी कर देंगे

अबके बरस तुझे धरती की रानी कर देंगे
अबके बरस- अबके बरस तुझे...
अबके बरस तेरी प्यासों में पानी भर देंगे
अबके बरस तेरी चूनर को धानी कर देंगे,
अबके बरस.....

ये दुनिया तो फानी है (हो) बहता सा पानी है (हो)
तेरे हवाले ये जिन्दगानी, ये जिन्दगानी कर देंगे
अबके बरस तुझे धरती .. धरती की रानी..
दुनिया की सारी दौलत से इज्जत हमको प्यारी
मुट्ठी में किस्मत है अपनी, हमको मेहनत प्यारी
मिट्टी की कीमत का जग में कोई रतन नहीं है
जल्लत के जीवन से बदतर कोई कफन नहीं है
देश का हर दिवाना अपने प्राण चीरकर बोला
बलिदानों के खून से अपना रंग लो बसंती चोला
अबके हम जानी है (हो) सबने मन में ठानी है (हो)

हमलावरों की खत्म कहानी, खत्म कहानी कर देंगे
अबके बरस तुझे धरती.... आऽऽ ओ...
सुख सपनों के साथ हजारों दुःख भी तूने झेले
हँसी खुशी से भीगे फागून अब तक कगी ना खेले
चारों ओर हमारी बिखरे बारूदी अफसाने
जलती जाती शम्मा जलते जाते हैं परवाने
फिर भी हम जिन्दा हैं अपने बलिदानों के बल पर
हर शहीद फरमान दे गया सीमा पर जल-जलकर
यारों टूट भले ही जाना लेकिन कभी न झुकना
कदम-कदम पर मौत मिलेगी फिर भी तुम न रुकना
बहुत सह लिया अब न सहेंगे सीने भडक उठे है
नस-नस में बिजली जागी है बाजू फडक उठे है
सिंहासन की खैर करो जुल्मों के ठेकेदारों
देश के बेटे जाग उठे तुम अपनी मौत निहारो
अंगारों का जश्न मनेगा हर शोला जागेगा
बलिदानों की इस धरती से हर दुश्मन भागेगा
हमने कसम निभानी है देनी हर कुर्बानी
अपने सरो की अन्तिम निशानी धर देंगे
अबके बरस तुझे धरती ... कोरस अबके बरस...

- सन्तोष आनन्द

---◆◆◆◆---

ताकत वतन की हमसे है..

ताकत वतन की हमसे है, हिम्मत वतन की हमसे है
इज्जत वतन की हमसे है, इन्सान के हम रखवाले
पहरेदार हिमालय के हम झोके हैं तूफान के
सुनकर गरज हमारी सीने फट जाते चट्टान के
हा हा हा हा हा,
सीना है फौलाद का अपना फूलों जैसा दिल है
तन में विंध्याचल का बल है मन में ताजमहल है,
ताकत.....

देकर अपना खून सींचते देश की हम फुलबारी
बन्सी से बंदूक बनाते हम हैं प्रेम पुजारी
ताकत वतन की हमसे है, हिम्मत वतन की हमसे है
इज्जत वतन की हमसे है, इन्सान के हम रखवाले
आकर हमको कसम दे गई राखी किसी बहन की
देगे अपना शीश, न देगे मिट्टी मगर वतन की,
ताकत.....

खतरे में हो देश अरे लडना सिर्फ धर्म है
मरना है क्या चीज आदमी लेता नया जनम है
एक जान है एक प्राण है सारा देश हमारा
सदियाँ चलकर थकी रुकी पर रुकी न गंगा की धारा,
ताकत.....

- शैलेंद्र

---◆◆*◆◆---

आओ बच्चों तुम्हें दिखाएँ

आओ बच्चों तुम्हें दिखाएँ झाँकी हिन्दुस्तान की
इस मिट्टी से तिलक करो ये धरती है बलिदान की
वन्दे मातरम् वन्दे मातरम् - २

उत्तर में रखवाली करता, पर्वत राज विराट है
दक्षिण में चरणों को धोता, सागर का सम्राट है
जमनाजी के तट को देखो गंगा का ये घाट है
बाट-बाट पे हाट-हाट में यहाँ निराला ठाट है
देखों ये तस्वीरें अपने गौरव की अभिमान की,
इस मिट्टी.....

ये है अपना राजपूताना नाज इसे तलवारों पे
यहाँ प्रताप का वतन पला है आजादी के नारों पे
कूद पड़ी थी जहाँ हजारों पद्मनियाँ अंगारों पे
बोल रही है कण-कण से, कुर्बानी राजस्थान की,
इस मिट्टी.....

देखो मुल्क मराठों का ये यहाँ शिवाजी डोला था
मुगलों की ताकत को जिसने तलवारों पे तोला था
हर पर्वत पे आग लगी थी, हर पत्थर इक शोला था
बोली हर-हर महादेव की बच्चा-बच्चा बोला था
यहीं शिवाजी ने रखी थी लाज हमारी शान की,
इस मिट्टी.....

जालियोंवाला बाग ये देखों यहाँ चली थी गोलियाँ
ये मत पूछो किसने खेली यहाँ खून की होलियाँ
एक तरफ बंदूके दन-दन, एक तरफ थी टोलियाँ
मरने वाले बोल रहे थे इन्कलाब की बोलियाँ
यहाँ लगादी बहनों ने भी बाजी अपनी जान की,
इस मिट्टी.....

ये देखो बंगाल यहाँ का हर चप्पा हरियाला है
यहाँ का बच्चा-बच्चा अपने देश पे मरनेवाला है
ढाला है इसको बिजली ने भूचालों ने पाला है
मुट्ठी में तूफान बंधा है और प्राण में ज्वाला है
जन्म भूमि है यही हमारे वीर सुभाष महान की,
इस मिट्टी.....

- प्रदीप

---◆◆*◆◆---

साथी हाथ बढाना

साथी हाथ बढाना एक अकेला थक जाएगा
मिलकर बोझ उठाना, साथी हाथ बढाना
हम मेहनत वालों ने जब भी मिलकर कदम बढाया
सागर ने रस्ता छोडा पर्वत ने शीश झुकाया
फौलादी है सीने अपने फौलादी हैं बाहें
हम चाहे तो पैदा करदे चट्टानों में राहे,

साथी हाथ

मेहनत अपने लेख की रेखा मेहनत से क्या डरना
कल गैरों की खातिर की अब अपनी खातिर करना
अपना दुःख भी एक है साथी अपना सुख भी एक
अपनी मंजिल सच की मंजिल अपना रस्ता नेक,

साथी हाथ

एक से एक मिले तो कतरा बन जाता है दरिया
एक से एक मिले तो जर्जर बन जाता है सेहरा
एक से एक मिले तो राई बन सकती है पर्वत
एक से एक मिले तो इन्सां बस में करले किस्मत,

साथी हाथ

माटी से हम लाल निकालें मोती लाएँ जल से
जो कुछ इस दुनिया में बना है, बना हमारे बल से
कब तक मेहनत के पैरों में दौलत की जंजीरें
हाथ बढाकर छीन लो अपने सपनों की तस्वीरें,

साथी हाथ

- साहिर

---◆◆*◆◆---

देश प्रेमियों....

नफरत की लाठी तोडो, लालच का खंज फेंको
जिद के पीछे ना दौडो तुम प्रेम के पंछी हो, देश प्रेमियों
देश प्रेमियों आपस में प्रेम करो देश प्रेमियों
मेरे देश प्रेमियों आपस में प्रेम करो देश प्रेमियों, नफरत...

देखो ये धरती हम सबकी माता है
सोचो आपस में क्या अपना नाता है
हम आपस में लड बैठे तो देश को कौन संभालेगा
कोई बाहर वाला अपने घर से हमें निकालेगा
दीवानों होश करो, मेरे देश प्रेमियों आपस में....
मीठे पानी मे ये जहर न तुम घोलो

जब भी कुछ बोलो ये सोच के तुम बोलो
भर जाता है गहरा घाव जो बनता है गोली से
पर वो घाव नहीं भरता जो बना हो कडवी बोली से
दो मीठे बोल कहो मेरे देश प्रेमियों आपस में...
तोडो दीवारें ये चार दिशाओं की
रोको मत राहें इन मस्त हवाओं की
पूरब पश्चिम उत्तर दक्षिण वालों मेरा मतलब है
इस माटी से पूछो क्या भाषा क्या इसका मजहब है
फिर मुझसे बात करो, मेरे देश प्रेमियों.....

- आनन्द बक्षी

---◆◆*◆◆---

हिंद देश के निवासी

हिन्द देश के निवासी सभी जन एक हैं
रंग रूप, वेश-भाषा चाहे अनेक हैं
बेला-गुलाब, जूही, चम्पा, चमेली
प्यारे-प्यारे फूल गुंफे माला में एक हैं
कोयल की कूक न्यारी पपीहे की टेर न्यारी
गा रही तराना बुल-बुल, राग मगर एक है
गंगा-जमुना, ब्रह्मपुत्रा कृष्णा कावेरी
जा के मिल गई सब सागर में हुई सब एक है।

---◆◆*◆◆---

ऐ मेरे प्यारे वतन

ऐ मेरे प्यारे वतन, ऐ मेरे बिछड़े चमन, तुझपे दिल कुरबान
तू ही मेरी आरजू तू ही मेरी आबरू, तू ही मेरी जान,
ऐ मेरे प्यारे वतन..... ॥धृ॥

तेरे दामन से जो आए उन हवाओं को सलाम
चूम लूँ मैं उस जुबाँ को जिसपे आए तेरा नाम
सबसे प्यारी सुबह तेरी सबसे रंगी तेरी शाम,
तुझपे दिल कुरबान, ऐ मेरे प्यारे वतन ॥१॥

माँ का दिल बनके कभी सीने से लग जाता है तू
और कभी नन्ही-सी बेटा बनके याद आता है तू
जितना याद आता है मुझको उतना तडपाता है तू
तुझपे दिल कुरबान, ऐ मेरे प्यारे वतन ॥२॥
छोड़कर तेरी जमीं को दूर आ पहुँचे हैं हम
फिर भी है यही तमन्ना तेरे जरी की कसम
हम जहाँ पैदा हुए उस जगह निकले ये दम
तुझपे दिल कुरबान, ऐ मेरे प्यारे वतन

- प्रेम धवन

---◆◆*◆◆---

मे मायभू

मे मायभू तुझे मी फेडीन पांग सारे
आणीन आरतीला हे चंद्र सूर्य तारे ॥धृ॥
आई तुझ्या पुढे मी आहे अजून तान्हा,
शब्दांत सोड माझ्या आता हळूच पान्हा... ॥१॥
आई तुझ्यापुढे ही माझी व्यथा कशाला ?
शब्दांत सोड माझ्या आता हळूच पान्हा ... ॥२॥
मी पायधूळ घेतो, जेव्हा तुझी जराशी,
माझी ललाट रेषा जाते प्रयागकाशी... ॥३॥
आई तुजी अशी मी गाईन रोज गाणी
माझी तुझ्या दुधाने गेली भिजून वाणी... ॥४॥

- सुरेश भट

---◆◆*◆◆---

दे दी हमें आजादी

दे दी हमें आजादी, बिना खडग बिना ढाल
साबरमती के संत तूने कर दिया कमाल
आँधी में भी जलती रही गाँधी तेरी मशाल,
साबरमती के..... ॥धृ॥

धरती पे लडी तूने अजब ढंग की लड़ाई
दागी न कहीं तोफ न बन्दूक चलाई
दुश्मन के किले पर भी न की तूने चढ़ाई
वाह रे फकीर खूब करामात दिखाई
चुटकी में दुश्मनों को दिया देश से निकाल,
साबरमती के..... ॥१॥

शतरंज बिछाकर यहाँ बैठा था जमाना
लगता था कि मुश्किल है फिरंगी को हराना
टक्कर थी बड़े जोर की दुश्मन भी था दाना
पर तू भी था बापू बड़ा उस्ताद पुराना
मारा वो कस के दाव की उल्टी सभी की चाल,
साबरमती के..... ॥२॥

जब-जब तेरा बिगुल बजा जवान चल पड़े
हिंदू व मुसलमान सिख पठान चल पड़े
कदमों पे तेरे कोटि-कोटि प्राण चल पड़े
फूलों की सेज छोड़ के दौड़े जवाहर लाल,
साबरमती के..... ॥३॥

मन में थी अहिंसा की लगन तन पे लंगोटी
लाखों में घूमता था लिए सत्य की कसौटी
वैसे तो देखने में थी हस्ती तेरी छोटी
लेकीन तुझपे झुकती थी हिमालय की भी चोटी
दुनिया में बेजोड़ था इंसान बेमिसाल,
साबरमती के..... ॥४॥

जग में कोई जिया है तो बापू तू ही जिया
तूने वतन की राह में सब कुछ लुटा दिया
मांगा न कोई तख्त न तो ताज ही लिया
अमृत दिया सभी को मगर खुद जहर पिया
जिस दिन तेरी चिता जली रोया था महाकाल,
साबरमती के..... ॥५॥

- प्रदीप

---◆◆*◆◆---

हैं प्रीत जहाँ की रीत...

भारत दिल है उस पूरब का जिस पूरब ने ज्ञान दिया
दिये बुद्ध मोहम्मद ईसा गीता, बायबल और कुरान दिया
हैं प्रीत जहाँ की रीत सदा में गीत वहाँ के गाता हूँ
भारत का रहने वाला हूँ भारत की बात सुनाता हूँ ॥धृ॥
काले गोरे का भेद नहीं हर दिल से हमारा नाता है
कुछ और न आता हो हमको हमें प्यार निभाना आता है
जिसे मान चुकी सारी दुनिया
में बात वही दोहराता हूँ
भारत का रहने वाला हूँ..... ॥१॥

जीते हों किसी ने देश दो क्या
हमने तो दिलों को जीता है
जहाँ राम अभी तक है नर मे नारी में अभी तक सीता है
कितने पावन हैं लोग यहाँ,
में नित-नित शीश झुकाता हूँ
भारत का रहने वाला हूँ..... ॥२॥
इतनी ममता नदियों को भी जहाँ माता कहके बुलाते हैं
इतना आदर इन्सान तो क्या पत्थर भी पूजे जाते हैं
इस धरती पे मैंने जनम लिया,
ये सोचे के मैं इतराता हूँ
भारत का रहने वाला हूँ..... ॥३॥

कौमी तिरंगे झंडे

कौमी तिरंगे झण्डे ऊँचे रहो जहाँ में
हो तेरी सर बुलन्दी ज्यों चाँद आसमाँ में
तू मान है हमारा तू शान है हमारी
तू जीत का निशाँ है तू जान है हमारी,
कौमी तिरंगे झंडे

आकाश और जमीं पर हो तेरा बोलबाला
झुक जाए तेरे आगे हर तख्तो-ताज वाला
हर कौम की नजर में तू अमन का निशाँ हो
हो बाइसे मुसर्त तू सारा तेरा जहाँ हो,

कौमी तिरंगे झंडे

हर कौम बशर के लब पे जारी है यह दुआएँ
कौमी तिरंगा झण्डा शोक से लहराएँ
आजाद हिन्द सारा खुश होके गा रहा है
कौमी तिरंगा झण्डा जलवा दिखा रहा है,
कौमी तिरंगे झंडे

---◆◆*◆◆---

भारत हमको (रोझा चित्रपटामधील)

भारत हम को जान से प्यारा है।
सब से न्यारा गुलिस्तान हमारा है।
सदियों से भारत भूमि दुनिया की शान है।
भारत माँ की रक्षा में जीवन कुर्बान है।
भारत हमको....
उजड़े नहीं अपना चमन टूटे नहीं अपना वतन।
गुमराह ना करदे कोई, बरबाद ना करदे कोई।
मंदिर यहाँ, मसजिद यहाँ, हिंदु यहाँ, मुस्लिम यहाँ।
मिलके रहे हम प्यार से जागो
हिंदुस्थानी नाम हमारा है। सबसे प्यारा देश हमारा है।
जन्म भूमी है हमारी, शान से लडेंगे हम।
सभी तो भाई-भाई प्यार से रहेगे हम हिंदुस्थानी।

आसाम से गुजरात तक,
बंगाल से महाराष्ट्र तक,
जाती कई गुण एक है।
भाषा कई सुर एक है।
काश्मीर से मद्रास तक
कहदो सब ही हम एक है
आवाज दो हम एक है जागे.....

---◆◆*◆◆---

कदम-कदम बढ़ाए जा

कदम-कदम बढ़ाए जा खुशी के गीत गाए जा
ये जिंदगी है कौम की तू कौम पर लुटाए जा ॥धृ॥
तेरे लिए तेरे वतन की खाके बेकरार है
हिमालय की चोटियों को तेरा इंतजार है
वतन से दूर है मगर वतन के गीत गाए जा,
कदम.... ॥१॥

बड़ा कठिन सफर है यह बड़े कठिन हैं रास्ते
मगर ये मुश्किलें हैं क्या सिपाहियों के वास्ते
तू बिजलियों से खेल आँधियों पे मुस्कुराए जा,
कदम.... ॥२॥

बिछड़ रहा है तुझसे तेरा भाई तो बिछड़ने दे
नसीब कौम का बने तो अपना घर उजड़ने दे
मिटके अपना एक घर, हजार घर बसाए जा,
कदम.... ॥३॥

- राजेंद्र कृष्ण

---◆◆*◆◆---

कव्वाली

डरी-डाव, डरी-डाव, डरी-डाव, डरी-डाव
डरी-डाव, डरी-डाव, डराव-डराव ॥धृ॥
एक तरफ है हिंदू और दूसरी तरफ है मुस्लिम
हिंदू मुस्लिम नाम दुजा लेकीन
दोनों का आत्मा एक है ॥१॥

एक ने पहनी है धोती
और एक ने पहनी है लूंगी
धोती लूंगी नाम दुजा लेकीन
दोनों का धागा एक है ॥२॥

एक तरफ बहती है गंगा,
और एक तरफ बहती है जमुना

गंगा जमुना नाम दुजा लेकीन
दोनों का पाणी एक है ॥३॥
एक तरफ है राम और एक तरफ है अल्ला
राम-अल्ला नाम दुजा लेकीन
दोनों का मतलब एक है ॥४॥

---◆◆*◆◆---

स्वातंत्र्याचे गान !!!

चला मुलांनो । आज गाऊ या, स्वातंत्र्याचे गान
एकमुखाने गर्जू चला रे । भारत देश महान ॥धृ॥
पहा झाशीचा समोर किल्ला । झाशीची ती राणी
'मेरी झाँसी कभी न दूँगी' । तिची गर्जली वाणी
स्वातंत्र्याच्या यज्ञमधले हे पहिले बलिदान
एकमुखाने..... ॥१॥

'स्वतंत्रता हा हक्कांचे माझा, जन्मसिद्ध जो आहे'
'टिळक केसरी' गर्जत असता । सारा भारत पाहे
सिंहगर्जना ऐकून झाले जागृत थोर-लहान
एकमुखाने..... ॥२॥

'चलो दिल्ली' ही करीत घोषणा । सुभाषबाबू आले
भारतभूच्या उत्साहाला । उधाण मोठे आले
स्वातंत्र्याच्या जयकाराने दुमदुमले अस्मान
एकमुखाने ॥३॥

सत्य, अहिंसा शस्त्रे घेऊन । बापू अमुचे लढले
स्वातंत्र्याचे निशाण गगनी । डौलाने फडफडले
प्राण देऊ पण सदैव राखू जगात त्याचा मान
एकमुखाने ॥४॥

---◆◆*◆◆---

जात कोणती पुसू नका

जात कोणती पुसू नका
धर्म कोणता पुसू नका ॥धृ॥
उद्यानातील फुलास त्यांचा । रंग कोणता पुसू नका
हिरवा चाफा कमल निळे
सुखद सुमांचे गंध मळे
एकच माळी या सर्वांचा भाव त्याचे पुसू नका ॥१॥
सद्धर्माचा एकच न्याय
कष्टाचा एकच अध्याय
डाव्या उजव्या करात काही
भेद मानुनी फसू नका । जात कोणती पुसू नका ॥२॥
रहिम दयाळू तसाच राम
मशीद मंदिरे मंगल धाम
जपुन शांतिचा मंत्र मुखाने
एक दुजाला डसू नका । जात कोणती पुसू नका ॥३॥
जन्मा आलो मुले म्हणून
भारतभूच्या कुशी मधून
अभेद आम्ही अजिंक्य आम्ही
नाव आमुचे पुसू नका । जात कोणती पुसू नका ॥४॥
सुपुत्र भारत मातेचे
आम्ही जवाहर देशाचे
जात कोणती, धर्म कोणता
सवाल असले करू नका । जात कोणती पुसू नका
॥५॥

---◆◆*◆◆---

शूर शिपाई

हा माझा दावा, व्यर्थ न बढाई
जिंकणार आहे मीच उद्याची लढाई ॥धृ॥
हरेक वार माझा असेल निर्णायक
हरेक हत्यार माझे असेल विधायक
नव्या दमाचा मी, शूर शिपाई
जिंकणार आहे मीच उद्याची लढाई ॥१॥
जे असेल ते निव्वळ असेल माझे
उगाच नको कुणाच्या उपकारांचे ओझे
इथे हवी कुणाला आसवांची पुण्याई
जिंकणार आहे मीच उद्याची लढाई ॥२॥
करा तुम्ही कितीही तुमचे अघोरी धाव
झुंजार मी सहज सोडणार नाही डाव
उरली न मला या जखमांची नवलाई
जिंकणार आहे मीच उद्याची लढाई ॥३॥
ध्येयावरती माझी अढळ आहे निष्ठा
ध्येयासाठी करीन प्रयत्नांची पराकाष्ठा
या वादळांनो, तुम्ही खुशाल करा चढाई
जिंकणार आहे मीच उद्याची लढाई ॥४॥
झुकेल माझ्यापुढे हे आकाश भव्य
दावणीत बांधून ठेवीन हा सूर्य दिव्य
स्वागतास असेल माझ्या तारकांची रोषणाई
जिंकणार आहे मीच उद्याची लढाई ॥५॥

संदीप बाळकृष्ण वाकोडे

---◆◆*◆◆---

नौजवानों भारत की....

नौजवानों भारत की तकदीर बना दो
फूलों के इस गुलशन से काँटों को हटा दो,
नौजवानों.... ॥१॥
तोड़ के सारे जाल विदेशी, करलो देश को अपना
रह जाए न देखो अधूरा कोई सुंदर सपना
घर में आग लगाए जो दीपक उसको बुझा दो,
फूलों के..... ॥२॥
हम भारत के वासी क्यों हो दुनिया में शर्मिन्दा
देश के कारण मौत भी आए फिर भी रहेंगे जिन्दा
जय जय हिन्द के नारों से धरती को हिला दो,
फूलों के..... ॥३॥
अपने साथ है कैसे कैसे बलवानों की शक्ति
वीर जवाहरलाल की हिम्मत, बापूजी की भक्ति
देश का झंडा जग मे ऊँचा करके दिखला दो,
फूलों के..... ॥३॥

- कैफी आजमी

---◆◆◆◆---

शिवराज आणि बालवीर

सावळ्या - खबरदार जर टाच मारुनी जाल पुढे
चिंधड्या उडविन राई - राई एवढ्या ॥ धृ॥
कुण्या गावचे पाटील आपण कुठे चालला असे
शीव ही ओलांडुनी तीरसे ?
लगाम खेचा हा घोडीचा राव टांग टाकुनी
असे या तुम्ही खड्या अंगणी
पोर म्हणूनी हसण्यावारी वेळ नका नेऊ ही
मला का ओळखले हो तुम्ही ?
हा मर्द मराठ्याचा मी बच्चा असे
हे हाडही माझे लेचेपेचे नसे
या नसानसांतून हिंमतबाजी वसे
खबरदार, जर टाच मारुनी जाल पुढे,
चिंधड्या उडविन राई-राई एवढ्या ॥१॥
स्वार - मळ्यात जाऊन मोटेचे ते पाणी धरावे तुवा

कशाला ताठा तुज हा हवा ?
मुठीत ज्याच्या मूठ असे ही खड्याची तो बरे
वीर तू समजलास काय रे ?
थोर मारिसी अशा बढाया पराक्रमाच्या जरी
कुठे तव भालाबरची तरी
हे खड्याचे बघ पाते किती चमकते
अणकुचिदार अति भाल्याचे टोक ते
यापुढे तुझी वद हिंमत का राहते
सावळ्या - खबरदार, जर पुढती पाऊल टाकशील,
चिंधड्या उडविन राई-राई एवढ्या ॥२॥
आपण मोठे दाढीवाले अहा वीर बायकी
किती ते आम्हांला ठाऊकी
तडफ आमुच्या शिवबाजीची तुम्हा माहिती न का ?
दाविता फुशारकी का फुका
तुम्हासारखे कितीक असतील लोळविले नरमणी
आमुच्या शिवबाने भर रणी
मी असे इमानी चेला त्यांचेकडे
हुकूमाविण त्यांच्या समजा याचेपुढे
देई न जाऊ मी शूर वीर फाकडे
पुन्हा सांगतो खबरदार जर जाल पुढे,
चिंधड्या उडविन राई - राई एवढ्या ॥३॥
लालभडक ते वदन जाहले बाळाचे मग कसे
स्वार परि मनी हळू का हसे
त्या बाळाच्या नयनी चमके पाणी त्वेषामुळे
स्वार परि सौम्य दृष्टीने खुले
चंद्र दिसे जणू एक, दुसरा तपतो रवि का तर
एका शिवबाचे हे स्वर
आहेस इमानी माझा चेला खरा
चल इनाम घे हा माझा शेला तुला
पण बोल सावळ्या बोल पुन्हा एकदा,
खबरदार, जर टाच मारुनी जाल पुढे,
चिंधड्या उडविन राई-राई एवढ्या ॥४॥

- वा. भा. पाठक

---◆◆◆◆---

उत्तुंग आमची...

उत्तुंग आमची उत्तर सीमा इंच इंच लढवू
अभिमान धरू बलिदान करू, ध्वज उंच उंच चढवू ॥१॥
परक्यांचा येता हल्ला
प्रत्येक घर बने किल्ला
हे कोटी कोटी भुजदंड
होतील तिथे ध्वजदंड
छातिची करूनी ढाल लाल या संगिनीस भिडवू ॥१॥
बलवंत उभा हिमवंत
करी हैवानाचा अंत
हा धवलगीरी हा नंदा
हा त्रिशुल कांचनगंगा
जरी झुंडपुंड शत्रुची आली खिंड खिंड अडवू ॥२॥
जरी हजार आमुच्या जाती
संकटामध्ये विरघळती
परचक्र येतेसे जेव्हा
चौदाची एकच जिह्वा
मग पक्षपंथ जरी लक्ष आमुचे सागरात बुडवू ॥३॥

---◆◆◆◆---

मंगलमय देशा

स्वातंत्र्याचा सौभाग्याचा मंगलमय देशा
त्रिवार मुजरा घे हा माझा महाराष्ट्र देशा ॥१॥
सह्याद्रीचा मुकुटमणी हा झळके तुजवरती
भीमा कृष्णा गोदा तुझीया पायी झुळझुळती
तुझ्यामुळे या पावन झाल्या येथील दाहीदिशा
त्रिवार मुजरा ॥१॥
समशेरीचे शिलेदार हे दरीतले मावले
कृष्णेचे ते धोंडे घेऊनी आटकेला भिडले
तोफांचे ते जिथे चौघडे भिडती आकाशा ॥
त्रिवार मुजरा ॥२॥

जडण मनाची घडण कवीची वाणी संताची
अभंग ओवी पैजा जिंके श्री ज्ञानेशांची
रसवंतीच्या रसाळ माझ्या काव्याच्या कलशा ॥
त्रिवार मुजरा ॥३॥

---◆◆◆◆---

तेथे कर माझे जुळती

दिव्यत्वाची जेथे प्रचिती
तेथे कर माझे जुळती ॥१॥
गाळुनिया भाळीचे मोती
हरिकृपेचे मळे उगवती
जलदापरी येऊनिया जाती ॥१॥
जग ज्यांची न करी गणती
यज्ञी ज्यांनी देऊनी निज शीर
घडविले मानवतेचे मंदिर
परी जयांच्या दहनभूमीवर ॥२॥
नाही चिरा नाही पणती
जिथे विपत्ती जाळी उजळी
निसर्ग लीलांनी काजळी
कथुनी काय ते काळीज निथळी ॥३॥
एकाची सगळी वसती
मध्यरात्री नभ घुमता कानी
शांती शिरी सम चवऱ्या ढाळी
तप्त बहिष्कृत मी त्या खाली
एकांती डोळे भरती ॥४॥

- वा. भा. बोरकर

---◆◆◆◆---

लहर लहर तू अभिमानाने

तिरंगी झेंड्या नभी डौलाने, लहर लहर तू अभिमानाने ॥धृ॥
रंग केशरी शूरत्वाचा ।
हिरवा दावी मार्ग क्रांतीचा ।
शुभ्र धवलसा विमल वृत्तीने ॥ लहर लहर तू ॥१॥
अशोक चक्रातून उमटले ।
गतिमान व्हा सूर कोंदले ।
अभिवादन घे विनम्रतेने ॥ लहर लहर तू ॥२॥
जीवन कलहा नेऊ विलया ।
आपण सारे एक होऊया ।
शत्रू पळवू प्राणपणाने ॥ लहर लहर तू ॥३॥
भारत भूचे रक्षण करिता ।
तिलक सूशोभित प्राण त्यागिता ।
मार्ग प्रकाशित रक्त ज्योतिने ॥
लहर लहर तू अभिमानाने ॥४॥

---◆◆*◆◆---

११२

संस्कारदीप - विभाग ४

हा देश माझा

हा देश माझा याचे भान जरासे राहू द्या रेऽऽजरासे राहू द्या
आ ऽऽऽऽऽ हो ऽऽऽऽऽ ॥ धृ॥
हा उंच हिमालय माझा, हा विशाल सागर माझा
या गंगा यमुना शेती धरती बाग बगीचा माझा
अभिलाषा याची धरिता कोणी नजर वाकडी करिता
दद्या मरण द्यावया स्फुरण आपुले बाहू पाहू द्या रे ॥१॥
हे हात उत्सुकलेले दंगडांच्या वर्षावाला
रोखा ते लावा कार्याला या देशाच्या प्रगतीला
हे बंद करा उत्पात, थांबवा आपुला घात
सामर्थ्य न जावो व्यर्थ काहीसा अर्थ ही येवू द्या रे ॥२॥
जरी अनेक आपुले धर्म जरी अनेक आपुल्या जाती
परी अभंग असू द्या सदैव आपुली माणुसकीची नाती
द्या सर्व दूर ललकारी, फुंकारे एक तुतारी
संदेह शेष जे, द्वेष मनातील वाहून जाऊ द्या रे ॥३॥

---◆◆*◆◆---

३. लोकगीते (सांस्कृतिक गीते)

उषःकाल होता होता

उषःकाल होता होता काळरात्र झाली
अरे पुन्हा आयुष्यांच्या पेटवा मशाली ॥धृ॥
आम्ही चार किरणांची ही आस का धरावी
जे कधीच नव्हते त्याची वाट का पहावी
असा सूर अंधाराच्या वाहतो पखाली
अरे पुन्हा आयुष्यांच्या पेटवा मशाली ॥१॥
तिजोऱ्यांत केले त्यांनी बंद स्वर्ग साथी
आम्हांवरी संसाराची उडे धुळमाती
आम्ही तीं स्मशाने ज्यांना प्रेतहीन वाली
अरे पुन्हा आयुष्यांच्या पेटवा मशाली ॥२॥
उभा देश झाला आता एक बंदीशाळा
जिथे देवकीचा पान्हा दुधाने जळाला
कसे पुण्य दुर्दैवी अनू पाप भाग्यशाली
अरे पुन्हा आयुष्यांच्या पेटवा मशाली ॥३॥
धुमसतात अजूनी विझल्या चितांचे निखारे
अजून रक्त मागत उठती पदस्तंभ सारे
आसवेच स्वातंत्र्याची आम्हाला मिळाली
अरे पुन्हा आयुष्यांच्या पेटवा मशाली ॥४॥

---◆◆*◆◆---

काळ्या मातीत मातीत

काळ्या मातीत मातीत, तिफन चालते
तिफन चालते, तिफन चालते
विज थयथय नाचते ढग ढोल वाजवितो
ढोल वाजवितो ढग ढोल वाजवितो ॥धृ॥
दादा शिव हाकारतो नंदिबैलाच्या जोडीला
संग पार्वती चाले ओटी बांधून पोटांला
सरीवर सरी येती माती न्हाती धुती होते
कस्तुरीच्या सुवासानं भूल जिवाला पडते
भूल जीवाला पडते वाट राघूची पाहते
राघू तिफन हाणतो मैना वाटूली पाहते
काळ्या मातीत ॥१॥
सर्ज रं, माझ्या ढवळ्या रं, माझ्या पवळ्या रं,
माझ्या आहाऽऽऽ ॥ धृ॥
झोळी झाडाला टांगून राबराबते माऊली
तिथं झोळीतल्या जिवा व्हते पारखी साऊली
अभिषेकात घामाच्या आज देवाचं पुजन
पिकं हालती डोलती जणू करती भजन
गव्हा, जोंधळ्याचं दहा सोनं चांदीला सांगते
जशी चांदी लकाकते कपाशी फुलते
काळ्या मातीत ॥२॥
डाव ऊन पावसाचा पाठशिवणीचा खेळ
लोणी पायाला वाटती मऊ भिजली ढेकळं
काळ्या ढेकळाचा डोळा हिरवं सपान पाहतो
डोळा सपान पाहतो काटा पायात रुततो
काटा पायात रुतता लाल रगात सांडतं
लाल रगात सांडतं हिरवं सपान फुलतं
काळ्या मातीत ॥३॥

---◆◆*◆◆---

संस्कारदीप - विभाग ४

११३

दाम करी काम येड्या

वासुदेवाची ऐका वाणी - २ वेळ
जगात नाही राम रे
दाम करी काम येड्या दाम करी काम ॥१॥
पैशाची जादू लई न्यारी तान्या पोराला त्याची हाव
आई सोडून घेतय झेप पैशाच्या मागूनी धाव
जन्मापासून सारी माणसं, या पैशाची गुलाम रे
दाम करी का येड्या ॥१॥
कुणी जुगार सट्टेबाज, कुणी खेळे मुंबई मटका
चांडाळ चौकडी जमता, कुणी घेतो एकच घुटका
शर्यत घोडा चौखुर सुटला फेकला त्यानं लगाम रे
दाम करी का येड्या ॥२॥
या कवडी दमडी पायी, कुणी रातीस घेई जीव
कुणी डाका दरोडा घाली, कुणी जाळून टाकी गांव
बगलमंधी सुरी दुधारी, मुखी देवाचं नाव रे
दाम करी का येड्या ॥३॥
नक्षत्रावाणी पोरणी बापाच्या गळ्याला फास
उरल्याल लगीन मोडतं, हुंड्याला पैसा नसं
काळीज भरलं श्रीमंतीनं हातात नाही छदाम रे
दाम करी का येड्या ॥४॥
वाड्यात पंगती बसल्या लई आग्रह जागोजाग
दारात भिकारी रडतो पोटात भुकेची आग
संसाराचं ओझं घेऊन कुणी टिपावा घाम रे
दाम करी का येड्या ॥५॥
नाचते नारीची आबू छन छुन्नक तालावरती
पैशानं बाय ती खुश, पैशानं बोलली फिरती
या पैशाच्या बादशहाला दुनिया करते सलाम रे
दाम करी का येड्या ॥६॥

--◆◆*◆◆--

खेळ कुणाला दैवाचा कळला

खेळ कुणाला दैवाचा कळला
मी असो, तू असो, हा असो कुणी असो
दैव लेख ना कधी कुणा कळला ॥१॥
जवळ असूनही कसा दुरावा
भाव मनीचा कुणा कळाला
खेळ कुणाला दैवाचा कळला... २
मी असो, तू असो, ही असो, कुणी असो
दैव लेख ना कधी कुणा कळला ॥१॥
हार कुणाची ? जीत कुणाची ?
झुंज चालली दोन मनांची
आ S S S आ S S S
खेळ कुणाला दैवाचा कळाल
मी असो, तू असो, हा असो, कुणी असो
दैव लेख ना कधी कुणा कळला ॥२॥
सौभाग्याला मिळे सहारा
मला न माहित कुठे किनारा
आ S S S आ S S S
मी असो, तू असो, हा असो, कुणी असो
दैव लेख ना कधी कुणा कळला ॥३॥
आ S S S आ S S S
--◆◆*◆◆--

वासुदेव आला

धानपावलं बाबा धानपावलं S S S
वासुदेव आला हो वासुदेव आला
सकाळच्या पारी हरिनाम बोल
वासुदेव आला..... ॥१॥
नाय कुणी जागं झोपला पहारा
दुःखी देवा तुला देवाचा सहारा
तुझ्यासाठी देव वासुदेव झाला
वासुदेव आला हो वासुदेव आला ॥१॥
जागा हो माणसा संधी ही अमोल
तुझ्या जीवीताला लाखाचं रं मोल
घालतील वैरी अचानक घाला
वासुदेव आला हो वासुदेव आला ॥२॥
चिंचेच्या झाडाला बांधलाय घोडा
घालुनिया घांव सारे बंध तोडा
नको रे उशीर वेळ फार झाला
वासुदेव आला हो वासुदेव आला ॥३॥
--◆◆*◆◆--

देवकीनंदन गोपाला

गोपाला गोपोला देवकीनंदन गोपाला - २
सांभाळ ही तुझी लेकरे पुण्य समजती पापाला
गोपाळा गोपाळा गोपाळा गोपाळा
गोपाळा गोपाळा देवकीनंदन गोपाळा
गोपाळा गोपाळा ॥१॥
ती धोंड्याला म्हणती देवता
भगत धुंडती तया जोगता
स्वतःस देती त्याच योग्यता
देव म्हणूनी कुणी न भजावे
फुका शेंदरी दगडाला । गोपाळा S S S ॥१॥
कुणी न रहावे खुळे अडाणी

शिक्षण घ्यावे व्हावे ज्ञानी
यासाठी ही झिजते वाणी
मी जातीचा धोबी देवा
धुईन कपडा मळलेला... गोपाळा S S S ॥२॥
हेच मागणे तुला श्रीहरी
घाम गाळी त्या मिळो भिकारी
कुठेच कोणी नको भिकारी
कुणी कुणाचा नको रिणकरी
कुणी न विटो नर जन्माला गोपाळा S S S ॥३॥
--◆◆*◆◆--

माणसापरास मेंढरं बरी

वर आभाळ खाली धरती, दिस आलाय माथ्यावरती
आल्याड डोंगर, पल्याड डोंगर, मधीच खॉल खॉल दरी
जरा जपून चाल मं पोरी
गेली सांगून ज्ञानेश्वरी न माणसापरास मेंढरं बरी ॥१॥
त्याला खायला दिलं तं खातंय
नाय दिलं त उपाशी राहतंय
दिलं हाकलून माघारी येतंय
काय बोलत न्हाय, काय मागत न्हाय
जीव लावतंय मालकावरी
जीव लावतंय मालकावरी न माणसा परास मेंढर बरी
गेली सांगून ज्ञानेश्वरी न..... ॥१॥
कसं खेळतया लाड-लाड, तुला दिसत नाय
मला बिलगून बसतया यडं, तुला कळत नाय
माझ्या त्वंडाला लावतया त्वांड तुला जुळत नाय
किती आजारलं किती गोंजारलं
त्याला उठत नाय शिरशिरी
माणसापरास मेंढरं बरी ॥
गेली सांगून ज्ञानेश्वरी न..... ॥२॥
--◆◆*◆◆--

आम्ही ठाकरं ठाकरं

आम्ही ठाकरं - ठाकरं या रानाची पाखरं
या जांभळ्या गर्दीत, मांडून इवले घर
आम्ही ठाकरं ठाकरं ठाकरं या रानाची पाखरं पाखरं
आम्ही ठाकरं ठाकरं या रानाची पाखरं ॥१॥
या पिकल्या शेतावर SSS तुझ्या आभाळाचा थर
या डोंगर वस्तीवर SSS भोळ्या शंभूची पाखरं
त्याच्या पंखात पंखात, त्याच्या पंखात, पंखात
नांदतोया संसार...
आम्ही ठाकरं ठाकरं या रानाची पाखरं
आम्ही ठाकरं ठाकरं ठाकरं या रानाची पाखरं पाखरं ॥१॥
आल्या बरसानी घेऊन, SSS मेघ मल्हाराची धून
त्या चिंबल्या झाडांना, SSS बांधले पैजन
चांदण्या गोंदून, चांदण्या गोंदून
धरलीया झालरं -
आम्ही ठाकरं ठाकरं या रानाची पाखरं
आम्ही ठाकरं ठाकरं या रानाची पाखरं पाखरं ॥२॥

---◆◆*◆◆---

फिटे अंधाराचे जाळे

फिटे अंधाराचे जाळे
झाले मोकळे आकाश
दरीखोऱ्यातून वाहे
एक प्रकाश प्रकाश ॥ धृ॥
रान जागे झाले सारे
पायवाटा जाग्या झाल्या
सूर्य जन्मतां डोंगरी
संगे जागल्या सावुल्या
एक अनोखे लावण्य । आले भरास भरास ॥१॥
दंव पिऊनी नवेली

झाली गवताची पाती
गाणी जुनीच नव्याने
आली पाखरांच्या ओठी
क्षणापूर्वीचे पालटे । जग उदास उदास ॥२॥
झाला आजचा प्रकाश
जुना कालचा काळोख
चांदण्याला किरणांचा
सोनसळी अभिषेक
सारे रोजचे तरीही । नवा सुवास सुवास ॥३॥

---◆◆*◆◆---

गाव जागवीत आली (वासुदेव गीत)

उजळून आलं आभाळ रामाच्या पारी
गाव जागवित आली वासुदेवाची स्वारी ॥१॥
सूर्यासंग ईर्षा करतोय अंधार गा अंधार
उजेड त्येला देतो म्हन मी बेजार गा बेजार
पापाच्या म्होरं पुण्याई पडतीया भारी
अन गाव जागवीत आली..... ॥१॥
उगवतीच्या डोईवरी, तुरा सुर्याचा डोलतो
नारायणाचं रूप घेऊनी धरतीला गा धरतीला
आन् ईरसरीनं चांद संपवी रातीला गा रातीला
ही जिद्द करण्यापायी असावी भारी
अन गाव जागवीत आली.... ॥२॥
तुमच्या आधी पाखरं उठली, घरट्यात गा
घरट्यात
गाय वासरू बैलं जागली गोठ्यात गा गोठ्यात
किसनाचं रूप हे आलं चालुन दारी SS
अन् गाव जागवीत आली ॥३॥

---◆◆*◆◆---

धनगराची मेंढर

अन् धनगराची मेंढरं गा धनगराची मेंढरं
मातीवानी काळं कुणी दुधावाणी पांढरं ॥१॥
आवं साजिरी दिसत्यात ती गोजिरवाणी हरणं
पर माणूस लय उपराटा, काळ त्याचं करणं
आवं त्याची भूक लई मोठी, त्याची दानत लई खोटी
सुरी फिरतीया त्याच्या नरड्यावरती - २
आन् आई बाप्पा सुखापायी बळी जाती लेकरं
माती वाणी काळं कुणी ॥१॥
असं पुरानात लेकरू होतं, तोच सरावन बाळ
आंधळं आई बाप बोललं, काशीला घेऊन चल
जलमदात्याची सेवा केली, दोघं दोहीकडं बसली
चालला बिगीबिगी हरणाच्या पाऊली
आणू खांद्यावरी कावड का वाजतीय करकर
माती वाणी काळं कुणी..... ॥२॥
ऊन सोसवना उतरला, बघुन एक झाड
आई-बा म्हणालं, घशाला पडली कोरड
भांडं घेऊन गेला पुढं, आन पाण्यामधी बुडबुड
तिथं घडू नये ते इपरीत घडलं...
आन् बाण आला घुसला । का काळजाच्या पातुर
माती वाणी काळं कुणी ॥३॥
मोठी कथा हाय दुनियेला ठाव
सांगणारा सांगून गेला उर त्याचं नाव
आता कलियुग आलं, जग उपराटं झालं
आव बघल तिथं दिसतंय सारं काळं
आन् मायेचा गा झरा गेला आटयाला पारंगं
माती वाणी काळं कुणी.... ॥४॥

---◆◆*◆◆---

सोनियाच्या ताटी

सोनियाच्या ताटी, उजळल्या ज्योती
ओवाळीते भाऊराया रे !!
वेड्या बहिणीची रे वेडी माया ॥१॥
माया माहेराची पृथ्वी मोलाची
साक्ष याला बाई, चंद्रसूर्याची
कृष्ण द्रौपदीला, सखा रे भेटला
पाठीशी राहू दे छायार रे !
वेड्या बहिणीची रे वेडी माया ॥१॥
चांदीचे ताट, चंदनाचा पाट
सुगंध गंध दरवळे, रांगोळीचा थाट
भात केशराचा, घास अमृताचा
जेऊ घालीते भाऊराया रे ।
वेड्या बहिणीची रे वेडी माया ॥२॥
नवलाख दिवे हे निळ्या आभाळी
वसुंधरा अशी चंद्रा ओवाळी
नक्षत्रांची सर येई भूमीवर
पसरी पदर भेट घ्याया
चंद्र वसुंधेला सखा रे भेटला
पाठीशी राहू दे छायार रे
वेड्या बहिणीची रे वेडी माया ॥३॥
पंचप्राणाच्या वाती, उजळल्या ज्योती
वेड्या मायेची घेऊनी आरती
ओवाळीते माझी काया, भाऊराया !
वेड्या बहिणीची रे वेडी माया ॥४॥

---◆◆*◆◆---

जरा विसावू या वळणावर

भले बुरे हे घडून गेले
विसरून जाऊ सारे क्षणभर
जरा विसावू या वळणावर, या वळणावर... ॥१॥
कसे कोटूनी येतो आपण
कसे न कळता जातो गुंतून
उगाच हसतो गात रुसतो
क्षणात आतुर क्षणात कातर

जरा विसावू या वळणावर.... ॥१॥

कधी ऊन तर कधी सावली
कधी चांदणे कधी पाहिली
गोड करुनिया होतो सारे
लावूनिया प्रीतीची झालरं रे

जरा विसावू या वळणावर.... ॥२॥

खेळ जुना हा युगायुगाचा
रोज नव्याने खेळावयाचा
डाव रंगता मनासारखा
उठली हुरहुर कसले काहूर

जरा विसावू या वळणावर.... ॥३॥

---◆◆*◆◆---

जीवाशिवाची बैलजोड

जीवा-शिवाची बैलजोड SSS
जाई बिगीनं आपली पुढं - हा भिरं SSS
डौल मोराच्या मानचा रं डौल मानचा
येग रामाच्या बाणाचा रं येग बाणाचा
तान्या सर्जा तू हनाम जोडी - २
कुण्या हुवीत हाती गोडी माझ्या राजा रं
डोल मोराच्या मानचा रं डौल मानचा
येग रामाच्या बाणाचा रं येग बाणाचा
धरती आभाळाची चाकं

तेला दुनवेची हो गाडी
सूर्य चंद्राची हो जोडी
तेला स्वर्गाची रं माडी
डौल मोराच्या मानचा रं डौल मानचा
येग रामाच्या बाणाचा रं येग बाणाचा
तान्या सर्जा तू हनाम जोडी
कुण्या हुवीत हाती गोडी माझ्या राजा रं !

---◆◆*◆◆---

आली आली हो भागाबाई (भारूड)

तिनं साडी आणा म्हणली SS... आणली
तिनं चोळी आणा म्हणली SS ... आणली
तिनं नथ आणा म्हणली SS ... आणली
तिनं बुगडी आणा म्हणली SS ... आणली
आहो दाजीबाच्या वाड्यात गडबड झाली
दाजीबाच्या वाड्यात गडबड झाली
दाजीबाच्या वाड्यात गडबड झाली
माडीवरची मंडळी खाली आली - (३ वेळा)
आली आली हो भागाबाई - (८वेळा)
भागाबाई बोलली हटून, आणि लग्नाला बसली नटून
लग्नाला बसली नटून SSS (काय झालं)
पण तिच्या नवऱ्याचा पत्ताच नाही ॥१॥
भागाबाई पडली इरला ह्यो बापई नवरा ठरविला
ह्यो बापई नवरा ठरविला
(पण ठरविला नव्हं)
पण त्याच्या तोंडाला नाकच नाही ॥२॥
आशी आमुची भागाबाई शानी - (४ वेळा)
तिच्या जन्माची झाली कहानी
(अव पण म्होरं काय)
कडंपतूर एकलीच राही ॥३॥...

---◆◆*◆◆---

काठी न घोंगड

राम्या... राम्या SSS
काठी न घोंगडं घिउंछा किरं
मला बी जत्रला यवंधा की ॥१॥
दिसं आलाय माथ्यावर
बघ दुपार झाली भर
त्या पोचव माळावर
मंदी सोडून नांगर
टाकी वैरण बैला म्होरं
घेतो इसावा घटकाभर
त्याची अस्तुरी सुंदर
आली घेवोनी भाकर
पाय भाजत्याती चरचर
अन् कशी चालतीया झरझर
कांदा न भाकरी खाऊ द्या
कांदा न भाकरी खाऊ द्या किरं SSS
मला बी जत्रला यवंधा की... ॥१॥
वळ पळून म्या चौखुर
वळती करुन आणत्यात गुं
आणला बैल हाय मातूर
घेतो झुकांडी जातो दूर
गाय कपिली लय चातुर
दुध दयाला भरपूर
गुर पाण्यावर नेव्हंछा
गुर पाण्यावर नेव्हंछा किरं SSS
..... मला बी जत्रला यवंधा की... ॥२॥
मी लोकांचा हाय चाकुर
जीव दमुन होतोय चूर
धनी माझा लय मारूर
मालकिन करी कुरकुर
पायामंदी नाही खेदूर

चिंधी फाटतीया दूरदूर
आरं दुपार टळून जाऊद्या
आरं दुपार टळून जाऊद्या किरं SSS
..... मला बी जत्रला यवंधा की... ॥३॥
दत्त सोनाराचा श्रीरीधर
मधू बामनाचा मुरलीधर
चोखू चांभाराचा चंदर
वरल्या आळीचा जालंदर
घरा शेजारी आपली घर
बालपणातला मैतर
आरं तुमच्यात सामिल होऊ द्या
आरं तुमच्यात सामिल होऊ द्या किरं SSS
..... मला बी जत्रला यवंधा की... ॥४॥

---◆◆*◆◆---

लय दिवसानं

लय दिवसानं, लय नवसानं लागलय आभाळ गाय
धरणी आईची माया कशी जाईल वाया ॥१॥
वैशाख वनवा सरला हो
मृगाचा पाऊस झडला हो
देवाची किरपा झाली
अन् सुखात काया न्हाली ॥२॥
झुळझुळ पाणी पाटात
सुख मावेना पोटात
फुलूनी काळीज आलं
अन् हिरवं लेणं ल्यालं ॥३॥
घामाचं झालं मोती हो
लाखाची दौलत हाती हो
खळ्यात पडली रास
आता खाऊया सोन्याचा घास ॥४॥

---◆◆*◆◆---

राजाची ना राणीची

राजाची ना राणीची
गोष्ट नसे चिऊ काऊची
कथा अशी कारुण्याची
एक अभागी आईची ॥१॥
छत्रपित्याचे उडूनी जाता
नभ सारे कोसळले
घरात भर सौख्याचे
दिन सारे मावळले
कुणा कल्पना येईल का, शापित या पुण्याईची
राजाची ना राणीची... ॥१॥
रविचंद्रासम दोन मुले तिज
आशेचे दीप जसे
ग्रहण लागले सूर्याला
दुःख तिचे सांगू कसे
जाणीव ना रविराजाला, त्या तिथल्या अंधाराची
राजाची ना राणीची... ॥२॥
पुत्र व्हावा तर श्रावण व्हावं
माय पित्याच्या सेवेला
श्रीरामापरि भाऊ व्हावं
त्या भरताच्या प्रेमाला
राज्यासाठी कौरव होऊन छळू नका बंधुत्वाला ।
छळू नका बंधुत्वाला SS
छळू नका बंधुत्वाला SSS
राजाची ना राणीची गोष्ट नसे चिऊकाऊची ॥३॥
--◆◆*◆◆--

बाय मी अशी

बाय मी अशी याटीका जशी
देखनी हाय मी लाखात, लाखातगं
नवरा माझ्या धाकात ॥१॥
मी रोज सकाळी त्याला उठविते बाई उठविते
घासाया भांडी बसविते बाई बसविते
आत मी थंडी हा घासतोय भांडी - २
घालतोय हात बघा राखेत, राखेत गं ॥१॥
दारी आंगण-गोठा झाडीतो बाई झाडीतो
गाई म्हैशीचं शेण काढीतो बाई काढीतो
दूध-मलई मी हो खाई - २
दंग असतोया ताकात, ताकात गं... ॥२॥
मी गोड-गोड खाते ऐटीत बाई ऐटीत
हा बसतोय जिभळ्या चाटीत बाई चाटीत
चांगले चुंगले मी हो खाई - २
हा बघतोय बघा ऐटीत ग ऐटीत ॥३॥
मी घालीते लाटणं पाठीत बाई पाठीत
हा बसतोय चपात्या लाटीत बाई लाटीत
जर का मला मारायला आला - २
धरून ठेवीन काखेत, ग.... ॥४॥
--◆◆*◆◆--

सूर तेच छेडिता

सूर तेच छेडिता, गीत उमटले नवे
आज लाभले सखी, सौख्य जे मला हवे
अबोल प्रीत बहरली SS
कळी हळूच उमलली SS
वेदना सुखावली, हासली तुझ्यासवे ॥१॥
ला SS ला SS लाSS
एकटा तरी स्मृती, तुझ्याच या सभोवती
बोललो कसे कधी शब्द शब्द आठवे ॥२॥
--◆◆*◆◆--

दारुबंदी गीत

नेहमीच राया तुमची किटकिट
पैसे मागताय दारुला SSS
कसं समजना तुम्हाला हो, कसं कळनां तुम्हाला ॥१॥
पोराबाळांचा चाललाय योट
उपाशी हायती त्यांची पोट
संसाराचा झालाय इस्कोट
डोसकं लागलंय फिरायला हो.... कसं कळना ॥१॥
शाळेला हायती आपली पोरं
जीवाला तुमच्या नाही घोर
गहान पडल्या सारं घरदार
सावकार टपलाय गिळायला हो... कसं कळना ॥२॥
पाया पडते तुमच्या राया
घालवू नका जिंदगी वाया
जाऊ या दोघं बी काम करूया...
संसार उभा करायला हो... कसं कळना ॥३॥
--◆◆*◆◆--

देवावाणी शेत माझ्या

देवावाणी शेत माझ्या नवसाला पावलं
कुबेराचं धन माझ्या शेतात घावलं ॥१॥
झाकली मूठ ही निर्धार फेकली
निढळांची धार ही सर्वांग शिंपली
बाळरूप कोवळं, शिवारात हासलं
चोच मारून पाखरू पिकाआड लपलं ॥१॥
शाळुराजा डोलवितो आपुला तुरा
लक्ष्मी ही देखनी, रूप तिनं दावलं
दिवसांच्या डोळ्यामध्ये नाही बघा मापलं ॥२॥
मळ्यामध्ये विहिरीवर मोट पण चालली
घुंगराच्या नादाने ही बैलगाडी डोलली
मोटेतील सारं पाणी पाटामध्ये पडलं
खुरपन करावया बळ आम्हां चढलं ॥३॥
--◆◆*◆◆--

हा नंदाचा कान्हा

दिवस उगवुनी, किती वर आला SSS
मथुरेला SS बाजार निघाला
हा नंदाचा कान्हा घालितो कसा धिंगाणा
कळी लावितो नाना या गोकुळी पहाना SS ॥१॥
मथुरेचा बाजार अडवीतो SSS
गोपींशी हा खेळ खेळतो
पळू-पळू केले याने दह्या दुधाची दैना
नंदाचा कान्हा..... ॥१॥
लेकी सुना गवळ्यांचा ललना
करी सदा त्यांच्याशी वलगना
अशिल मागता कसली जोराने ऐकेना कोणा
नंदाचा कान्हा..... ॥२॥
वेणू सदा वाजवी कुंजवणा SS
मुरली मधुनी उडवी तो तान्हा
मध्यान्हीला उडूनी पळती गौळणीया आडराना
नंदाचा कान्हा..... ॥३॥
दिवस उगवुनी SSS किती वर आला SSSS
--◆◆*◆◆--

अखेरचा हा तुला दंडवत

अखेरचा हा तुला दंडवत सोडून जाते गाव
दरी दरीतून मावळ देवा, देऊळ सोडून धाव रे
अखेरचा हा तुला दंडवतSSS ॥१॥
तुझ्या शिवारी जगले हसले
कडेकपारी अमृत प्याले
आता हे परी सारे सरले
उरला माग नांव
सोडून जाते गांव रे ॥१॥
हात सोडूनी जाते आता
ओढून नेली जैसी सिता
कुणी न उरला वाली आता
धरती दे गं ठाव
सोडून जाते गांव ॥२॥
--◆◆*◆◆--

अरे मनमोहना

अरे मनमोहना SS अरे मनमोहना SS
कळली देवा तुला राधिका रे राधिका
कळली राधिका रे कळल्या गोपीका
साधी भोळी मीरा तुला कळली नाही
तुझी माझी प्रीत कधी जुळली नाही
अरे मनमोहना रे मोहना रे मोहना ॥१॥
सात सुरांवर तनमन नाचे,
तालावरती मधुबन नाचे
एक अबोली होती फुलली
तिच्याकडे नजर तुझी वळली नाही
साधी भोळी मीरा तुला ॥१॥
धुंद सुगंधी यमुना लहरी
उगळून आली गोकुळ नगरी
जीवन माझे अंधाराचे
काळी काळी रात कधी कळली नाही
साधी भोळी मीरा तुला ॥२॥

--◆◆*◆◆--

कुणाच्या खांद्यावर...

कुणाच्या खांद्यावर कुणाचे ओझे
कुणाचे ओझे - २ वेळा ॥१॥
कशासाठी उतरावे तंबू ठोकून
कोण मेले कोणासाठी रक्त ओकून
जगतात येथे कोणी मनात कुजून
तरी कसे फुलतात गुलाब हे आज
कुणाच्या खांद्यावर.... ॥१॥
दीप सारे जाती येथे विरून विझून
वृक्ष जाती अंधारात गोदून झडून
जीवनाशी घेती पैजा घोकून घोकून
म्हणती हे वेडे पीर तरी आम्ही राने
कुणाच्या खांद्यावर.... ॥२॥

--◆◆*◆◆--

भातुकलीच्या खेळामधली

भातुकलीच्या खेळामधली राजा आणि राणी
अर्ध्यावरती डाव मोडला अधुरी एक कहाणी ॥१॥
राजा वदला मला समजली शब्दावाचून भाषा
माझ्या नशिबा सवे बोलती, तुझ्या हातच्या रेषा
का राणीच्या डोळ्यांत तेंव्हा दाटूनी आले पाणी
अर्ध्यावरती डाव मोडला अधुरी एक कहाणी ॥१॥
राणी वदली बघत एकटक दूर दूर जाताना
उद्या पहाटे दुसऱ्या वाटा दुज्या गावचा वारा -२
पण राजाला उशीरा कळली गूढ अटळ ही राणी
अर्ध्यावरती डाव मोडला अधुरी एक कहाणी ॥२॥
तिला विचारी राजा काहे जीव असे जोडावे
का दैवाने फुलण्याआधी फुल असे तोडावे - २
या प्रश्नाला उत्तर नव्हते राणी केविलवाणी
भातुकलीच्या खेळामधली ।..... ॥३॥
का राणीने मिटले डोळे दूरदूर जाताना
का राजाचा श्वास कोडला गीत तीचे गाताना
वाऱ्यावरती विरून गेली एक उदास विरानी
अर्ध्यावरती डाव मोडला..... ॥४॥

--◆◆*◆◆--

रानीस खेळ चाले

रानीस खेळ चाले या गूढ चांदण्यांचा
संपेल ना कधीही हा खेळ सावल्यांचा
हा खेळ चांदण्यांचा ॥१॥
हा चंद्र ना स्वयंभू, रवितेज वाहतो हा
ग्रहणात सावल्यांचा अभिशाप भोगतो हा
प्रितीस होय साक्षी हा दोस्त चांदण्यांचा
हा खेळ सावल्यांचा, हा खेळ सावल्यांचा ॥१॥
आभास सावली हा असतो खरा प्रकाश
जे सत्य भासती हे असती नितांत भास
फसतात सावलीला हा दोष आंधळ्यांचा
संपेल ना कधीही हा खेळ..... ॥२॥
या साजिऱ्या क्षणाला का आसवे दिटीत
मिटील सर्व शंका उबदार या मिठीत
गवसेल सूर आपुल्या या धुंद जीवनाचा
हा खेळ सावल्यांचा, हा खेळ सावल्यांचा ॥३॥

मी कात टाकली

मी कात टाकली, मी कात टाकली
मी रात टाकली, मी कात टाकली
मी मोडक्या संसाराची बाई लाज टाकली
मी रात टाकली, मी कात टाकली
हिरव्या पानांत हिरव्या पानांत चावळ चावळ त्यांची
भर ज्वानीतली नारं अंग मोडीत चालती
मी रात टाकली, मी कात टाकली ॥१॥
या पंखावरती मी नभ पांघरती
मी मुक्त मोरणी बाई चांदण्यात न्हाती
मी रात टाकली मी कात टाकली ॥१॥
अंगात माझीया भिनलाय ढोलीया
मी भिंगर भिवरी त्याची मालन झाले
मी बाजिंदी मनमानी बाई फुलात न्हाले
मी रात टाकली मी कात टाकली ॥२॥

--◆◆*◆◆--

दिस जातील दिस येतील

तुझ्या माझ्या संसाराला आणि काय हवं
तुझ्या माझ्या लेकराला घरकुल नवं
नव्या घरामंदी काय नवीन घडलं
घरकुला संग समद येगळं होईल
दिस जातील दिस येतील, भोग सरल, सुख येईल ॥१॥
अवकळा समदी जाईल निघुनी
तरारले पीक तुझं माझ्या कुशीतूनी ओ SSS
मिळलका त्याला ऊन वारा पानी
राहिलका सुकल ते तुझ्या माझ्यावाणी
रोप आपुलंच पर होईल वेगळं
दैवासंग झुंजायाचं देऊ त्याला बळ
दिस जातील दिस येतील..... ॥१॥
ढगावाणी बरसल त्यो वाऱ्यावाणी हसवल त्यो
फुलावाणी सुखवील, काट्यालाबी खेळवील
समद्या दुनियेचं मन रिजवील त्यो S SS ओ
असल त्यो कुणावाणी ? कसा गं दिसलं
तुझ्या माझ्या जीवाचा त्यो आरसा आसलं
दिस जातील दिस येतील..... ॥२॥
उडूनिया जाईल ही आसवांची रात
आपल्याच साठी उद्या उठल पहाट
पहाटच्या दवावारी तान्ह तुझं माझं
सोसलं गं कसं त्याला जीवापाड ओझं
इवल्याशा पणतीचा इवलासा जीव
त्योच घेई पर समद्या अंधाराचा ठाव
दिस जातील दिस येतील..... ॥३॥

--◆◆*◆◆--

राजा ललकारी

राजा ललकारी अशी दे, हाक दिली साद मला दे
राजा ललकारी अशी दे, हाक दिली साद मला दे ॥१॥
हो SS हो SS होSS हो SS हो.....
कुंकवाचा माझा धनी, बळ वाघाचं आलंया
भरलेल्या मोटवाणी मन भरून गेलंया
ओढ फुलव्या वाऱ्याची, कशी खुण इशान्याची
माझ्या सजनाला कळू दे, हाक दिली साद मला दे ॥१॥
सूर भेटला सुराला, गाणं आलं तालावर
खुळ्या आनंदाचं माझ्या हासू तुझ्या गालावर
भरजरीचा हिरवा शेला पांघरूण नवा
शिवार हे सारं खुलू दे - हाक दिली साद मला दे ॥२॥
थेंब नव्हं हे झाडाचं त्याचं बनतील मोती
घास देईल सुखाचा लई मायाळू ही माती
न्याहारीच्या वकुताला घडी भरू येता प्याला
सावलीही संग मिळू दे हाक दिली साद मला दे ॥३॥

--♦♦*♦♦--

आम्ही हौ जातीचं कोळी (कोळीगीत)

वल्हव रे नाखवा वल्हव वल्हव - ४ वेळा
दर्यावरी आमची डोले होडी घेऊन माशांच्या डोलीन
आम्ही हौ जातीचे कोळी ॥१॥
वादळाचं वारं न्हायतं पावसाच्या धारा
तुफान दर्या लाटांच्या मारा
यो कोली नाय कोणाचे धमकीस भिणारा ॥१॥
दर्यावरी आमची

खंडू देवाचा लाऊन भंडारा
त्यावर भरोसा ठेऊन की सारा
वादळवाऱ्यांची गाढू किनारा ॥२॥
दर्यावरी आमची

दर्यासागर हाय माझा राजा
त्याचे जीवाव आम्ही करताव मजा
नारले पुनवेला नारळ सोन्याचा
सगळे मिळून मान देतो दर्याचा ॥३॥
दर्यावरी आमची

--♦♦*♦♦--

पाटी पेन्सिल दे गं मला

(चाल - एक मोका दे मोका दे)

पाटी पेन्सिल दे गं मला, अक्षर शिकायला
कसं सांगु तुला - २
चल जाऊया - जाऊया शाळेला ॥१॥
प्रौढ साक्षरता योजना सुरू झालीया गावात
चल जाऊया दोघंभी आज रात्रीच्या शाळेत
जेवण उरकून घे लवकर चल जाऊ या शिकायला ॥१॥
मुळाक्षराने सुरुवात करू अक्षर गिरवून
गोडी लागलं तुला गं रोज शाळेला जावून
म्हणून सांगती हाती घे पाटी जावू शाळेला ॥२॥
दुकानात गेल्यावर तुला हिशोब कळंना
जाता गाडीनं गावाला तीची पाटीबी कळंना
नाही फसवणारं आता कुणीबी माझ्या राणीला ॥३॥
चल जाऊ या जाऊ या शाळेला.

--♦♦*♦♦--

गोरीगोरी पान

गोरीगोरीपान, फुलासारखी छान
दादा मला एक वहिनी आण ॥१॥
गोन्या गोन्या वहिनीला अंधाराची साडी
अंधाराच्या साडीवर चांदण्यांची खडी
चांदण्याच्या पदराला बिजलीचा बाण ॥१॥
वहिनीला आणायला चांदोबाची गाडी
चांदोबाच्या गाडीला हरणाची जोडी
हरणाच्या जोडी तुडवे गुलाबाचे रान ॥२॥
वहिनीशी गट्टी हातो, तुला दोन थापा
तुला दोन थापा, तिला साखरेचा पापा
बाहुल्यांच्या परी होऊ आम्ही दोघी छान ॥३॥

--♦♦*♦♦--

नाच रे मोरा

नाच रे मोरा, आंब्याच्या वनांत
नाच रे मोरा नाच ॥१॥
ढगांशी वारा झुंजला रे
काळा काळा कापूस पिंजला रे
आता तुझी पाळी
वीज देते टाळी
फुलव पिसारा नाच ! ॥१॥
झरझर धार झरली रे
झाडांची भिजली इरली रे
पावसात न्हाऊं
काहीतरी गाऊं
करु पुकारा नाच ! ॥२॥
थेंब थेंब तळ्यांत नाचती रे
टपटप पानांत वाजती रे
पावसाच्या रेघांत
खेळ खेळू दोघांत
निळ्या सवंगड्या नाच ! ॥३॥
पावसाची रिमझिम थांबली रे
तुझी माझी जोडी जमली रे
आभाळात छान छान
सात रंगी कमान
कमानी खाली त्या नाच ! ॥४॥

--♦♦*♦♦--

चल गं हरणे तुरु तुरु

चल गं हरणे तुरु तुरु; चिमण्या उडतात भुर भुर ॥१॥
भर-भर पाय उचल चलं रान मळ्याची वाट धरू
चिमणी माझी गुणी जशी रोज मळ्यात येती कशी
चलगं हरणे तुरु तुरु चिमण्या उडतात भुर भुर ॥१॥
बामणं बसलायं बांधावरी हुरड्या संग ज्वारी जशी
तोंड कसं चाललंय चुरु-चुरु चिमण्या उडतात भुर-भुर
चलगं हरणे तुरु तुरु चिमण्या उडतात भुर भुर ॥२॥

--♦♦*♦♦--

दिवाळ संसाराचं

(चाल - हमें तो लुट लिया)

दिवाळ संसाराचं काढलं या दारुनं
घोट घोट घेण्यानं, नोट नोट देण्यानं ॥१॥
लयाशी लागली हो शेतीवाडी बापाची
लागली वाट माझ्या कष्टाच्या रं पैशाची
टांगूनी वेशीवरती लाज अबू कायमची
दारात कर्जदार जोडी घेऊन चपलांची आंSSS
बेजार केलं हो मला दारुच्या या नादानं
उधारीवारी गेले दागीने दारुच्या या रागानं SSS
दिवाळ संसाराचं..... ॥१॥
चिंधोटी अंगावरती नाही पोराबाळांच्या
शेजारी रोज शिव्या देती एक लाखाच्या
साडीस ठिगळं किती माझ्या सौख्य सजनीच्या
उठवी फोड मला शिव्या, किरड्या मुडद्याच्या
लावून फास गळ्याशी बरे वाटते हे मरणे
नको हे जीणे लाजीरवाणे झाले या व्यसनाने
दिवाळ संसाराचं..... ॥२॥
कहानी ऐका जरा दारुच्या या जन्माची
कुजका गुळ अन नासक्या मोसंबीची
पिताना याद येते जणू घाण नरकाची
गटारी लोळतसे पिऊनिया पावलीची
अब्रू निलाम होते दरदिवशी दारुनं
राजा म्हणे स्वतःला जरी मारले जोड्यानं
दिवाळ संसाराचं काढलं या दारुनं..... ॥३॥

सिंहाचा छावा होता संभाजी शिवबाला
दारुनं घात केला संभाजी राजाला
लयाशी गेला हिच्या नादानं भला भला
म्हणे शरीर संपदा केली बाटलीनं
दया धर्म, नीती विसरते दारुच्या या रोगानं
दिवाळ संसाराचं काढलं या दारुनं..... ॥४॥

- गुरव गुरुजी, नाडोली

--♦♦*♦♦--

हुंडा घेणार नवरा बाय मी

हुंडा घेणारा नवरा बाय मी मुळीच करणार न्हायं
मुळीच करणार न्हायं, बाय मी जळून मरणार न्हायं॥१॥
आधीचं माझ्या आईबापांना सांगून ठेवलंय ग
बाय सांगून ठेवलंय ग,
हुंडाबळी त्या कित्येक ठरल्यात गं
बाई मी मुळीच ठरणार नाय ॥१॥
धनलोभी त्या नशिबाचा मी संसार थाटू का ?
बाय मी संसार थाटू का ?
हुंड्या पायी आईबापांना दुःखात लोटू का ?
बाय मी दुःखात लोटू का ?
दुःखात लोटले तर बाय मी सुखात राहणार न्हायं ॥२॥
नको धनाचा, मोठ्या मनाचा असावा भरजार
असो गरिबी तरी करिण मी सुखाचा संसार
बाय मी सुखाचा संसार
धन्या संगती कष्ट कराया मागे सरणार न्हायं ॥३॥
कुमारिकांनो, नवतरुणींनो आवाज उठवू या
एकच आवाज उठवू या
एकजुटीने त्या हुंड्याची चालच मोडू या
लगीन ठरताना हुंड्याचं कुणी नावचं घ्यायचं न्हाय ॥४॥

---◆◆*◆◆---

नवरा नको गं बाई

नवरा नको गं बाई
मला दाळा नको ग बाई ॥१॥ - २
फाटकचं लुगडं, तुटकीच चोळी SS । २
त्याला शिवायला दोराच नाही ॥१॥

कण्याची भाकर, आंबाड्याची भाजी SS
त्यावर तेलाची धारच नाही ॥२॥
पडकंच घर, मोडकंच छप्पर SS
त्या घराला दारच नाही ॥३॥
काळाच रंग, वाकडंच तोंड SS
त्याच्या तोंडात दातच नाही ॥४॥

---◆◆*◆◆---

नाच ग पोरी

नाच ग पोरी शाळेच्या अंगणात,
नाच ग पोरी नाच ॥१॥
शाळेची वेळ झाली गं;
घणघण घंटा वाजली गं;
प्रार्थनेची पाळी; आज माझी झाली
नमन करूनी शारदेचं ॥१॥
भरभर गणती केली गं;
सुविचार सांगणे झालं गं;
वर्गात जाऊ; कविता गाऊ;
तालात करूनी नाच ॥२॥

चटचट फळ्यावर लिहिती गं
गुरुजी शिकवू लागती गं
वहीच्या रेषांत; लिहून घेण्यात
येती ती मजा फार ॥३॥

सुट्टीची वेळ झाली गं
घण घण घंटा वाजली गं
घरात जावून; हातपाय धुवून
खारे खावू तू खाच ॥४॥

नाच गं पोरी.....

---◆◆*◆◆---

गेला माझा कोंबडा माऽऽ

गेला माझा कोंबडा गा, गेला माझा कोंबडा
एक होता काळा अन् एक होता तांबडा ॥१॥
एक होता नवसाचा हो हो
होता लई दिवसाचा SS
होता उलट्या पंखाचा SS
बांधणीला बोंगडा रे.... ॥१॥
माझ्या कोंबड्याची होती SS
जशी नोकदार तोटी SS
त्याची चोच लई मोठी SS
दादा, गोष्ट नाही खोटी SS
नाचत होता भांगडा रे.... ॥२॥
एक गोजिरवाणं मुल SS
काल माझ्या घरी आलं SS
अन् मला सांगून गेलं SS
जसा टणा टणा बोलं SS
भागाबाईचा शेंबडा रे.... ॥३॥
तुम्ही सांगा नाव त्याचं SS
जरा ध्यानी मनी घ्या हो SS
माझा कोंबडा आणून द्या ओ SS
नायतर दाविन गे पोतिसांचा दंडूका ॥४॥

---◆◆*◆◆---

सत्वर पाव गं मला

सत्वर पाव गं मला, सत्वर पाव गं मला न,
भवानीआई रोडगा वाहीन तुला ॥१॥
सासरा माझा किरकिर करतो - २
डबन्यात घाल गं त्याला - २
भवानीआई रोडगा वाहीन तुला ॥१॥
सासू माझी जाच करते - २
लवकर ने ग तिला - २
भवानीआई रोडगा वाहीन तुला ॥२॥

नंदचं कारट किरकिर करते - २

खरुज येऊ दे त्याला - २

भवानीआई रोडगा वाहीन तुला ॥३॥

नणंद माझी गोड गोड खाते - २

फोड उटू दे तिला - २

भवानीआई रोडगा वाहीन तुला ॥४॥

एका जनार्दनी सगळीच खपू दे - २

एकटीच राहू दे मला - २

भवानीआई रोडगा वाहीन तुला ॥५॥

---◆◆*◆◆---

कापायचा- कापायचा...

कापायचा - कापायचा - कापायचा
बोकडं आता कापायचां ॥१॥
भगत् मी मरी आईचा
बोकड कापून खायाचा ॥१॥

बाईचं भूत उतरायचा
अंगारे धुपारे फुंकायचा
लिंबू-नारळ उतरायचा
कोंबड्या-कापून खायाचा ॥२॥

सकुन-अपसकुन पाह्याचा
चलाखी चमत्कार दाखवायचा
गंडा, लिंबू, दोरी द्यायचा
भस्मच भस्म फुकायाचा ॥३॥

अंगात मी आणायचा

रिंगण मी घालायचा

कानात मंतर द्यायाचा

भोळ्या बायांना लुटायचा ॥४॥

लोक हो भगत् मी गावाचा

येड्या लोकांना लुटायचा

गुण नशिबावर ठेवायचां

धंदा हा माझा पोट भरायचां ॥५॥

---◆◆*◆◆---

मला पंढरीला नेला

राधा कृष्ण - गोपाल कृष्ण
राधा, राधा कृष्ण राधा - ४
हो हो रे हो हो रे हो
माझं काय जायाचं नव्हतं मत् ५५
पण येवढं-येवढं या शेजारणीनं केलं
मला पंढरीला नेलं - २ ॥१॥
आहो सहज गेले पंढरीशी
अन् माझ्या आटल्या गायी म्हेशी
अन् तसं माझं काय जायाचं नव्हतं मत् ५५
पण येवढं येवढं या शेजारणीनं केलं ॥१॥
आहो पंढरीत सुटला होता अबीर बुक्क्याचा वास
अन् नाही जेवले मी दोन ५५ घास
अन् तसं माझं काय जायाचं नव्हतं मत् ५५
पण येवढं येवढं या शेजारणीनं केलं ॥२॥
अहो चंद्रभागेचं ते गढूळ पाणी
नाही प्यायले मी निर्मळ वानी
अन् तसं माझं काय जायाचं नव्हतं मत् ५५
पण येवढं येवढं या शेजारणीनं केलं ॥३॥
शेवट तुका म्हणे ऐशा बाया
जन्मा येवूनी गेल्या बाया
राधा, राधा कृष्ण राधा । राधा, राधा कृष्ण राधा ५५५५
---◆◆*◆◆---

मला बी शाळेला येऊ द्या की रं ५५

पाटी नं पेन्सील घेऊ द्या की रं
मला बी शाळेला येऊ द्या की रं ॥१॥
मला समजून आलय आता
घरी राहण्यात हाय मोठा धोका
आरं तुमच्या संग मला येऊ द्या की रं ॥१॥

नवं आलय शिक्षण म्हणं
गुरुजी नाचून गातात गाणं
ताराला बी शाळेत येऊ द्या की रं ॥२॥
हासतं खेळतं आलं शिक्षण
तेव्हा आनंदलं बालमनं
आरं क्षमता घेण्यासाठी येऊ द्या की रं ॥३॥
आता घेतली मी आन्
१४ वर्षे घेईन मी शिक्षण
आरं आडाणी मला न्हाई न्हायचं ५५
पाटी नं पेन्सील.....
..... येऊ द्या की रं !
---◆◆*◆◆---

गार डोंगराची हवा न् ५५५

गार डोंगराची हवा न् बायला सोसना गारवा ॥१॥
लिंबु नारळ घेउन हाती
काळू बाईला विनवू किती - २
बाईचा ५५५ या आईचा - २
गहिवर मांडीलान् बायला सोसना गारवा ॥१॥
हळदी कुंकू घेऊन हाती
काळूबाईला विनवू किती - २
बाईचा ५५५ या आईचा - २
मळवट भरीला न् बायला सोसना गारवा ॥२॥
चोळी पातळ घेऊन हाती
काळू आईला विनवू किती - २
बाईचा ५५५ या आईचा - २
गहिवर मांडीला न् बायला सोसना गारवा ॥३॥
---◆◆*◆◆---

खोप

शेतामंथी माझी खोप । तीला बोराटीचा झाप
तिथं राबतो कष्टतो । माझा शेतकरी बाप
लेतो अंगावर चिंध्या । खातो मिरची भाकर
काढी उसाची पाचट । जगा मिळाया साखर
काटा त्याच्याच का पायी, त्यानं काय केलं पाप ॥१॥
माझा बाप शेतकरी, उभ्या जगाचा पोशिंदा
त्याच्या भाळी लिहिलेला, रातदिस कामधंदा
कष्ट सारे त्याच्या हाती, दुसऱ्याच्या हाती माप ॥२॥
बाप फोडतो लाकडं, माय पेटविते चुल्हा
पिठामागल्या घामाची काय चव सांगू तुला
आम्ही कष्टाच खातो, जग करी हापहाप ।

---◆◆*◆◆---

काटेरी लिंबू

काटेरी लिंबू झेलू चला हो
काटेरी लिंबू झेलू चला ॥१॥
शेतकरी नवरा नको मला हो नको मला
रोज रोज शेतावर नेईल मला ग नेईल मला
असला नवरा नको मला, नको मला ॥१॥
डॉक्टर नवरा नको मला ग नको मला
रोज रोज इंजेक्शन देईल मला ग देईल मला
असला नवरा नको मला ग नको मला ॥२॥
मास्तर नवरा नको मला ग नको मला
रोज रोज छड्या देईल मला ग देईल मला
असला नवरा नको मला ग नको मला ॥३॥
राजा नवरा हवा मला ग हवा मला
रोज रोज गादीवर बसवील मला ग बसवील मला
असला नवरा हवा मला ग हवा मला ॥४॥
---◆◆*◆◆---

माये ग माये ५५५

माये ग माये, नगं तोडू माजी साळा
लई लई शिकून मोठ्ठ व्हायचंय मला....
परवा आमच्या बाई म्हनल्या का न्हाई
तुमची पोरगी डोक्यानं लई बेश हाई
तवापून येकच सपान पडतंय मला
लई लई शिकून मोठ्ठ व्हायचंय मला....
बेबीताई देनार हायेत तेंची बुकं
व्हायनाच पडतील बग थोडसं पैकं
अन येक नव काम हाय मिळणार मला
माये ग माये नगं तोडू माजी साळा..
फाटं उटंन, रंग्या संग्याला बगंन
भाकरीबी भराभर थापून टाकन
बकरीची पान लोटून जाईन पान्याला
पन माये ग माये, नगं तोडू माजी साळा....
थोड्याशा बी खर्चात न्हाइ पाडनार तुला
गनवेश फाटलाय पन चालल मला
रिबीन नगं, दप्तर नगं, नगं पैसा खायाला
पन माये ग माये, नगं तोडू माजी साळा....
मी जानते ग माये तुज्या काळजाच्या कळा
पाच कच्ची बच्ची नि दारुड्या दादला
पन मी हाय ना तुज्या संग दुक झेलाया
माये ग माये नगं तोडू माजी साळा...
आन माये, जवा लय शिकून
लंबर काडीन पयला
तवा तुज डोळं भरून येत्याल ना घळाघळा
त्यो आसरू माज्यासाठी हाय सोन्याचा गोळा
माये ग माये, नगं तोडू माजी साळा...
नगं तोडू माजी साळा....
संजीवनी बोकील

अरे संसार संसार

अरे संसार संसार, जसा तवा चुल्यावर
आधी हाताले चटके, तेव्हा मिलते भाकर
अरे संसार संसार, खोटा कधी म्हणू नही
राउडांच्या कयसाले, लोटा कधी म्हणू नही ।
अरे संसार संसार, नही रडणं कुदं
येड्या गयातला हार, म्हणू नको रे लोढण ।
अरं संसार संसार, खीरा येलावरचा लोड
एकतोंडा कधी कडू, बाकी अवघा लागे गोड ।
अरे संसार संसार, म्हणू नको रे भीलावा
त्याले गोड भीम फूल, मधी गोंडण्याचा ठेवा
देखा संसार संसार, शेंग वरतून काटे
अरे वरतून काटे, मधी चिकणे सागर गोटे

---◆◆*◆◆---

कोळी गीत

नारळी पुणव आज तुझी पूजा
दर्या राजा अरे दर्या राजा ॥धृ॥
खाडीचा माल डोई झुकावितो
सावळ्या सावळ्या खुनावतो
शांत हो रे माझ्या दर्या राजा अरे दर्या राजा
समींदर मंथनाची धाडकता तुझी धाडकता
कानाच्या शिंपल्यात भरा आता
सोनिये भडवीन मोतीये जडवीन
मोत्याचा नारळ वाहिन तुला। दर्या राजा अरे दर्या राजा
मोठेपणा ठावे तुझे देवा नाही
म्हणून आले मी तुझ्या पायी,
सोनिये मडवीन मोतीये जडवीन
मानाच्या ओटीच्या नारळ तुला। दर्या राजा अरे दर्या राजा.

---◆◆*◆◆---

आई तुझं लेकरू

आई तुझं लेकरू, वेड ग कोकरू
रानात फसलयं रस्ता ही चुकलयं सांग मी काय करू
या दुनियेची रीतच न्यारी
आजचा मैतर उद्याचा वैरी
मतलब संरता लाथा मारी पाय कुणाचे धरू ॥१॥
वनवासी मी इथे एकला
आईस मुकला गाव सोडला
मायेचा ग आधार तुटला तडफडतय वासरू ॥२॥
तुजवीन कुणी ना मज वाली
तूच बाप अन् माय माउली
दे पदराची तुझ्या सावली तळमतय वासरू ॥३॥

---◆◆*◆◆---

या लाडक्या मुलांनो

या लाडक्या मुलांनो, तुम्ही मला आधार
नव हिंदवी युगाचे, तुम्हीच शिल्पकार ॥धृ॥
आईस देव माना, वंदा गुरूजनांना
जगी भावनेहुनी त्या कर्तव्य थोर जाना
गंगेपरी पवित्र ठेवा, मनी हा विचार ॥१॥
शिवबापरी जगात दिलदार शूर व्हावे
टिळकांपरी सदैव ध्येयास त्या पुजावे
जे चांगले जगी या, त्याचा करा स्वीकार ॥२॥
शाळेत रोज जाता, ते ज्ञान सिंधू मिळवा
हृदयात आपल्या त्या देशाभिमान ठेवा
कुलशील मान राखा, ठेऊ नका विकार ॥३॥

- साने गुरूजी

---◆◆*◆◆---

ऐरणीच्या देवा तुला

ऐरणीच्या देवा तुला ठिणगी ठिणगी वाहू दे
आभाळागत माया तुझी आम्हांवरी राहू दे ॥ धृ॥
लेऊ लेणं गरिबीचं, चणं खाऊ लोखंडाचं
जीणं होवं आबाळूच धनी मातुर देवा माझा,
वाघावाणी असू दे SS
आभाळागत माया तुझी ॥ १ ॥
लक्ष्मीच्या हातातली चौरी व्हावी वरखाली
इडा पिडा जाई आणि किरपा तुझी भात्यातल्या
सुरासंग गाऊ दे SSS
आभाळागत माया तुझी ॥२॥
सुखं थोडं दुःख भारी दुनिया ही भलीबुरी
घाव बसल घावावरी, सोसायाला अंगी बळ
येऊ दे SSS
आभाळागत माया तुझी आम्हांवरी ॥३॥

---◆◆*◆◆---

गेला मोहन कुणीकडे

रिमझीम पाऊस पडे सारखा यमुनेलाही पूर चढे
पाणीच पाणी चहूकडे ग बाई गेला मोहन कुणीकडे ?
तरुवर भिजले भिजल्या वेली
ओली चिंब राधा झाली
चमकून लवता वरती बिजली
दचकून माझा ऊर उडे । गेला मोहन कुणीकडे ?
हाक धावली कृष्णा म्हणूनी ?
रोखूनी धरली दाही दिशानी
खुणवितो तुज कर उंचावुनी
गुंजत मंजुळ मुग्ध चुडे । गेला मोहन कुणीकडे ?
जलाशयाच्या लक्ष दर्पणी
तुझेच हसरे बिंब बघुनी
हंसता राधा हिरव्या रानी
पावसातही ऊन पडे । गेला मोहन कुणीकडे ?

---◆◆*◆◆---

या जगण्यावर शतदा प्रेम करावे

या जन्मावर, या जगण्यावर शतदा प्रेम करावे ॥धृ॥
'चंचल वारा, या जलधारा, भिजली काळी माती
हिरवे हिरवे प्राण तशी ही रुजून आली पाती
फुले लाजरी बघुन कुणाचे हळवे ओठ स्मरावे
या जन्मावर, या जगण्यावर शतदा प्रेम करावे ॥१॥
रंगाचा उघडुनिया पंख सांज कुणी ही केली ?
काळोखाच्या दारावरती नक्षत्रांच्या वेली
सहा ऋतूंचे सहा सोहळे, येथे भान हरावे
या जन्मावर, या जगण्यावर शतदा प्रेम करावे ॥२॥
बाळाच्या चिमण्या ओठांतुन हाक बोबडी येते
वेलीवरती प्रेम प्रियेचे जन्म फुलांनी घेते
नदीच्या काठी सजणासाठी गाणे गात झुरावे
या जन्मावर, या जगण्यावर शतदा प्रेम करावे ॥३॥
या ओठांनी चुंबुन घेईन हजारदा ही माती
अनंत मरणे झेलुन घ्यावी इथल्या जगण्यासाठी
इथल्या पिंपळपानावरती अवघे विश्व तरावे
या जन्मावर, या जगण्यावर शतदा प्रेम करावे ॥४॥

मंगेश पाडगावकर

४. ईशस्तवन

देई सुयश

देई सुयश मनुजाला । प्रभु तो ॥धृ॥
निष्ठेने जो करी यत्नाला
मिळत योग्य फल त्या तपाला
असाध्य ते होई साध्य तपाने
नर होई नारायण करणीने
ज्ञान-मान-धनलाभ तयाला ॥

---◆◆*◆◆---

प्रथम वंदन

प्रथम वंदन श्रीगणेशा
गौरीसुत प्रिय हमेशा
सकल विघ्न भय क्लेश दुसरे निवारे ॥धृ॥
पूरण गुण गण निधान
सुर मुनि जन करत गान
ब्रह्मानंद चरण ध्यान
सकल काजे सारे ॥

---◆◆*◆◆---

विनंती शारदे देवी

मंगलमय चरणी तुझा
विनंती शारदे देवी ॥धृ॥
रत्नजडित मुकुट शिरी
छेडित वीणा मृदुकरी
नयन रम्य तव मूर्ती
राहो मम हृदयांतरी
तव कृपा प्रसाद जरी ॥१॥
तिमिर पटल होई दुरी
विद्या ये सकल करी
रक्षि बालका माते ॥२॥

---◆◆*◆◆---

मादे ही अंतरी

प्रणति सुजनाप्रती शारदा मंदिरी
वितरता स्वागता, मोद हो अंतरी ॥धृ॥
स्नेह संमेलनी, रसिक जन पाहुनी
होत नत शिर झणी, त्वदीय चरणावरी ॥१॥

---◆◆*◆◆---

जय जय जगदंब

जय जय जगदंब
माय भवानी करितो वंदन
जोडुनी करद्वयासी नत तव पदा ॥धृ॥
सुंदर तव ध्यान, मागत वरदान
यश देई उद्यमास वारुनी आपदा ॥१॥

---◆◆*◆◆---

पदकमली

पदकमली नय तुज शारदे
विमल भाव मनी आस सतत धरू
दुरित हरुनी पदी येऊ शरण ॥धृ॥
रम्य कांती ही करी तम नाशन
वीणाख जन ताप हरण
करुणापदी नत भावेविन
चुकत शिशु तथा दाव सुपथ ॥
सकल विश्वपालक तू
तारक मारक तू
मायभूमी सेवण्यास शक्ती दे प्रभो आम्हांस ॥

---◆◆*◆◆---

चरणा गुरुजनभेटी

भावपूर्णमनाला करितो
सरस्वतीच्या त्रिभुवनवरदा
चरणा गुरुजनमेळी सादर ॥धृ॥
भिन्नवृत्तीजन वाक्य विकासा द्विय ताराबल
योजुनी साजवि, अशी वत्सलभक्त
सुगुणाकार ॥

---◆◆*◆◆---

स्वागत या पितरी

स्वागत या पितरी मधुर संमेलनी
मंगल सुदीन रविस दिव्य या पाहुनी ॥धृ॥
नव भाव सुमवृंद विकसोनी सानंद
उधळितो निजगंध तोचि ये वाहुनी ॥१॥
मधुप्रीत हृदयात संगीत अजि गात
स्वर सुरस जे त्यात येत हे लावुनी ॥२॥
गुणवंत यशवंत रसिकजन हे वसंत
हर्ष होत दिगंत येथ अवलोकुनी ॥३॥

---◆◆*◆◆---

मंगल दिन हा

मंगल दिन हा अजि उगवला
शिशुगण बहु आनंदे नटला ॥धृ॥
पारितोषिकोत्सव आम्हाला
उत्तेजन दे कर्तव्याला ॥१॥
तोष जाहला आपण येऊनी
समारंभ हा भूषित केला ॥२॥

---◆◆*◆◆---

अति फुलवीत अंतरास

अति फुलवीत अंतरास
प्रभुवर जनवृंद थोर
स्वागतास मन आतुर, उधळीत नव भावन सुमन
उपवनास सूर्य तेज नवजीवन रुचिर देत
हासुनी करी सुप्रसन्न स्वागतास जणु आतुर
उधळीत नव भाव सुमन

---◆◆*◆◆---

स्वागत करी सज्जना

स्वागत करी सज्जना
येथे येऊनी सारे दाविलास थोरपणा
वेळ अमोलिक दिधला, कौतुक करण्या जमला
केले बहुत उपकारा, मोद होत फार मनाला ॥

---◆◆*◆◆---

स्वागत करु

स्वागत करु सुमने समयी या
सुमुदित हे मन, आज हरे भान ॥धृ॥
उपकृत केले बालगणांना
स्वीकारावी साऽन कृती विनंती ॥१॥

---◆◆*◆◆---

५. स्वागतपद्य

स्वागत आपुले करु आजला

स्वागत आपुले करु आजला
प्रेमभराने या समयाला ॥१॥
मान्यवरांनी पद भूषविले
विनीत गृहा या पावन केले
जीवन शिक्षण सुरू झाले
मोद आज जाहला मनाला स्वागता ॥१॥
स्वागत करितो या सुजनाचे
गाणे करुनी त्या बंधू जनाचे
सुखमय जावो जीवन आमुचे
आम्हाला मिळवू आशीर्वाद त्याचे
शुभदिनी आज मंगलसमयी ॥२॥

---◆◆*◆◆---

पाहता ही ज्ञानीयांची पाउले

पाहता ही ज्ञानीयांची पाउले SSS
गुरुजनांच्या स्वागती मन रंगले ॥१॥
ज्ञानदानाचे पुजारी हो तुम्ही
मानवाचे ज्ञान धेनू हो तुम्ही
शुद्ध सात्वीक भाव मी झंकारिले ॥१॥
धर्म माना शिक्षकाचा हो तुम्ही
बाल चमू दैवते माना हो तुम्ही
दुरीतांचे तिमिर जावो प्रार्थिले ॥२॥
जोतीबाचे स्थान आहे हो इथे
दर्शनाचा लाभ होईल हो तिथे
दर्शनासी कर आपुले जोडीले ॥३॥

---◆◆*◆◆---

अर्पुनिया पुष्पगुच्छ....

अर्पुनिया पुष्पगुच्छ भाव सुमनांचे
प्रेमभरे स्वागत करु मान्यवरांचे ॥१॥
हो SSS प्रिय सौजन्य सन्मान्यशाली
पाहुणे आले मने नम्र झाली
प्रेमभरे गीत स्फुरे सकलजनांचे ॥१॥
हो SSSS आले मांगल्य तव पावलांनी
सर्व चैतन्य झाले सुखांनी
भान हरे गान स्फुरे भाग्यकवींचे
प्रेमभरे गीत स्फुरे सकलजनांचे ॥२॥

---◆◆*◆◆---

सुमने उधळा हासा-खेळा

सुमने उधळा हासा खेळा,
दिन भाग्याचा उदया आला, सुमने.....
स्वागत सुजनांचे करण्याला
मोद मनाला आहा झाला, सुमने.....
गमती भवती बुधजन सारे जमतील
हे हे मंगल तारे, सुमने.....
तन्मय होतील पाहूनी सगळे
नाना परिच्या आमुच्या लीला, सुमने
मन मंगल या येऊनि काला
उपनगरीच्या अहा बाला, सुमने.....

---◆◆*◆◆---

आमुच्या मनीच्या कळ्या...

आमुच्या मनीच्या कळ्या धुंद झाल्या
उमलूनी गंधूनी गेल्या हो आज तुमच्याच हो
स्वागताला हो स्वागताला ॥१॥
बाग आमुची ही आगळ्या फुलांची
अत्तरे ही होतील आमुच्या दिलांची
त्याच अत्तरांनी तुमच्या वरी हा
वर्षाव मोदाने केला हो ॥१॥
हृदयाचे ताट नयनांच्या ज्योती
अश्रूंचे तेल आतड्यांच्या वाती
भावे फुले वाहू सहस्र हातानी
ओवाळीते मी तुम्हाला हो आज ॥२॥
तुमच्या आगमनाने भूमी धन्य झाली
कस्तुरी मनाची तीने मुक्त केली
मातीच्या कणांना तेज आज आले
घेऊनी तुमच्या पदाला हो ॥३॥

---◆◆*◆◆---

ही हृदय सुमने फुलली सारी

ही हृदय सुमने फुलली सारी
भावनेचा हा जिह्वाळा
दावी विनम्र भावा SSS ॥१॥
या सुमनांनी करिता स्वागत
प्रेमा होऊनी आकर
मानूनी घ्यावी ही सेवा
ही हृदय सुमने फुलली सारी ॥१॥

---◆◆*◆◆---

स्वागत करतो तुमचे खास

स्वागत करतो तुमचे खास
आला घेउनिया त्रास
घ्या घ्या मानुनि सेवा ही पुरवा अमुची आस
स्वागत करितो ॥१॥
मान विनंतीला दिधला
धावूनिया येथे आला
धन्य झालो पाहून तुम्हा
पाजा ज्ञानामृत आम्हांस धरतो हृदयी या प्रेमा
घ्या घ्या मानूनी सेवा ही पुरवा आमुची आस ॥१॥
क्षमा करा चुकले त्याची
लोभ नित्य ठेवा
सहकार या मंत्राने सुखी करा सर्वा
पळवूनि लावा या भेदास आम्ही बोलक सांगतो खास
घ्या घ्या मानूनी सेवा ही पुरवा आमुची आस ॥२॥

---◆◆*◆◆---

आगतम् - सुस्वागतम्

आगतम् - सुस्वागतम्
स्वागतम् स्वागतम्
शिविरार्थी आम्ही करितो आपले स्वागतम् सुस्वागतम्
थोरांचे आशिष लाभले
एकविसांचे शिबीर आले
कृतार्थतेचे सौख्य गवसले (२ वेळा)
इच्छा आणि परिश्रम संगम
होता घडले मंगलम्
शिविरातील लक्षण सोनेरी जपूनी म्हणू या हो मंगलम्
स्वागतम्, सुस्वागतम् (३ वेळा)

---◆◆*◆◆---

हर्षले पाहूनी बहुजन रे

हर्षले पाहूनी बहुजन रे
करू स्वागत आपुले प्रेमभरे ॥१॥
महाराष्ट्र भू ही शिवबाची
शूर वीरांची गुण रसिकांची
दासबोध गाया तुळ्याची
अखंड निर्मिती ज्ञान उरे
हो हो अखंड निर्मिती ज्ञान उरे ॥१॥
ज्ञान संपदा तप हे खडतर
आचरले परि सतत निरंतर
उच्च पदासि भूषित केले
जनसेवा ही आस उरे ॥२॥
भिन्न भिन्न जरी भाषा आमुची
अभिलाषा परि एकच साची
मानवतेचा मंत्र सांगण्या
भारतीय आम्ही गात फिरे
ते हो भारतीय आम्ही गात फिरे ॥३॥
--◆◆*◆◆--

स्वागत केले आनंदाने

स्वागत केले आनंदाने
उधळू हर्षने शब्द सुमने ॥१॥
शुभ समयाला आपण आला
काय आम्हाला नाही उणे ॥१॥
करितो सेवा आशीर्वाद द्यावा
प्रसन्न झाली आमची मने ॥२॥
--◆◆*◆◆--

अंतरीचा दिवस उगवला

अंतरीचा (आनंदाचा) दिवस उगवला
हर्ष मावेना मनी ॥१॥
करूया स्वागत हे शुभदिनी
भाग्य आमुचे आज उजळले
थोर मुनिजन पाहुणे लाभले
अर्पुन त्यांना पुष्प माला
वाईट विचाराच्या आहारी जाऊन चांगल्या
आचारांचे उल्लंघन करू नका
हर्ष मावेना मनी ॥१॥
जमले सारे थोर मुनीजन
भासे जणू ही रत्नाची खाण
प्रणाम आमचा सर्व जणांना
हर्ष मावेना मनी ॥२॥
विद्यामंदिर,
आम्ही गाऊ बोल बोबडे
स्वागतास या मान मिळावा
हर्ष मावेना मनी ॥३॥
--◆◆*◆◆--

स्वागत गीता प्रेमे गाऊ

स्वागत गीता प्रेमे गाऊ
ध्या मानूनी हे आज विनवू ॥१॥
निजजन सेवा हाची विसावा
वाटे आम्हा भूषण पावू
स्वागत गीता प्रेमे गाऊ ॥१॥
सुखमय देशा दया नव आशा
अत्यानंदे हे आम्ही गाऊ
स्वागत गीता प्रेमे गाऊ ॥२॥
--◆◆*◆◆--

प्रमोद वाटे सकल मनाला

प्रमोद वाटे सकल मनाला
देखुनि नयनी सुजना सकला ।
अमोल वेळा आपली त्यजुनि
निमंत्रणा ते मान देऊनि ।
उपकृत केले आगमनाने
बोधामृत ते द्यावे सकला ।
प्रमोद वाटे सकल मनाला ॥

--◆◆*◆◆--

सानंदे स्वागतास

सानंदे स्वागतास स्वीकारा शुभक्षणास ॥
मंगल दिन हा सजला
मोद मनी बहु भरला
सुत तुम्ही त्या प्रकाश ॥१॥
अर्पियली भावसुमे
स्वीकारा मुदित मने
स्नेह गंध द्या आम्हास ॥२॥
--◆◆*◆◆--

अहा सज्जनांच्या करी

अहा सज्जनांच्या करी स्वागत मी
तुम्ही ज्ञान मार्तंड आम्ही तमीर ॥१॥
सुगंधी सुमेही सृष्टी ही सुंदर
तशी आज भासे सभा ही सुंदर
जन हे कृपाळू पालक कृपाळू
तशी आज भासे सभाही कृपाळू
सागर अथांग आकाश अथांग
तशी आज भासे सभाही अथांग
अहा S S सज्जनांच्या करी स्वागत मी ॥
--◆◆*◆◆--

चला स्वागताला चला जाऊ या

चला स्वागताला चला जाऊ
गुरूच्या प्रति स्वागत गाऊया
पदी पुष्प त्यांच्या चला वाहूया
गुरूच्या प्रति स्वागत गाऊया ॥१॥
ज्ञानाचा हा ठेवा तुम्ही आम्हा द्यावा
जीवन आमुचे घडवा तुम्हीच हो देवा
पदी पुष्प त्यांच्या चला वाहूया
गुरूच्या प्रति स्वागत गाऊया ॥२॥
गुरू मानू ब्रम्ह गुरू आहे विष्णू गुरू ते
महेश गुरू आमुचे ईश
पदी पुष्प त्यांच्या चला वाहूया
गुरूच्या प्रति स्वागत गाऊया ॥३॥
--◆◆*◆◆--

स्वागतम् स्वागता

स्वागतम् स्वागता
करू आपल्याचिया स्वागता
गुरुजन बहुजन येथे जमले
आम्हा उपकृत करून पावले
या अज्ञानी जनतेसाठी
आपण पुढे धावला आ SS ... आ
स्वागतम् स्वागता
बुद्धीमान त्या मुलांसाठी
ज्ञानी त्यांना करण्यासाठी
आपण पुढे धावला आ SS ... आ
--◆◆*◆◆--

करितो स्वागत प्रेमभरे

करितो स्वागत प्रेमभरे
भाव ठेवूनिया मनी ओ ॥५॥
सहस्र फुलांचा सडा केला
पवित्र मेळा दारी आला ॥१॥
ऋषीमुनीसह तुम्ही आला
वंदन करितो तव चरणाला ॥२॥
राष्ट्र संकटी उठे ठाकता
जनकल्याणा मार्ग दाविता ॥३॥
मार्गदर्शन करण्या जमला
घालितो प्रेमे पुष्पमाला ॥४॥
मंदिर आमुचे पवित्र झाले
स्वागत करण्या गीत गाईले ॥५॥
--◆◆*◆◆--

स्वागताचा सोहळा

स्वागताचा सोहळा स्वागताचा सोहळा
अमृताच्या या क्षणाने मोहरली फूल पाने
या सुगंधी संस्कृतीचा ध्यास आहे आगळा ॥१॥
ज्ञान हा डोळा मनाचा । ज्ञान हा ठेवा गुणांचा
सभ्यतेचा नम्रतेचा डोल आहे आगळा ॥२॥
ज्ञानरूपी दूत आले ऐकताही मुग्ध झाले
ते इथे साकार झाले वंदु त्याच्या पाऊला ॥३॥
ही कलेची भूमी माता धन्यतेचा तिलक गाथा
सज्जनांच्या स्वागताला सुजन आहे थांबला ॥४॥
--◆◆*◆◆--

ज्ञानमंदिरी आला आपण

ज्ञानमंदिरी आला आपण आज शुभ संमया
आला शुभक्षण हा ॥१॥
निवास येथे सरस्वतीचा आम्हा लाभतो
कलागुणांची वृद्धी होवो
आशिश द्यावा हा
आला मंगल शुभ क्षण हा ॥१॥
तुम्ही करावे कौतुक आमचे होईल सार्थक परिश्रमाचे
कृपा पाठीशी असता आमची लाभे बल देह
आला मंगल शुभ क्षण हा ॥२॥
--◆◆*◆◆--

तान्यांना बोलवा

तान्यांना बोलवा चंद्राला पालवा
वान्याला जागवा जाऊ चला -२ स्वागताला रे ॥१॥
सागराच्या लाटांनो मेघातील धारांनो
वर्षवू या शिंपवू या
अंगणी सडा हा घाला रे ॥१॥
निळ्या नभीच्या इंद्रधनूनो
गर्द जरा रंग भरा
अंगणी रांगोळी घाला रे ॥२॥
हृदयीच्या पुष्पांची स्नेहांची माला हो
गुंफुनिया अपूर्व चला
अर्पुया आज चला रे ॥३॥
--◆◆*◆◆--

हाती सुमनांच्या माळा

हाती सुमनांच्या माला
अर्पितो सुंदर या घाला
करूया गोड स्वागताला नमितो तुम्हा
आज या क्षणाला ॥१॥
आम्ही चिमुकले मुले
अर्पितो सुमनांची फुले
दर्वळूनिया कार्य त्यांचे झाले ॥१॥
आमुचा अमोल हा क्षण
आम्ही गातो गोड गाणे
अशिया अशी शुभदान ॥२॥
--◆◆*◆◆--

स्वागत करतो आज आपुले

स्वागत करतो आज आपुले ॥५॥ स्वागत
दवबिंदू हे नकळे आज
वनस्पतींना जीवन दिधले
ऋषीतुल्य तुम्हा मान आपुले स्वागत ॥१॥
दिव्या दिव्यांनी दिवे लाविले
अनेकांत ते एकत्व आले
शून्यातूनी जग निर्माण केले
अढळ धुवापरि मान आपुले स्वागत ॥२॥
--◆◆*◆◆--

स्वागत करितो मानूनी आला

स्वागत करितो मानूनी आला
आमूच्या विनंतीला मोद बहू झाला ॥१॥
मंदिर साजे सरस्वतीचे
ध्येय आमुचे उपासनेचे
आशीर्वाद हो असो आपुला मंगल समयाला ॥२॥
मयूर मुदित हो देखूनि जल द्या
उत्साही आम्ही तुम्हा पाहता
तुम होऊ द्या चातक आम्ही, करितो स्वागताला ॥३॥
--◆◆*◆◆--

करु या वंदन

करूया वंदन सरस्वतीला
कला न विद्या देई तू सकला ॥१॥
तुझीच सेवा सदा घडावी
तुझीच मूर्ती मनी वसावी
तुझ्याच ठायी वसो लिनता ॥१॥
आम्ही हो बाले अजान छोटी
तुझ्या कृपेने ही होऊ मोठी
आता ज्ञानदीप तो लाविला ॥२॥
प्रसन्न वरदा देवी शारदा
करीन भक्ती सदा सर्वदा
करी पूर्ण तू मनोकामना ॥३॥
--◆◆*◆◆--

हृदय पुष्प हे

हृदय पुष्प हे फुलवित साचे
स्वागत सुजनांचे, करूया स्वागत सुजनांचे ॥१॥
धन्य आमुचे भाग्य उजळले
सुजन माननीय सकल ही जमले
आगमनाने पवित्र केले विद्यामंदिर हे
करूया स्वागत सुजनांचे ॥१॥
विधा विभूषित हे विद्वानी
चालक लाभे आज या स्थानी
पवित्र करतील ज्ञान जलानी
हृदयी जनतेचे करूया स्वागत सुजनांचे ॥२॥
--◆◆*◆◆--

६. समारोप गीत

वंदन प्रभु

वंदन प्रभु पदयुगास संगट भय हारकास
तव कृपासुधा भगवन, देई सकला जनास ॥धृ॥

--◆◆*◆◆--

विनती जगाचा

विनती जगाचा धनि जो तयाला
पळवी दूरी तू खलमत्सराला
वितरोनी प्रेमामृत मानसात
नर देवरुपे विलसो जगात ॥

--◆◆*◆◆--

सकळ बुध जना

सकळ बुध जना हीच प्रार्थना
प्रभुवर चरणा अर्पुनी सुमना
उन्नती आपुली संतत करुनी
निशिदिनी लागा राशेद्धरणा ॥

--◆◆*◆◆--

आभार बहु

आभार बहु जाहले आपुले
निज दर्शनाने मम तोषविले ॥धृ॥
आम्ही किती सान
द्यावे आम्हा ज्ञान
ठेव कृपाछत्र आम्हावरी
भयदीव चरणी कर नम्र झाले ॥

--◆◆*◆◆--

थोर ही पाउले

कितीतरी कार्यावरी प्रेम हे आपुले
महणुनिया लागली थोर ही पाउले ॥धृ॥
आभार नच फिटे, शब्दसिंधु आटे
उभय हृदया पटे, धन्य किती जाहले ॥१॥

--◆◆*◆◆--

(भरत वाक्य) (निशिदिनी मनी धरिला)
निशिदिनी सनी स्मरुनी प्रभूला
विनती करितसू या समयाला
सेवु चला या भारत भूला ॥धृ॥
दारिद्रे, मतभेदे पिडिती
मायभूमी ही आपुली शिणली
उद्धराया या झडकरी तिला ॥१॥

--◆◆*◆◆--

७. आनंददायी गीते (बालगीते)

सुंदर दरिया

सुंदर दरिया सुंदर दरिया
कैसी तू बहती है
नाव हमारी रंगोली है
नाव हमारी छकेली है
खींचो भाई खींचो भाई
जल्दी पार जाना है ।

--◆◆*◆◆--

हाथी गीत

हम हाथी को गिनती सिखायेगे ॥धृ॥
बोल हाथी बोल बोल हाथी एक
तुझे मिलेगा केक,
थोडा तुम खाओगे, थोडा हम खाएंगे ॥१॥
बोल हाथी बोल बोल हाथी दो
तुझे मिलेगा डोल,
आधा तुम बजाओगे, आधा हम बजायेगे ॥२॥
बोल हाथी बोल बोल हाथी तीन,
तुझे मिलेगी बीन,
आधी हम बजाओगे, आधी हम बजायेगे ॥३॥
बोल हाथी बोल बोल हाथी चार
तुझे मिलेगी कार,
आधी तुम चलाओगे, आधी हम चलायेगे ॥४॥
बोल हाथी बोल बोल हाथी पाँच
तुझे मिलेगी काँच
हाथी तुम देखोगे, आधी हम देखेगे ॥५॥

--◆◆*◆◆--

वारावदे कानामध्ये

वारा वदे कानामध्ये गीत गाईन तुला
ताप हरीन शांती देईन हसरे माझ्या मुला ॥धृ॥
चिमणी येऊन हसून बागडून काय म्हणे मला
चिचिच करीन चिंता हरीन, हसरे माझ्या मुला ॥१॥
पाऊस पडेल पृथ्वी फुलेल मेघ म्हणे मला
नद्या, नाले बघशील भरले, हसरे माझ्या मुला ॥२॥
रवि, शशी ताराराशी दिव्य दावीन तुला
बोले प्रकाश, डोले आकाश हसरे माझ्या मुला ॥३॥
जेथे जाईन तेथे पाहीन, ऐकू ये मला
रडू नको, रसू नको हसरे माझ्या मुला ॥४॥

--◆◆*◆◆--

भगवंताची वीण

पळसाला पाने तीन
ही भगवंताची वीण ॥धृ॥
कावळ्यास काळे केले
पांढऱ्या पंखाचे बगळे
कोकिळेस सुंदर तान ॥१॥
कोल्ह्यास दिली चतुराई
हरणास दिली चपळाई
उंटाची लांबच मान ॥२॥
हत्तीस प्रचंड पोट
बकऱ्यास लोकरी कोट
कोंबड्याची तुंग तुमान ॥३॥

--◆◆*◆◆--

राम नारायण बाजा बजाता

राम नारायण बाजा बजाता ॥१॥
ठण-ठण-ठण-ठण घंटी बजाता
पों पों पों पों - पोंगा बजाता
राम नारायण बाजा बजाता ॥१॥
ढम् ढम् ढम् ढम् ढोल बजाता
झन् झन् झन् झन् झांज बजाता
छूम छूम छूम छूम घुंगरू बजाता
राम नारायण बाजा बजाता ॥२॥
पिव, पिव, पिव पिव, पुंगी बजाता
भों, भों, भों, भों, भोंगा बजाता
तडम्, तडम्, तडम्, तडम् ताशा बाजाता
राम नारायण बाजा बजाता ॥३॥
ट्रिं, ट्रिं, ट्रिं, ट्रिं घंटी बजाता
स्क्रींग, स्क्रींग, स्त्रींग, स्त्रींग सतार बजाता
धीन धीना धीन, धीन धीना धीन तबला बजाता
राम नारायण बाजा बजाता ॥४॥
डुबांग, डुबांग, डुबांग, डुबांग ढोलकी बजाता
सारे गम- सारे गम पेटी बजाता
राम नारायण बाजा बजाता ॥५॥

--◆◆*◆◆--

दादी माँ

आओ हम सब नाचे गाये
दादी घर में नही
दाये से दाया हाथ मिलाये....
बाये से बाया हाथ मिलाये
दोनों से दोनो हाथ मिलाये
उपर उठे निचे बैठे.....
आगे जाये, पिछे आये
जोरसे हंसे, जोरसे रोये
दादी घर में नही.

--◆◆*◆◆--

चुरमुरा गीत

लाला चुरमुरा, लहालहाला चुरमुराSSS
माय मम्मी गेव्हे मी आना
टू बाय वन बनाना,
बट आय डीड नॉट बाय बनाना,
आय वॉन्ट चुरमुरा SSS ॥१॥
माय मम्मी गेव्हे मी रुपी
टू बाय वन टोपी,
बट आय डीड नॉट बाय टोपी,
आय वॉन्ट चुरमुरा SSS ॥२॥
माय मम्मी गेव्हे मी रुपी
टू बाय व टॉफी
बट आय डीड नॉट बाय टॉफी
आय वॉन्ट चुरमुरा SSS ॥३॥

--◆◆*◆◆--

भोलानाथ ! भोलानाथ !!

सांग सांग भोलानाथ ! पाऊस पडेल काय
शाळेभोवती तळे साचून सुट्टी मिळेल काय ॥१॥
भोलानाथ ! दुपारी आई झोपेल काय ?
लाडू हळूच घेताना आवाज होईल काय ?
भोलानाथ ! भोलानाथ !! सांग सांग भोलानाथ
पाऊस पडेल काय ? ॥१॥
भोलानाथ ! भोलानाथ !! खरं सांग एकदा
आठवड्यातून रविवार येतील का रे तीनदा
भोलानाथ ! भोलानाथ !! सांग सांग भोलानाथ
पाऊस पडेल काय ॥२॥
भोलानाथ ! उद्या आहे गणिताचा पेपर
पोटात माझ्या कळ येऊन दुखेल का रे दोपर
भोलानाथ ! भोलानाथ !! सांग सांग भोलानाथ
पाऊस पडेल काय ? ॥३॥
शाळेभोवती तळे साचून सुट्टी मिळेल काय ? ॥४॥
सांग सांग भोलानाथ ! पाऊस पडेल काय ?

--◆◆*◆◆--

नाच रे पोरा शाळेच्या अंगणात

नाच रे पोरा शाळेच्या अंगणात
नाच रे पोरा नाच ॥१॥
शाळेची वेळ झाली रे
घण-घण घंटा वाजली रे
प्रार्थनेची पाळी
आज माझी झाली
नमन करूनी शारदेचं ॥१॥
भरभर गणती केली रे
सुविचार सांगने झाले रे
वर्गात जाऊ, कविता गाऊ
तालात करूनी नाच ॥२॥

--◆◆*◆◆--

ताराची शाळा

चल शाळेला चल चल तारा,
नको राहू तू घरच्या घरा
पिऊ वारा पाणी, नाचू गाऊ गाणी,
टोला पुढं नेऊ या सारा ॥१॥
या जंगलची किताब वाचू
वारा गाणी गातो तु मी नाचू
अक्षरानं लिहू, गणितानं मोजू,
चल शोधूया ज्ञानाचा झरा ॥१॥
नको डरू कोणाला तू राणी,
या देशाची आहेस तू धनी
लिहा वाचायचा, सारं शिकायचा,
रस्ता लोकशाहीचा खरा ॥२॥
चल झटपट शाळेला पोरी,
उठ हाती घे देशाची दोरी
हक्क शिकायचा नीट जगायचा,
आणू मानानं आपल्या घरा ॥३॥

शाळा बदलली बघ-बघ बाई,
आता गुरूजी नाचे गाई
नाव दाखल करू, रोज नियम धरू,
खेळ खेळत शिकावयाचा ॥४॥

--◆◆*◆◆--

तारा आता म्हणते

(चालू-चल शाळेला चल चल तारा)

बाई आले मी शाळेच्या दारा,
आई बाबा विसरले घरा
तुम्ही त्वरा करा, नाव दाखल करा,
आता राहणार नाही मी घरा ॥१॥
शाळा पाहिली बाई मी आता,
मना भीती राहिली न आता
रोज शाळेत जाईन, ज्ञान घऊन येईन,
करीन साक्षर परिसर सारा ॥१॥
पहिला तास असे 'मुल्यशिक्षण',
त्यातून मिळे खरे जीवन शिक्षण
असे शिक्षण घेईन, जीवन सुखी करीन,
करीन सुखी परीवार सारा ॥२॥
मी डरनार नाही कुणाला,
शिक्षणाने मला मंत्र दिला
हा मंत्र घेईन, देश बलवान करीन,
देश तारील ही भावी तारा ॥३॥
महिला शिक्षणाला आले मोल,
जाऊ देणार नाही वाया वेळ
मी खंबीर होईन, सारं समजून घेईन,
घेईन हाती या देशाची धुरा ॥४॥

वनमाला सुंदर दाभोलकर

--◆◆*◆◆--

असावा सुंदर चॉकलेटचा बंगला

असावा सुंदर चॉकलेटचा बंगला
चंदेरी सोनेरी चमचमता चांगला ॥१॥
चॉकलेटच्या बंगल्याला टॉफीचे दार
शेपटीच्या झुपक्यान झाडून जाई खार ॥१॥
गोल गोल लेमनच्या खिडक्या दोन
हॅलो हॅलो करायला छोटासा फोन
बिस्किटांच्या गच्चीवर मोर छानदार
पेपरमिंटच्या अंगणात फुले लाल लाल ॥२॥
चांदीच्या झाडामागे चांदोबा राहतो
मोत्याच्या फुलातून लपाछपी खेळतो
उंच उंच झोक्याचा खेळ रंगला
मैनेचा पिंजरा वर टांगला
किती किती सुंदर चॉकलेटचा बंगला
चंदेरी सोनेरी चमचमता बंगला ॥३॥

- राजेंद्र वाकडे

---◆◆*◆◆---

वाद्य गीत

छुम छुम झनझन झांझर बाजे
ताले वाले हिल मिलनाचे ॥१॥
हि री री री ही री री री सांरंगी बाजे
हीरीरी, रीरीरी, रीरीरी, रीरीरी ॥१॥
पी पी पी पी बांसरी बाजे
आआआ, आआआ, आआआ, आआआ ॥२॥
तक् धीन् तक् धीन् तबला बाजे
तक् धीन्, तक् धीन्, तक् धीन्, तक् धीन् ॥३॥
टी री री री टी री री री संतरी बाजे
टीरीरी, टीरीरी, टीरीरी, टीरीरी ॥४॥
ढम ढम ढम ढम ढोलक बाजे
ढमा ढम्, ढमा ढम्, ढमा ढम्, ढमा ढम् ॥५॥

---◆◆*◆◆---

पाऊस गीत

टपटप पडती गारा, सर सर पाऊस आला
आनंदाने नाचत सारे, अंगणी खेळूया
यारे सारे या ॥१॥
तडा तडा पडे सडा, चौकामध्ये टाकू उड्या
गारा वेचुनी टाका तोंडी, गारे गार वारा
अंगणी खेळूया यारे ॥१॥
इकडे तिकडे बघा जरा, पाणी वाहती खळाखळा
होडी कागदी वल्हवून मी जाऊ मामाच्या गावा
अंगणी खेळूया यारे ॥२॥
इकडे तिकडे गरा - गरा, काळ्यामाळातून धावू चला
चिंब भिज्या पाखरा परी, झेलू पंखी वारा
अंगणी खेळूया यारे ॥३॥
वाकत - वाकत तरा तरा, आजी आली बघा जरा
पळून जाऊ लपून बसू या अंधान्या कणगीला
अंगणी खेळूया यारे ॥४॥

---◆◆*◆◆---

सारे ग म चे संगीत

मला न कळले सारे ग म गाण्याचे संगीत
मी गातो मी गातो मी गातो मी गातो
बडबडगीत बडबडगीत बडबडगीत बडबडगीत ॥१॥
जमवुनी सारी वेडी पोरे
टपटप पाडूया कैऱ्या बोरे
खुशाल गातो फांदीवरती
नाही कुणाला भीत ॥१॥
ओढा गाई झुळझुळ गाणी
कोकीळा गाई अमृत वाणी
मी ही गातो त्यांच्यासंगे ती ही होती धीट ॥२॥
कधी पाखरे होऊन फिरतो
कधी आईच्या कुशीत शिरतो
बालपणीचा काळ सुखाचा हिच आमुची रीत ॥३॥

---◆◆*◆◆---

म्हातारीची शेती

म्हातारीची शेती होती
शेतामध्ये राहत होती ॥१॥
शेतामध्ये मांजरे होती
म्यांव म्यांव म्यांव म्यांव करीत होती
इकडे म्यांव म्यांव, तिकडे म्यांव म्यांव
जिकडे तिकडे म्यांव म्यांव म्यांव म्यांव ॥१॥
शेतामध्ये कुत्री होती
भो भो भो भो करीत होती
इकडे भो भो तिकडे भो भो
जिकडे तिकडे भो भो भो भो ॥२॥
शेतामध्ये शेळी होती
बे बे बे बे करीत होती
इकडे बे बे तिकडे बे बे
जिकडे तिकडे बे बे बे बे ॥३॥
शेतामध्ये कावळे होते
काव काव काव काव करीत होते
इकडे काव काव तिकडे काव काव
जिकडे तिकडे काव काव काव काव ॥४॥
शेतामध्ये बदके होती
बॅक बॅक बॅक बॅक करीत होती
इकडे बॅक बॅक तिकडे बॅक बॅक
इकडे तिकडे बॅक बॅक बॅक बॅक ॥५॥

---◆◆*◆◆---

गुलगुल्या रे...

गुलगुल्यारे गुलगुल्या, गुलगुल्यारे गुलगुल्या SS
छान छान गुलगुल्या मजेदार गुलगुल्या
ओ हो रे ओ हो रे हो ॥१॥
गुलगुल्याची शेडी
जशी गवताची पेंडी ॥१॥

गुलगुल्याचे डोके
जसे लिफ्टनचे खोके ॥२॥

गुलगुल्याचे पोट
जशी पाण्याची मोट ॥३॥
गुलगुल्याच्या मांड्या
जशा कुळवाच्या दांड्या ॥४॥
गुलगुल्याचे डोळे
जसे लोण्याचे गोळे ॥५॥

---◆◆*◆◆---

अक्षर गाणे

अ, अ, अ, मी आहे आकार
भाऊ माझा काना
मारीत असतो ताना
बहीन माझी वेलांटी
सर्वांच्या डोक्यावर घालते टोपी
उकार बसतो पायाशी
दौस्ती करू या त्याच्याशी
ऐकार म्हणजे मात्रा एक
तिरपी रेघ काढावी नेक
एकार म्हणजे मात्रा दोन
दोन मात्रात व्हावा कोन
ओकार झुलतो झोकात
औकार डुलतो डौलतो
अनुस्वार कसा? अनुस्वार कसा?
आकाशातील चांदोबा जसा.
बाराखडीची ही अक्षरे पाहा
गुरूजनांना नमोनमः

- सौ. गौरी गं. साठे

---◆◆*◆◆---

व्यायाम गीत

सर्वांग सुंदर व्यायामाने
आनंद लुटूया मेळाव्याने
आम्ही भारताचे सैनिक हे छोटे मोठे
आदेश पाळूया नम्रतेने ॥१॥

आम्ही अशोकचे वंशज हे अभिमानी
रक्षू या झेंड्याला प्राणपणे ॥२॥
आम्ही शिवाजीचे शिपाई हे रणांगणी
मराठमोळ्या मर्दपणे ॥३॥
आम्ही बापूजींचे सैनिक हे छोटे मोठे
स्वातंत्र्य टिकवूया एकोप्याने ॥४॥
आम्ही नेहरूजींचे बालक हे साधे भोळे
आदेश पाळूया नम्रतेने ॥

--◆◆*◆◆--

बडबड गीत

आभाळ वाजलं धडामधुडम
वारा सुटला सू सू सू SSS
वीज चमकती चकचक
जिकडे तिकडे लख लख लख
पाऊस आला धो धो धो SSS
पाणी वाहील सो सो सो SSS
पाण्यात बोट सोडली सोडली
हातभर जाऊन बुडली बुडाली
बोटीवर बसला बेडूक बेडूक
तो ओरडला डराव डुक डराव डुक ॥

--◆◆*◆◆--

बाहुलीची शाळा

बाहुलीच नाव आई घालुया का शाळेत
मीच घेऊन जाईन तिला शाळेच्या वेळेत
आई तिला गणवेश देशिल ना शिवून ?

छोटसं दसर पाटी देशिल ना घेऊन?
डबा बिबा नको आई सांगू का तुला?
माझ्यातली पोळी भाजी देईन मी तिला

--◆◆*◆◆--

मोराचे गाणे

थुई थुई नाच माझ्या अंगणात मोरा
निळ्या निळ्या पिसाऱ्याचा फुलव फुलोरा
काय तुझ्या पिसाऱ्याचा सांगू मी दिमाख
निळ्या मखमखलीवर लाख लाख
मान उंच उभारूनी फोडिसी कोहो टाहो
ढगांना का बोलाविशी याहो याहो
आल्या बघ वरतूनी सळसळा धारा
नाच गडे उभारूनी सुंदर पिसारा
थुई थुई नाच माझ्या अंगणात मोरा
निळ्या निळ्या पिसाऱ्याचा फुलव पिसारा

--◆◆*◆◆--

राष्ट्रासाठी

बागेत निघाली; मुलांची सहल
फुलांचे मुलांना; भारी कुतुहल
विविध रंगांची; बागेतील फुले
वाऱ्याच्या झोतात; सारे झुले डुले
सुगंध वेगळा; रंगही वेगळा
तरीही बहरतो; सारा फुलमळा
जात धर्म नाही; मुलांना फुलांना
प्रेमाने नाचती; खेळ खेळताना
विसरुनी भेद; सारे खाऊ डबे
एकत्र येऊनी; राष्ट्रासाठी उभे

-विकास मोरे

--◆◆*◆◆--

एक होता ससा

एक होता ससा त्याला सापडला पैसा
पैसा घेतला डोक्यावर पळू लागला भर भर
तिकडून आली चिऊताई। हळूच पैसा उचलून घेई
झाडावर गेली उडत ससा बसला रडत
चिमणीला आले हसू। हे रे काय ससू
हा घे तुझा पैसा। बघू झेलतोस कसा
पटकन खाली टाकला। टप आवाज उठला
आवाजाने घाबरून। ससोबा गेले हादरून
झुडूपात बसले दडून। पैसा राहिला पडून

--◆◆*◆◆--

मुंगीचा नाच

मुंगीने एकदा केला नाच
तिला मिळाले पैसे पाच
एका पैशाचे आणले पीठ
एका पैशाले आणले मीठ
मिठा-पिठाची केली भाकर
नोकरीस ठेवला एक चाकर
तिसरा पैसा त्याला दिला
चवथ्याचा बांधला किल्ला
पाचव्या पैशाचे काय करू
मुंगीने आणला एक घुंगरू
घुंगरू म्हणाले नाच नाच
पुन्हा मिळतील पैसे पाच।

--◆◆*◆◆--

पुस्तकांना काही सांगायचं आहे

पुस्तकांना काही सांगायचं आहे.
तुमच्याजवळ राहायचं आहे.
पुस्तके सांगतात गोष्टी
गतकाळाच्या वैभवाच्या
जगाच्या, माणसामाणसाच्या,
आजच्या कालच्या उद्याच्या,
आणि क्षणाक्षणाच्या
सुखाच्या, दुःखाच्या
फुलांच्या, वनाच्या, फुलबागांच्या,
यशाच्या, अपयशाच्या
प्रेमाच्या आणि शिक्षेच्या
का तुम्हाला ऐकायच्या नाही,
या पुस्तकांच्या गोष्टी ?
पुस्तकांना काही सांगायचं आहे,
तुमच्याजवळ राहायचं आहे
पुस्तकात लहरतात, हिरवी शेते.
पुस्तकात गुणगुणतात, झुळझुळणारे झरे.
पुस्तकात पऱ्यांचे पंखे फडफडतात,
त्यांच्या गोष्टी ऐकू येतात.
पुस्तकात विज्ञानाचा आवाज आहे.
पुस्तकात रॉकेटचे राज्य आहे.
पुस्तकात केवढे मोठे विश्व आहे.
पुस्तकात ज्ञानाची लयलूट आहे.
काय, तुम्हाला या विश्वात
हिंदायला नाही आवडणार ?
पुस्तकांना काही सांगायचं आहे,
तुमच्याजवळ राहायचं आहे.

प्र. रा. बोधनकर

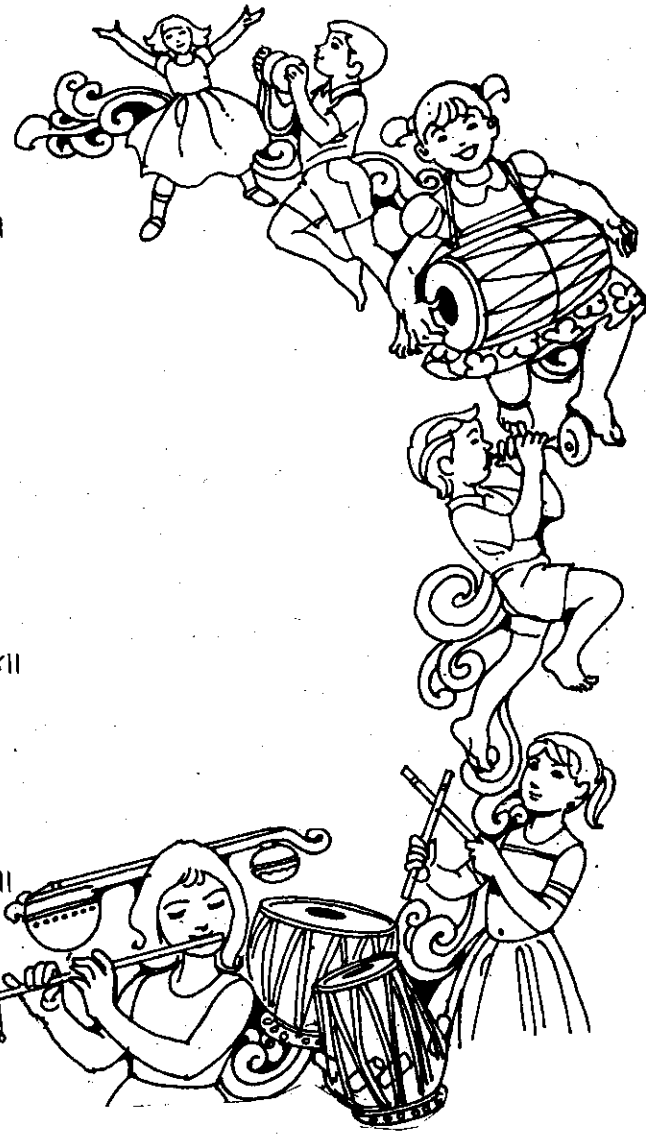
--◆◆*◆◆--

चला चला रे शाळेत

चला चला रे शाळेत आपल्या सुंदर दुनियेत ॥१॥

आहे शाळा आपली छान
स्वच्छ ठेवण्या राखू भान
भिंती चित्रांनी सजवू
सभोवती झाडे लावू
नीटनेटके राहून सारे आपण मिरवू ऐटीत ॥१॥
परिपाठाचा महिमा थोर
आदर्शांना ठेवू समोर
गुरुजनांचा ठेवू मान
मुलगी मुलगा एक समान
खेळ खेळता फेर धरू या रंगून जाऊ गाण्यात ॥२॥
अमोल धन हे ज्ञानाचे
लक्षण असे हे प्रगतीचे
सृष्टीच्या पुस्तकात जाऊ
पुस्तकातली सृष्टी पाहू
आनंदाचा ठेवा सारा दडला पानापानांत ॥३॥
मोठे होऊन कसे जगावे
अभ्यासातून हेच शिकावे
शिकता शिकता ज्ञान आपुले
कृती कराया सिद्ध असावे
तनात शक्ती मना युक्ती प्राप्त करू या जोषात ॥४॥
मानवतेचा धर्म महान
समभावाचे गौरवगान
विज्ञानाचा मंत्र स्मरू
सारे मिळून कष्ट करू
वैभवशाली या देशाला नेऊ पुढे अभिमानात ॥५॥

---◆◆◆◆---

एक होते झुरळ

एक होते झुरळ
चालत नव्हते सरळ
बसमध्ये चढले
सीटखाली लपले
तिकीट नाही काढले
तरी घर गाठले.

---◆◆◆◆---

बाहुलीचं नाव

बाहुलीचे नाव आई घालू का शाळेत,
मीच घेऊन जाईन तिला शाळेच्या वेळेत
आई तिला गणवेश देशील ना शिवून ?
छोटस दसर देशील ना घेऊन ?
डबा बीबा नको आई सांगू का तुला
माझ्यातली पोळी भाजी देईन मी तिला.

---◆◆◆◆---

चार ससे पिटुकले

चार ससे पिटुकले
त्यांनी केले नाटकले
नाटकाचे नाव काय ?
खाली डोके वर पाय,
एक ससा घसरला, दुसरा भाषण विसरला
तिसरा बसला लपून,
चौथा गेला झोपून
धुडूमऽ वाजले ढग. आता गंमत बघ
पळस सुटले ससे, नाटक होणार कसे ?

---◆◆◆◆---

चिऊताई चिऊताई

चिऊताई चिऊताई येऊ का घरात ?
थांब बाबा कावळेदादा उघडते दार
चिऊताई चिऊताई उघड ग दार
थांब ! बाळाला न्हाऊ घालून उघडते दार
चिऊताई चिऊताई उघड ग दार
थांब ! बाळाला निजवूनी उघडते दार
चिऊताई चिऊताई उघड ग दार
ये रे बाबा कावळेदादा लवकर ये घरात
मेणाचे घर तुझे छान कसे राहिले
शेणाचे घर माझे पावसाने वाहिले
चिऊताई चिऊताई बसू ग कुठे
बस रे बाबा कावळेदादा त्या कोपऱ्यामध्ये
कुडूम कुडूम, कुडूम, कुडूम
काय खातोस रे
मुंजीची सुपारी मी खातो ग
मला दे मला दे मला दे जरा
संपली संपली जातो मी घरा
माझ्या जातो मी घरा

---◆◆◆◆---

ससा ससा

ससा ससा
दिसतो कसा, कापुस पिंजून ठेवलाय जसा
लाल लाल डोळे छान
लहान शूपट मोठे कान
पाला खाऊन फुगतो धूम

---◆◆◆◆---

